

הישיבה נפתחה ב-10.20

ועדת החקירה - ישיבה קנ"ד

5.9.74 (מבוקר)

הער: אלוף י. טלהיו"ר אגרנט:

בבקשה. לרב-אלוף לסקוב יש כמה שאלות.

לסקוב:

יש לי שאלות בשלושה נושאים, והם: הראשון הוא בקשר

להוראות הפיקוד העליון ועידאכונן. השני הוא בקשר

לצה"ל ככוח אחד, וכוחות היבשה בפנים. והשלישי זה בכל הנושא שנקרא מפקדות בשדה, מפקדות שנערכות לקרב. כמה שאלות בכל נושא.

השאלה הראשונה בקשר להוראות הפיקוד העליון, למעשה זו

שאלה אחת: העידכון של הוראות הפיקוד העליון, זה פקודת מסכ"ל, פקודה של הוראות

הפיקוד העליון, שהיא מחייבת לעדכן. את האחזיות העביר שר הכסחון וראש המטה

הכללי, וראש המטה הכללי הוציא פקודה מסכ"ל שמטילה על ראשי אגפים את החובה

לעדכן. ואני מוצא את הגדרת התפקידים של אג"ם, ושל מה"ד ושל אג"א, שאין שום

קשר בין עבודת המטה הפורמלית שצריכה להיות בתחום האחזיות השונות ובין מה שקורה.

אם אני מוצא את הגדרת התפקידים של מה"ד, אני מוצא את הסבלה של מכנה אג"ם של

1972, והגדרת התפקידים של מה"ד מ-1966. אז יש כאן שאלה אחת, של "צ'ריטי בגינס

אט הום", הקצונה הבכירה חייבת לבצע את הפקודות.

חסור מזה: הוראת הפיקוד העליון היא הכסיס הקונסטרוציוני

של עבודת הצבא. וזה לא דבר שמישהו יכול להחעלם מסנו או לעקוף אותו.

החסור עוד יותר הוא - וזה יוצא גם מהערות שלך

וגם מעדויות של אחרים - שלמרות זה שיש אי-זהות, אפילו ניגוד, בין הכוונה ובין

הפירוט של הגדרת התפקידים, של מה שנקרא אחזיות לפי הוראות הפיקוד העליון, אין

נסיון לכתוב את הדברים כפי שהם. למשל, באותו מישור היחסים שבין ראש אג"ם ובין

ראש המטה הכללי, ובין ראש אג"ם לבין ראש אמ"ן. כך שיש פה שני דברים שהם

חסורים מאד. נוצר למעשה חלל שהוא מונע מעבודת מטה שהיא תהיה מטרית ונעולה

לפי מטרות ולפי הישגים, וכמובן בחוץ זה הפער הראשון שלחוכו יכולים להיכנס כל

הער: אלוף י. טל

הסימנים שמכרסמים משמעת ולוואליות, איך אתה מסביר את זה? אתה פטור אפילו למשל מלהוציא את הלקחים ולהוציא את המסקנות ממלחמת ששת הימים, כי כתוב שאצלך הכל נגמר במבצע קדש, ומבצעים אחרים? אני לא חושב שב-1966 הם כלל לא מבצע קדש, ועוד תמונה שיוצאת כאן מהגדרת התפקידים, אתה מתאם את כל חילות אג"ס, כולל גיס, כולל מה"ד, והתמונה של החילות האלה בנושא ההדרכה, אפילו מבחינת טיב עבודת המטה של ההדרכה, היא תמונה פורטיבית לחלוטין. ויותר מזה, אפילו תמונה של דברים א צנטריפוגליים, כשיש כמעט כפילות בין מה"ד ובין גיס בכל מה שקשור להפעלה טקטית, כלומר גם הנקודה הבסיסית של הדרכה, שהיא רבקות למטרה - וזה קשה, כי הרי צריך להכין א היום את הדברים לעוד שנתיים שלוש - גם אלה נמצאים באיזה שהוא מקום שהם נופלים תחת איזו שהיא פשרה, בדברים שפשרה היא אולי מטריה טובה, אבל בהחלט בג רעוע ביותר. איך אתה מסביר את זה?

י. טל:

הייתי רוצה לענות קודם בשני דברים כלליים. כי מה

שאתה שואל אותי זה: שאלה אחת היא פורמלית, אלא שבצדק

נאמר שהמשמעות גם של האספקט הפורמלי היא מהותית ומשמעותית, ושאלה שניה, מטריאלית, לגבי העניינים איך הם עבדו בדיוק. אז אני רוצה להגיד כך: א) הסמכות והאחריות של קצין מטה, גם לפי המודל הכי אידיאלי והצרוף של ענין אחדות הפיקוד והסמכות וכן הלאה, זו אחריות של קצין מטה, והסמכות של קצין מטה היא ידועה, הוא מבפירוש לא חוליה בצינור הפיקוד.

(ב) אני מכין את השאלה ומיד אענה על פרטים. אבל

אני רוצה להגיד שבאחת הישיבות הקודמות כשהעדתי פה בתקופה הקודמת, אמרתי בפירוש שאני חושב שהשאלה אם צה"ל היה מספיק חזק וטוב מבחינת יחסי כוחות באוקטובר 1973, אני חושב שהתשובה על השאלה הזאת היא חיובית בהחלט. אני חושב שהצבא, מבחינת יחסי הכוחות, היה עוד יותר חזק ממה שאנחנו אפילו הערכנו את יחסי כוחות בינינו ובין הערבים. אני רוצה להגיד את זה כעקרון כללי. כי אני הבנתי שתפקיד הועדה

5.9.74 (בבוקר)

הער: אלון י. טל

ללמוד לקחים כדי שנשפר ונחזק את עצמנו ושלא יקרו לנו דברים דומים. ואני ניבשתי לעדות שלי בועדה במסך כל הישיבות, כמו שצריך, לפי דעתי, באופן הכי פתוח ועם ביקורת עצמית הכי חריפה על עצמנו. מצד שני ידוע לי שיש גם התייחסויות אחרות, התייחסויות טקטיות וכן הלאה, כנהוג בועדות חקירה ובכתי-משפט. הייתי מאד מבקש שהועדה תביא בחשבון שהביקורת הקשה שאני מעביר על עצמנו איננה באה להצביע על כך שאני חושב שהצבא למשל לא היה מספיק חזק ולא היה הרבה יותר טוב מהצבאות הערכיים שלחמנו בהם.

אם אני אומר את זה בתור הקדמה כללית, שבין הדברים

שאני אומר כביקורת קשה על עצמנו ובין מה שקרה במלחמת יום הכיפורים, אני לא בהכרח רואה בין הדברים קשר סיבתי.

את זה רציתי להגיד, ברשות הועדה.

עכשיו אני רוצה להגיד עוד דבר. כשמדברים על נשק,

כשמדברים על אמצעי אינפורה-אדום, לית מאן דפליג שכשמדברים על סדר כוחות, או על עוצבות או על חילוח, מאמאא וכן הלאה, מה שהיה באוקטובר 1973 אלה התכשילים שאנחנו בישראלנו במסך הרבה שנים קודם. מה שהיה באוקטובר 1973 מבחינה זו בצבא הגנה לישראל, אמצעי לחימה, סדר כוחות וכן הלאה - כשום פנים ואופן אינו פונקציה של מה שהספיק או מה שלא הספיק הרמטכ"ל של יום כיפור לעשות. זה הצבא שהוכן, באמצעי בקרת אש, באמצעים בדרך כלל, שהוכנו לפני ינואר 1972. את זה אני מאד רוצה להדגיש, כדי שאני באמת ארגיש חופש פעולה בביקורת שלי על עצמנו, על-ידי זה שאני מביא לתשומת לבכם את העניין הזה. ושלא ייצא שכל מה שלא היה בסדר כיום כיפור הוא פועל יוצא של החקופה מינואר 1972 עד אוקטובר 1973.

יתר על כן, אפשר לברוק מה ניסינו לשפר בתקופה הזאת

של שנה ועשרה חודשים ולראות איזה שיפורים עצומים חיכנו והכנו, אלא שהם לא באו לביטוי באוקטובר 1973 בדרך הטבע, כי זה תהליך ארוך.

הער: אלוף י. טל

עכשיו אני רוצה לענות לגופה של השאלה. לגבי האספקטים

הפורמליים, אני רוצה לעשות צדק עם הרמטכ"ל בדבר אחד, בענין הזה של הוראות הפיקוד העליון. הוראות הפיקוד העליון הפכו להיות מוסד מנוון כבר הרכה מאד שנים. כמה רמטכ"לים - אחורה, אני מדבר - צגמאלא הוראות הפיקוד העליון לא היו באמת, להלכה ולמעשה, הקונסטיטוציה הנורמטיבית של הצבא. זה נכון. אני רוצה להגיד לזכות הרמטכ"ל שכתחילת כהונתו, אינני זוכר מתי זה היה, אבל זה היה ב-1972, הוא דוקא גילה ערנות לענין הזה. והיו שורת דיונים בענין הזה, ואפילו אחי, על תת-אלוף נחיסה קין, לעשות עבודה בנדרון. תת-אלוף נחיסה קין היה ראש אגף התקציבים והיועץ הכספי של הרמטכ"ל, והוא בדיוק סיים אז את תפקידו ועמד לקבל את תפקיד ראש אגף אפסנאות כעבור כמה חודשים. גם מכיון שהוא היה חופשי, וגם מכיון שכזמנו הוא היה מזכיר הפיקוד העליון ועבר את כל השלבים האלה, והיתה לו יד בענין של ניסוח הפקודות והמוסדות האלה, כלומר הוא היה בקיא - בגלל הדברים האלה הרמטכ"ל בחר בו כדי לרכז את הפרוייקט של נסיון לחדש את הקונסטיטוציה הזאת ולעדכן אותה. זה דבר אחד שאני רוצה להגיד.

דבר שני: התחיל בירורים, כולל עם משפטנים, והתברר שהמוסד הזה, הוראות פיקוד עליון, מבחינה פורמלית, מבחינה קונסטיטוציונית, ככלי, כאינסטרומנט, התברר שלא ברור מה מקומו, לא ברור מה מקומו במערכת הזאת. והיו על זה הרבה דיכוחים בין הסופחים. את כל הענין הזה, את כל ה"אייטיו" הזה, עורר הרמטכ"ל של יום כיפור, זאת אומרת דרו. ובפירוש היתה תכנית להשתית את כל הענין מחדש על בסיס לוגי משפטי ובאמת להפוך את זה לאינסטרומנט ולהשתמש בזה.

במקביל לזה היו מחשבות לארגן מחדש גם את כל מזכירות הפיקוד העליון ואת לשכת הרמטכ"ל, ואת כל שיטת הרישום של ההחלטות ושל הדיונים, את כל שיטת המעקב והפיקוח עליהם.

אני לא מוסמן לענות בשם הרמטכ"ל למה זה נחקע. אני

הער: אלוף י. טל

יכול להגיד לוועדה, עם כל ההסתייגויות האפשריות, מה הרושם שלי מדוע זה נחקע.
אבל אני אאצ חושב שאני לא מוסמך לענות בדיוק לגופם של הפרטים, כי אני לא
יודע, צריך לשאול את הרמטכ"ל. נדמה לי שהיתה החופעה הזאת: א) התכרר שהיועצים
המטפטיים רואים את זה שונה, האם אלה הוראות של שר הכסחון, האם האצלת הסמכות
הזאת של שר הכסחון לרמטכ"ל, שהוא מוציא הוראות פיקוד עליון - אז למה צריך
הוראות פיקוד עליון ופקודות מטכ"ל. לא היה ברור אם זה אוחו כלי של אוחו
דרג שבו הוא קובע את הנורמות.

העד: אלוף ישראל סל

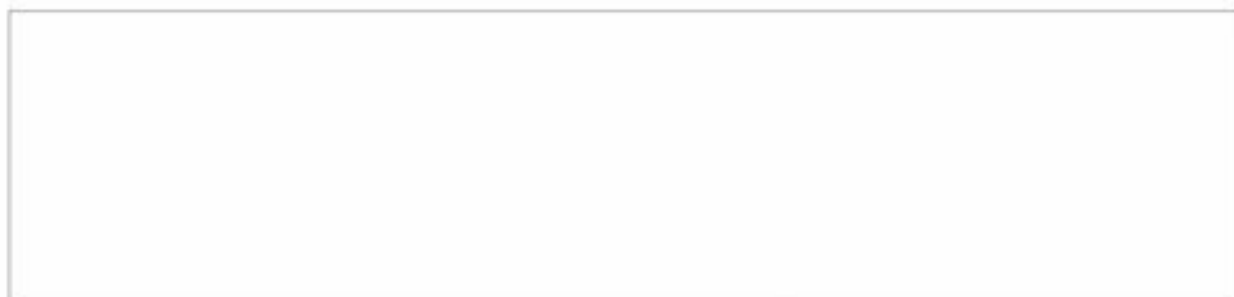
היו כל מני אי בהירויות וויכוחים פורמליים

משפטיים בין המעונינים על כל האינסטרומנט הזה.

(ב) היו בפירוש, לא כל כך מעל לשטח כמו מתחת לשטח,

ויכוחים והשקפות שונות על סמכויות של שר הבטחון והרמט"כל. אני ראיתי כיצד התפליכים האלה עוברים חמורות. היו ימים שבהם כל אחד מהצדדים רצה להוכיח ולהמחיש שהסמכות היא שלו והאחריות היא שלו לגבי הרבה מאד דברים. הייתי עד גם לחילופי העתים כשהתחילו להגיד זה הסמכות של השני, אבל הויכוחים האלה היו, מתחת לשטח ומעל לשטח.

כדי להמחיש אני יכול לספר לכם דוגמא.

אני הייתי במט"כל, והרמט"כל היה בחוץ בסיוור. שר הבטחון קרא לי ונתן לי את ההוראה. הודעתי על כך לרמט"כל והוצאתי פקודת התראה לבצוע. הרמט"כל הודיע לי שהוא מתנגד בכל חוקף. הרמט"כל היה בחיפה וכעס מאד על שר הבטחון, מדוע הוא אומר את זה לי, לראש אג"ס. אומר לו שר הבטחון: אתה לא היית כאן, אני אומר לראש אג"ס. אומר הרמט"כל: אתה יודע שאני מתנגד, אבל אתה אומר לראש אג"ס. אפשר להשיג אותי בקלות, אפשר להשיג אותי בטלפון בחיפה. הרבה פעמים כשצריך להשיג אותי, משיגים אותי בטלפון. היה ויכוח לא סימפטי. הרמט"כל טס לירושלים

5.9.74

העד: אלוף ישראל טל

במיוחד כדי לערער אצל ראש הממשלה. לפני שהוא טס, אני אמרתי לו: חשמע, האם אתה חולק על כך ששר הבטחון הוא הממונה עליך? והמפקד שלך? הוא אמר: לא. אמרתי לו: מדוע אם כן, אתה חולק על כך שהוא יכול לתת לך פקודות? הוא אומר: לא. אמרתי לו: מדוע אתה טס לראש הממשלה לערער, זה לא יתכן כך. האחריות עליו הוא נתן את ההוראה, אמרתי לו: אני מציע לך לספור עד 10. הוא אמר: בסדר, אבל אני לא משנה. הוא עלה על הליקופטר וטס לירושלים. בדרך הוא ספר עד אלף לא עד 10 ולראש הממשלה הוא לא הציג את זה כערעור על ההוראה של שר הבטחון אלא לראש הממשלה, הוא פשוט רצה להכניס אותה לתמונה כדי שחדע מה קורה ולא יותר. הדברים האלה, אני נוחן דוגמא. יש הרבה מאד תמונות שיצרו גם מתחים. בפירוש פסיכולוגיה וראייה שונה של כל אחד מהצדדים מהו תחום אחריותו מה תחום סמכותו. אני מניח שבין כל הדברים האלה, בין הרמט"כל לבין שר הבטחון, בין משרד הבטחון ובין המטה הכללי מצד אחד, יש הרבה מאד דוגמאות, בתחום היועץ המשפטי, בתחום הבעיות של הגליית כדורים מרפיח או לא להללות. חמידהיה קצת חיכוך בין היועץ המשפטי של משרד הבטחון ובין הפרקליט הצבאי הראשי, בין הסמכויות שהיו לי ובין הסמכויות של שר הבטחון. כלומר, העניין לא היה ברור. העניין לא היה רק טכני שהבעיה היא לנסח את הדברים ואת הפקודות כפי שהם מתנהלים הלכה למעשה כדי שיתאימו למציאות. הבעיה היחה שהיה בעצם - אני אומר את זה בכל התחייבויות - כל הזמן מתח ומאבק על הפירוש של המעמד והקונסטרוקציה והמכנה. כולם היו ערים לכך שהחוק היחיד שיטנו הוא פקודת הקמה צה"ל שהוא משאיר פתח שלם להתפתחויות. מצד שני היו גם בתוך הצבא ויכוחים. מדברים על הגדרות תפקידים, היו ויכוחים חריפים מאד. למשל, אני על חלק רמזתי, האם אציי, ראש אג"ם

5.9.74

העד: אלוף ישראל סל

גם לגבי חיל האויר. חיל האויר טען שלא. אני, התפישה שלי על מבנה המט"כל מהיום שהקימו את המט"כל האינטגרלי הזה, אני זוכר מצוין את ההסכרים של רב-אלוף ידין בזמנו, אני הבנתי את זה עד היום - אני רוצה להגיד, אני לא רוצה להמסיר על הועדה ניירות,

הבנתי שמפקדת חיל האויר היא המטה המקצועי

ולא המטה המחאס. זה אם להגיד באופן גס, יש גם דברים יוצאים מן הכלל. אבל להלכה ולמעשה בסוף השנים החבשה נורמה שלפיה חיו ולפי הנורמה הזאת באת זו היחה פדרציה. ההגדרה שלך רכה אמדי, זו לא פדרציה זו קונ-פדרציה.

5.9.74

העד: אלוף ישראל טל

הלואי שזו היחה פדרציה. זאת אומרת: שחיל האויר לא עבד לפי מה שכתוב בהוראות הפיקוד העליון ולפי הוראת המחוקק או כפי שזה עבד בשנים הראשונות, כסובן של האינסטגרציה מכחינת ~~אצא~~ הזרועות. כלומר: למתוך הוראות הפיקוד העליון את המעשה, לכתוב את ההלכה לפי המעשה, לזה אף אחד לא רצה לתת יד כי היה ויכוח.

ח. לסקוב: יש לך סיוטא של הצעת חכנית תיקון של הוראות הפיקוד העליון שנוגעים לראש אג"ם מול חילות היבשה, וראש אג"ם מול חיל האויר? אם יש סיוטה כזאת, הייתי רוצה לקבל את זה. זו הדרך היחידה שפתוחה.

י. טל: כן, אני חיכף אגיע לזה. יש לי משהו דומה, לא בדיוק. חיכף אגיע לזה. לכן, מה שכן היה בתקופת הרמט"כל דדו, זה: א) נדלקו הפנסים האדומים בענין הוראות הפיקוד העליון, התחילו בירורים ולפי דעתי נתקלו בקיר של הסציאות. אני עכשיו עונה על השאלה שאתה שואל בכתב.

ט. לנדוי: אמרת שאיש לא רצה לתת לגייסימציה למצב.

י. טל: היות ואיש לא רצה לתת לגייסימציה והתחילו הבירורים, התחילה שורת בירורים. אחד הבירורים הקלאסיים זה פרשת המחקר והפיתוח. היתה הגדרה שחיל האויר אחראי על הפיתוח היעודי. זאת אומרת: האם בפנטוס ככנף צריך לעשות תיקון כזה וכזה, היה ברור שחיל האויר הוא המחקר והפיתוח של המט"כל לצורך זה. זה היה ברור. אבל היו הרבה מאד מערכות

5.9.74

העד: אלוף ישראל טל

החל מצידוד קרקע אוניברסלי סטנדרטי בצה"ל, וכלה בהרבה דברים אחרים, היו הרבה מאד דברים שלגביהם לא היתה הצדקה שחיל האויר יהיה המטה הכללי של צה"ל. בענין זה היו הרבה ויכוחים. בענין זה היו הרבה דברים כתובים. יש מצעים לדיונים, היו ויכוחים, בויכוחים האלה לא באו לעסק השווה והרמט כל הכריע בפשרות. וכל הדברים האלה קיימים. זה היה בהקשר לכל הדברים האלה. דבר זה נכון להרבה מאד תחומים. למשל, אם הועדה חקרא את ראש אג"א להעיד, חשמעו מראש אג"א אם הוא יגיד מה שהוא יודע, אתם חשמעו שהענין הגיע לאבסורד כזה שאפילו הוצאת הזבל מבסיסי חיל האויר, הפך להיות ענין יעודי. ואפילו את זה הפקיעו מאג"א. אתם חשמעו מזה שחיקון רכב רגיל, מכונית נוסעים וכן הלאה, הפך להיות ענין יעודי של חיל האויר. כל עקרון המינהלה המרחבית השתבש והסתבך.

ביחס לחיל האויר?

ח. למקוב:

ביחס לכל הצבא לא רק ביחס לחיל האויר. עלה לי

י. טל:

במאמצים שאין דוגמאם וכמריכות, למשל, להעביר סדנא שהיחה

של פיקוד המרכז בקסטינה, להעביר אותה לפיקוד הדרום או להפך. הענינים שוננו. אי אפשר היה להעביר את זה בשום אופן. אבל סדנא של פיקוד מרכז אי אפשר להעביר. אבל סדנא של המטה הכללי - ואני מדבר על מאות כלי רכב - היא לא מינהלה מרחבית. לעומת זה, כשהיו בעיות של חיקוני סנקים, אז כשרצו להפקיע מהגייס חיקון זחלמים או סנקים בשם העקרון של המינהלה המרחבית המקודש, אילצו את הגייס לתקן חלק מהסנקים של חטיבה 7 הסדירה שכפופה לו ושאיחה הוא עושה אימונים, אילצו לעשות את זה לפי עקרון מינהלה מרחבית בסדנא בבאר שבע. כלומר: כל הענין, כשאני אתמול דיברתי על מפקדה כוחות שדה ועל העיוות שהצבא קיבל אני מתכוון לכל הדברים

5.9.74

הער אלוף ישראל טל

האלה למיל, עקרון המינהלה המרחבית שובט ללא הכר. וזה נוגע גם לזרועות. לחיל האויר ועוד. אם זה זבל או אם זה רכב, שלא לדבר על עניינים אחרים. כשהיו דיונים עקרוניים ומהותיים, אורה של דיוני-אצל הרמט"כל על בעיית המחקר וה יתוח, וכטזה יצא כסיכום כפי שיצא של מן פשרה כזאת, ברור טלא את הסכום הזה יכלו לכתוב בהוראות הכיקוד העליון. זה רק לבנה אחת בחוף מבנה טלם שיט עליו ויכוח לגבי כל יתר הדברים. יכול להיות שאם לא היתה מלחמת יום פפור באוקטובר 1973, יכול להיות שכל הדברים האלה היוסביעים לידי הכרעה ורפורמה בחקופת הרמט"כל הזה. כי הוא הרמט"כלהראשון אחרי הרבה מאד שנים החחיל להתייחס לדבר. יש לי ביקורת קשה על השקפותיו בענין, יש לי חילוקי דעות יסודיים אחר, יש לי ביקורת על הסגנון של הרטרות והסקטיקה והגמיטות אבל הוא הרמט"כל הראשון אחרי הרבה מאד שנים טגילה ערנות לפרובלמטיקה הזאת והחלנו לטפל בזה.

אתמול הצגתי לפני הועדה והגשתי לכם את התיקים על

המטה המתאם והמטה המקצועי. התיקים האלה מבטאים את המטך התהליך. כטאני נוכח שבדברים המקומיים הכוללים הבין-זרועיים ומשרד הבטחון והרמט"כל, אצ הרמן הרבה מאד מים עד שיהיה סדר, ואולי לא. החלטה ~~לעשות~~ לעשות סדר באופן פרגמטי, כצבא היבשה בלכד. וזו החוצאה של העבודה של המטה המואם ומטה של החילות שאתמול הגשתי לכם תיקים.

אחרי כן אא

השאלה שנשאלתי לגבי הוראת הפיקוד העליון - א, היא שאלה

מאד נכבדה, ב. היא מבטאת מצב מעורר שקיים בצה"ל בהקשר לכל הנושא הזה ומה שמסמל
הנושא הזה של הקונסטרוקציה הפורמלית. מצד שני, המלחמה תפסה אותנו בהליך
של עבודה בעניין זה. ב-1972 הרמטכ"ל כבר היה ער לזה והתחיל בטיפול, ובעצם לא
הפסקנו את הטיפול בנושאים אלה, אם כי לא בקצב ולא באופן. אני הייתי רוצה,
עד הרגע. המלחמה ~~מכה~~ התיקיס האלה שהגשתי הם מספסטמבר.

לפני ומדברים על קונסטרוקציה הפורמלית, כלומר על

הביטוי של הדברים האלה שצריכים להתנהל בכח, צריך להבין שהדברים האלה היו על
שולחן הדיונים והיו סלע מחלוקת ומושא של ויכוחים ודיונים במטכ"ל, לפני שזה
הוכרע סמילא לא היה מה לכחוב, וזה לא הגיע להכרעה לפני ששלצה המלחמה. צריך
לשאול את הרמטכ"ל או את ראש אג"מ הנוכחי, את נחמיה קיין, מדוע אז נפסקה הסכנית
שלו, לפחות, של ארגון מזכירות הפיקוד העליון. אני לא זוכר זאת כרגע.

לקחי שטח הימים או קדש, עוד דוגמה שתמחיש לועשה -

לסקוב: אתה סכמת בגייס את הלקחים של הגייס ב-1969, לאחר סכן

החמניה ראש אג"מ, לפי הוראות הפיקוד העליון, אתה

צריך להפיק לקחים ולפרסם את הלקחים האלה. האם הלקחים האלה הופצו כלקחים של
המטה הכללי, שנעשו בגייסו השריון והם עכשיו נחלה כל הצבא. זה כבר כרשותך,
אתה לא צריך לקבל על זה אישור.

י. טל: המפקד, אתה טועה מבחינה כרונולוגית. כאשר עזבתי את

הגייס, אחרי היו עוד שני ראשי אג"מ - וייצמן ודרו.

כאשר חזרתי לצבא בינואר 1972 היו רמטכלים אחרים והיו ראשי אג"מ אחרים.

לסקוב: זה נכון, אבל מצאח לאין פירסום של המטה הכללי, אג"מ או

אג"מ-מה"ר מ-1967 +++ על לקחי מלחמת ששת הימים. היה חלל. על פי
פקודות העניין נגמר בקדש.

י. טל: לפי מיטב ידיעתי אז, וכך גם הוכרז בצבא, לקחי ששת

הימים הופצו ויושמו. שאלה אחרת היא אם אני שלם

ההחלטה לא שלך, ולבקש ממני הסברים על מה שהחליטו, - זה יותר מדי.

אני התנגדתי ליירוס המטוס הלכנוני. סיפרתי לכם.

זה היה המסקרה היחידה שכל המטה חסך בי. פעם ראשונה ויחידה שכולם חסכו בי, אפילו אלה שתמיד רוצים פלחמה חסכו בי. ודאחי עם שר הבטחון ידע שאני התנגדתי. אלאחי את הרמטכ"ל, בנוכחות שר הבטחון, מי אישר את הפעולה. הוא אמר לי: משה, והוא שאל את ראש הממשלה. אמרתי: האם אמרת שאני התנגדתי? הוא אמר: כן. אמרתי לו בנוכחות שר הבטחון את הדברים האלה. ואז אמרתי שהמנהיגות צריכה להחפז. הוא שאל איזה מנהיגות? אמרתי: גם הצבאית וגם הפוליטית. ספק בהלצה וספק ברצינות. מה עוד אפשר לדרוש מקצין מטה כאשר לוקחים את ההיסטוריה הצבאית ומעבירים אותה לאלוף פיקוד צפון וכו', כאשר טוללים מראש מה"ד את הסמכות לעשות ועדת חקירה איך נהרג חייל באימונים. כאשר ראש מה"ד בא ואומר שהוא עושה מבצע, הוא עודה דבר קדוש כדי להפסיק את המוות באימונים, ומדובר על עשרות הרובים, לא על הרוב אחדבשנה, והוא רוצה גם סמכות לעשות ועדת חקירה. איך החבר שאין סמכות? הוא מינה ועדת חקירה, ואמרו: מצמצמים עליך. ואז מתחילה סחבת של חודשים אצל הרמטכ"ל, ואני חוסך בענין זה בראש מה"ד. יש סחבת של חודשים ובסופו של דבר הרמטכ"ל מוציא תיקון: ראש מה"ד רשאי להקים ועדת חקירה עם הפיקוד לא עשה זאת. כל מיני פשרות כאלה. לבוא ולבקש ממני דו"ח על הסדרים ועל הקונסטרוקציה, אני פוֹס לא הכתובת.

למקוב יש לי עוד שתי שאלות שלא כל כך קשורות ישירות לחיפוקודים

שלך כראש אג"ם, אלא כראש אג"ם שמסתכל על כל צה"ל.

האם לא מתעוררת שאלה, קשה להניח שלמערכת דברים כאלה לא היתה השפעה על רמת שיחוך פעולה בין חיילי, על מערכת שיחוף פעולה בין זרועי, ובמידה מסוימת זה בוודאי סייע לכך שנהיה מופתעים בערב יום כיפור. וכי מהי הפונקציה של מטה ופיקוד? זו מערכת העצבים והמוח. כשיש דיפרומציה כמות, סקלררזה, אז מערכת העצבים נפגעת.

י. טל:

שיחוף הפעולה הבין-זרועי אויר - יבשה בהחלט סבל

בגלל הדברים האלה. שיחוף הפעולה הבין-חילי - יכול

להיות שבסך הכל רמת היעילות שלו היהתנסוכה יותר.

לסקוב:

אני לוקח ענין של צליחה, אני לוקח ענין של שיחוף

פעולה עם ארטילרציה, אני לוקח ענין המרגמות, אני

לוקח ענין של חי"ר נגד מערכות נ"ט, אני לוקח את כל המערכת השלמה, אני לקח

את הענין שהפייפ-ליין היה מלא חמושת והיחידות שאבו חמושת מהכסיס. זה שיחוף

פעולה בין-חילי, אין מילה אחר לזה, זה לא כפיפות, הם לא אורגנית כסופים.

אני שואל את עצמי, אם אצלכם למעלה היתה אנטרופיה בכיוון לג'ונגל, אז מה היה

למטה?

י. טל:

אין ספק שזה אחר המרכיבים, לא הייתי מייחס לו את

המטקל המכריע. מה שהיה עם החמושת בפייפ-ליין, אמרתי

כבר כמה פעמים. אם ~~המטקל~~ בסיקור המרכז והצפון, עבודת המטה נפסקה, הרי לכך יש

השפעה הרבה יותר גדולה על מה שקרה. או אם המחקנים בפיקודים הם כל כך קדימה

כך שלא מוצדק להשתמש ^{במלחמה} בפיסיליטים על גודר האספקה, ממילא הוצאת חוליה כלומר,

המערכת היא מורכבת מאו, ולכל הדברים שלא היו בסדר במערכת היתה השפעה.

אני רובה להגיד שמערכות כאלה הרי אף פעם לא עובדות כמודל איראילי, האלה היא

רק מה היה הפער.

כאשר ~~ה~~ הרמטכל מונה כינואר 1972 הוא טעא את המצב הזה,

והוא הכיר אותו טוב כי היה קודם ראש אג"ס. אני יכול להגיד לזכותו שהוא ניסה

לעשות סדר בעיוותים ובקיפאון ובאנכרוניזם הזה. אבל ~~המצב~~ הבעיה לא היתה רק לוגית.

יש גם השקפות עולם שונות לאנשים, אבל כמו בכל ארגון, ~~המצב~~ היתה גם בעיה

של מאבק של עוצמות, כאשר כל אחד שואף לשמור את העוצמה בידיו, כרגיל בכל ארגון.

לסקוב: עומ שאלה מהיבט כללי יותר. בהעדר המסגרת השאח
די מוכן שלא רק חסרו הנאי השתית למה טנקרא סדר,
משמעת, יעילות, לויאליות, אלא נוצר גם אוחו מלל, ובוודאי מפקדים בכירים
ראו אח עצמם משוחררים מהצורך לעסוק בחובה של אכיפת משמעת ולשים על עצמם
"וחן חקנות התנהגות של יליטה עצמית, ולהקפיד עם עצמם שלא ייעשו כל מיני
דברים, שהעין האזרחית קולסת את האימוש ברכב והעין הלא אזרחית קולסת
דברים אחרים שהם בכחינה דברים שלא ייעשו כצבא. מה דעתך? אני לא רוצה
לייחס לזה מסקל גדול או מסקל קטן, אבל זה בוודאי מסקל מצטבר, אם הוא
נמשך הרכה זמן.

י.סל: אמרתי כבר, דעתי היא שעקרון אחדות הפיקוד לא בשמר
טוב, מבחינה מוסדית, במשך השנים כזה"ל, וזה בפירוש גרם נזקים.

אחרי כן מי

לפני כן רשמה א.א.

דעת החקירה - ישיבה קנ"ד

ס.י.

5.9.74 (בכור)

הער: אלוף י. טל

דובר שני, אמרתי את דעתי על המשמעת. בהחלט, כמסגרת משמעת, בעצם העקרון של ביצוע הפקודה כאשר היא פקודה - זה באמת לא עבד. זו הייתה פרקטיקה די רבילה שפקודות ממלאים רק אחרי שהן באות מהדרג העליון. בכל דרג בדרך מערערים עליו או מושכים את זה או לא מבצעים את זה.

אני יכול לתת דוגמה מסוג אחרי אחר, אבל שנוגעת לשאלה

שלך, שבענין תאונות באימונים או תאונות דרכים, הרמטכ"ל התחיל בסגנון של להזמין אליו את המג"דים שאצלם זה קרה; מג"דים או מפקדי יחידות בחיל אויר וכן הלאה. מדובר בתאונות דרכים ועוד, ועל-ידי הפעלת מנהיגות ישירה לנסות להילחם בזה, כולל התרעה למג"ד כזה, וכללל סנקציות. בשיחות שהיו לראש אכ"א ולי עם הרמטכ"ל, שכנענו אותו להפסיק את המנהג הזה. כי אמרנו לו: במקום להחזיר רגש חובה, אחריות ומשמעת בכל הדרגים, אתה פוטר את כל הדרגים מהענין. אותך כרמטכ"ל לא צריך לענין המג"ד; אותך צריך לענין אלוף הפיקוד שהמג"ד הזה נמצא אלו; ואת אלוף הפיקוד צריכים לענין המח"טים; ואת המח"טים צריך לענין המג"ד. הרמטכ"ל קיבל את הענין והפסיק את הנוהג הזה.

אז יש כאן שאלה שלמה של פילוסופיה והשקפת עולם על

מה זה צבא וכד'. אני רק אוסר: בגלל מלחמת יום כיפור זה יהיה מוגזם וזאת א תהיה טעות אופסית נוראה לרכז את כל הפרובלימטיקה העצומה הזאת, ואת כל מצב העיוות והשמרנות וההתדרדרות שלנו - כמין שיהיה זה עיוות לרכז את כל ההישגים שלנו - לתקופה של שנה ועשרה חודשים. זה יהיה עיוות. להיפך, אני חושב שהרמטכ"ל, למרות שיש לי הרבה חילוקי דעות בהקשר להרבה דברים מהותיים, על מה זה צבא ועוד - אני חושב שאחרי תקופה ארוכה מאד, של משטת הימים ועד שהוא מונה רמטכ"ל, הוא הראשון שבכל זאת ניסה והתחיל לנער את הענין ולהפסיק את הקפאון.

ס"י.

ועדת החקירה - 5.9.74

ישיבה קנ"ר (בבוקר)

הער: אלוף י. טל

לסקוב:

שלוש השאלות הבאות קשורות לנושא של צה"ל ככוח אחד, תחרות היבשה. ואני רוצה בתמצית לנסות לסכם לי את התמונה, שלא רק מעורבות שלך, גם מעורבות של אחרים, החמונה שמחבלת, שאין צה"ל כוח אחד ואין עליו מפקדה אחת שהיא מחזיקה שליטה חזקה ולא רפויה עליו, אלא אצ מפקדה כזאת איננה, ולמעשה אחת מדבר המיד בשני מונחים, שגם חיל אוויר כאילו עומד מן בפני עצמו. האם זו פחות או יותר החמונה, שלא צה"ל ככוח אחד ולא מטה כללי אחד כמטה אחד אוניטרי שמחזיק בכל הכוח הזה.

י. טל:

הייתי עושה הבחנה. זה כך לגבי הפרטים; זה לא כך לגבי המטרות הכלליות ולגבי חלוקה המשאבים ולגבי המבצעים. כלומר, כמה שנוגע לשאלה מה צריכות להיות הפרופורציות של צבא היבשה, אוויר וים, איך מחלקים את המשאבים הלאומיים, את הקציב הכספון, או השקעות בדברים האלה - בכל מה שנוגע לבנין הצבא ככוח, כל מה שנוגע להפעלת הצבא ככוח, בענין מה אני כפירוש חושב שזה צבא אחד ומטה א כללי אחד.

לסקוב:

גם המינחלה המרחבית איננה פועלת. ואם אתה בעדות הקודמת דיברת על חיל האוויר, ואם אתה בודק את הדברים - אז זה לא בדיוק כוח אחד.

י. טל:

אז אני אומר: בתחומים שעכשיו דיברתי עליהם...

לסקוב:

נניח שהתכנון היה משותף, זה לא אומר שזה תכנון של כוח אחד.

י. טל:

לא, אני התכוונתי להגיד, בלי קשר עם התכנון המשותף או לא, התכוונתי להגיד שהתכנון של צה"ל, גם האופרטיבי

וגם תכנון ההתעצמות וגם כל התכנון מהסוג הזה, זה כן מבטא צבא אחד ומטה כללי אחד. בהחלט כן. זאת אומרת, מנקודת חזית לאומית, האם מדברים מה על צבאות

הער: אלוף י. טל

פרטיים או האם מדברים על צבא אחד עם פטה כללי אחד - אני אומר: החשובה היא חיובית בהחלט, ללא הסתייגות. ואם אתה שואל מבחינת פרטים, אמצעי לחימה, לא כמזיות או עדיפויות, מבחינת פרטים, כמו אחזקת אמצעי לחימה, כמו אחזקת צי, כמו סטנדרטים של תנאי חיים, כמו זכויות וחובות, כל הדברים האלה - זה לא צבא אחד.

לסקוב:

אני רוצה לומר לבשת להערה שלך בענין מבצעים. ראיחי את החוברת של מה"ד שיצאה, על שיתוף פעולה בין-זרועי. זה לא שיתוף פעולה של כוח אחד. אני חושב שהיום כבר ברור לכולם שלא רק שיש תלות הדדית בין חיל האויר, יבשה או ים, אלא שהדברים הם כל כך חזורים ומעורבים אחד בשני, שאין כבר מה לדבר על תלות הדדית, אלא פעולה של כוח אחד. אז אני לוקח חומר של 1973, שחודש לפני זה מדברים במונחים של "איי.סי.בי.א.ס.", על 3,000 מיל, ומדברים שכך: שחיל האויר נלחם עם חיל אויר, כוחות היבשה נלחמים עם כוחות היבשה, חיל הים נלחם עם חיל הים, והמטרה המשנית היא שיתוף פעולה. זה מלחמת העולם השנייה. ככה הם היו, כי כך הם נבנו בין מלחמת העולם הראשונה למלחמת העולם השנייה, עם המבנה החילי שאחה בצדק חושב שהוא מה. זה לא כוח אחד. זה כוחות כמעט בלתי תלויים שהם מתואמים ביניהם בדברים הכלליים, כי יש תקציב, אבל הם משתפים פעולה בכל יתר הדברים. אף מה זה, כוחות היבשה אין להם תפקידים לכבוש שדות תעופה? אין להם תפקידים לדפוק את הנ"מ של האויב?

י. טל:

בהחלט, זה גם כתוב בחוברת.

לסקוב:

אני קראתי בחוברת, עברתי עליה, ואני רואה שיתוף פעולה בין ה"גראונד פורסס", ה"רויאל נייבי" וה"ר.א.פ.ס.", עם "סופרים קומנדר" באיזה שהוא מקום. אבל זה "דיסג'וינטר". עכשיו, כשאני שומע

הער: אלוף י. סל

ממפקדים בשדה על שיתוף פעולה בין-זרועי, התמונה היא שחיל האויר עשה מה שהוא רצה. חפור מזה: אלוף פיקוד סקיבל 434 גיחות, באותו יום הוא ומפקדי אוגדה אומרים: לא קיבלנו שום דבר. ויש לו יועץ אוירי, בן המסק שלך. הוא לכל הדעות יודע מה זה לרכז כוח אויר. אז התמונה היא שונה מזו שאתה אומר. זה לא רק בביצוע של הפרטים, אלא שהפרטים האלה הולכים אולי לאותו נידון של המוסד של הוראות הפיקוד העליון, שזאת החגורה היחידה שמחזיקה את הכל יחד.

י. סל:

המפקד, בדוגמה הספציפית הזאת עם הדרום, אני חושב שיש לחפש את הסיבות, את שורשי הבעיה, באופן גיחול המלחמה, לטוב ולרע, ולא בניהול המלחמה על-ידי חיל האויר. כי אם חיל האויר למשל לא הנחית מטפיק גיחות לדרום כיום הראשון, יש על זה ביקורת גם בתוך חיל האויר, שניהלו לא טוב את הענין. ואם היועץ האוירי של אלוף פיקוד הדרום...

לסקוב:

חיל האויר נחן לו 434 גיחות באותו יום, וכל מה שהוא ידע זה על פל כמה רביעיות.

י. סל:

מסיבה פשוטה: שחיל האויר - וזה ענין של מקרה פרטי - חיל האויר סען...

לסקוב:

אם לזה אחת קורא מקרה פרטי או אירוע פרטי....

י. סל:

לא, לא לזה אני קורא מקרה פרטי; למה שאני הולך להגיד אני קורא מקרה פרטי. חיל האויר סען שכאותו רגע, -

וזו שאלה אחרת אם הוא צדק או לא - שפשוט יחנו לו לדפוק באופן חופשי בלי לתאם ובלוי לצדין לו מסרות וכן הלאה... הוא ביקש את זה, הוא כך ניהל את זה וכך דרש את זה. היועץ האוירי שאתה מדבר עליו התנגד לזה, אבל לא שמעו בקולו. זו לא שאלה של תורה או של סכניקה לא ידועה; זו שאלה של "פוליסי" שבאותו רגע נקסו, במקרה הפרטי הזה.

5.9.74 (בבוקר)

הער: אלוף י. טל

לסקוב: השאלה השנייה; כחורך המסגרת של צה"ל, אם זה כוח אחד או לא כוח אחד, ישנה השאלה של זרוע היבשה או כוחות היבשה: תפקידו של מי הוא, לא להפעיל את הכוחות האלה כשיש מלחמה או לשמור על הכוננות (אולי גם מי תפקידו לשמור על הכוננות והכשירות שלו), אבל תפקידו של מי - כמו שזה תפקידו של אצג מפקד חיל האוויר ביחס לחיל האוויר - לדאוג להכשרה ולאיסון של הכוחות האלה, של הכוח הזה?

י. טל: הייתי אומר כך, שדה-מקסו, ברפוסים שהתגבשו במשך השנים כצבא כמו שהוא היה, דה-מקסו זו הייתה אחריות של החילות, של הפיקודים, וזהו. ואם פותר לי להגיד פה איזה דבר בענין הפיקודים: מיד אחרי ששת הימים, עוד כשהייתי מפקד הגיס, אני התנגדתי לזה שהפיקודים ישאו באחריות הזאת. אני דרשתי שהפיקודים יהיו אחראים רק - אני מדבר על צבא היבשה - שיהיו אחראים על מחסני החירום ועל מערכת הגיוס ולעומת זאת, שמפקדת קצין חי"ר וצנחנים ומפקדת גייסות שריון ישאו באחריות לאיסון של כל העוצבות, של העוצבות המשוריינות ועוצבות החי"ר, בטענה שהפיקודים אינם מסוגלים לעשות את זה כיוון שהם עסוקים בבטחון שוטף, וכתוצאה מזה הם עושים את זה כשטחיות ולא ברצינות, והעומס עליהם הוא עצום, וצריכים לחלק אחרת את העומס. את התפיסה הזאת שלי לא קיבלו בשום אופן. ובמקום זה הרמטכ"ל החליט... אני הצעתי מפקדת כוחות שדה, וכאלטרנטיבה, לחילופין, הצעתי מה שעכשיו אני אומר. את זה לא קיבלו. לעומת זאת הוחלט לתת מפקדת אוגדה סדירה לכל אחד מהפיקודים כדי שהיא תעזור. אני טענתי שזה לא פותר כלום, מסיבה פשוטה: זה שאתה נותן מפקדת אוגדה סדירה לאלוף פיקוד - האחריות ממשיכה להיות על מפקדת הפיקוד. לא (ב) המטה הכללי, שגם הוא עמוס, וגם הוא מהעסק - אצג אני התבטאתי אז, בירי של בזקוח... בדיון הכי חשוב, תורתי או אחר, שהיה אצל הרמטכ"ל, כימים ההם, אם הכניסו פתק

הערות אלוף י. טל

שירו בזוקה בבקעת הירדן על פטרול שלנו - נפסק הדיון, והתחילו לעוף רק סלפונים ופחקאות שהעסקו בזוקה הזאת. אני נחתי את זה כדוגמה בדיון מטכ"ל, ואמרתי: אתה לא פותר (פוסר?) לא את הדרג של הפיקוד על-ידי הרצפט הזה ולא את הדרג של המטכ"ל. היחידים שחמכו כי היו האלוף יריב והאלוף שרון. ודעתי לא התקבלה.

דרך אגב, זה סופיע במלואו בסטינוגרמות שהגשתי

לכס אמרול, מ-1969, כל הויכוח הזה.

כך שכשאתה שואל אותי, אז התשובה שלי - ואפשר לראות

הדיס של העניין ב-1969 בויכוח הגדול - התשובה שלי היא שלא הסכימו להוריד את האחזקות מן הפיקודים, וכעצם החילות והפיקודים הם שהיו אחראים על הכשרת צבא היבשה.

אחרי כן - ת.כ.

הער - אלוף(מיל) י.טל

לסקוב:

יש לי עוד כמה שאלות בקשר לעוצבה היבשתית. התמונה

שמחקבלת מפה שמופיע בעוצבה הסטנדרטית הוא, שאין

היא בדיוק עוצבה על-חיילית, אלא היא בעיקר עוצבה טנקית, כי מה שדרוש בטביל

הטנקים, התמונה היא שחסר לה ארטילריה, כלומר חסרה לה עוצמת האש הכרוכה בכך,

חסר לה בגלל מצב החי"ר, חסר לה כושר עמידה וכושר התמדה בקרב. האם זה נכון?

ט.י.

אומר כך. למרות שהייתי רוצה לראות בחסיבות שתי

גדודי טנקים וגדוד חיל-רגלים, למרות שכך הייתי רוצה

לראות אח הדברים, בכל זאת אני חושב שהעוצבה הזו היא די מאוזנת כעוצבה על-חיילית.

לסקוב:

האם יש בה אלמנט רגלי? כמה סיוע ארטילרי יש לה?

ט.י.

מייד אומר: באלמנט הרגלי ההסתויגות שלי ידועה, אמרתי

אותה.

לסקוב

אני לוקח את ההסתויגות שאמרת, ולהעכיר אותה לסונחים

של עוצבה ~~גל~~-תכליתית - היא לא עוצבה רב-תכליתית.

היא עוצבה טנקית - היא אינה עוצבה רגלית, כושר העמידה שלה בגלל שאין לה חי"ר,

לא היה ~~הוא~~, כושר התמדה בקרב לא היה לה. אני מזדהה עם התפיסה שלך, ורוצה לנסות

לסכם את האלמנטים האלה. מדוע אני שואל? אחד האלופים העיד ואמר שאת האוגדה הזו

בנו כדי לפרוץ במקום אחד, כי יש לנו מעט אמצעים. אבל אם אתה מנסה לפרוץ במקום

אחד ושם ההגנה של האויב עוצבה אותך, ההתקפה נכשלה ולא השיגה את שלה. אך אם אתה

כונה עוצבה שיש לה שלושה מאמצים עוצבתיים מישניים ואתה נכשל באחד והצלחת בשניים,

אתה הצלחת ואילו הגנת האויב נכשלה. ~~עשה~~ אם זו אינה עוצבה אלא חטיבה, אני

סוכן להתפשר, אך אם זוהי עוצבה שצריכה להיות על-חיילית ורב-תכליתית, ואני רואה

שהיא רק טנקית בסופו של דבר, ועוצמת אש גדולה אין לה, כושר עמידה וכושר התמדה

אין לה בגלל העדר החי"ר, - אני פשוט שואל אם זוהי התמונה?

הער - אלוף מיל) י.סל

סל:

אני מסכים לתמונה הזו לגבי החי"ר, אבל אני לא מסכים לגבי היחר. מדוע? אולי לא הוסבר הענין עד הסוף, אך לאוגדה עצמה יש שלושה גדודי ארטילריה בינוניים, וגדוד מרבמות 160 מ"מ. כלומר ארבעה גדודי חי"ר לאוגדה, אבל יש ארטילריה פקודית...

לסקוב:

אני לא מדבר אל ארטילריה פקודית.

סל:

אני לא מדבר על הקונצפציה. הקונצפציה של האוגדה היא, שחבל ארטילריה נוספת, ואני מדבר על הרכה גדודים, ותרשה לי להסביר את הגדודים האלה. ישנה ארטילריה של הפקודים וישנה ארטילריה מטכ"לית...

לסקוב:

אני יודע שיש ארטילריה פקודית וישנה ארטילריה מטכ"לית. אני מדבר על האוגדה הזאת.

סל:

לפי דעתי כאשר מדובר על האוגדה המאח, מדובר על בסיס שבע אוגדות בצה"ל, וכאשר מדובר על בסיס שבע אוגדות בצה"ל, צריכים לחלק אותן לזירות וצריך לראות את סך-כל הארטילריה שתסייע לאוגדות. אני אומר שאנו עלולים לסעות אם אנן עוסקים רק בארטילריה שהיא אורגנית בחוך האוגדות. היות ולא יכולנו לתח לכל אוגדה גדודי 275 מ"מ, היות ורצינו לססור את היכולת, ולהתמקד מצאנו כדרג ארגונית, מבחינת ראייה אופרטיבית כוללת, לא לחלק את הארטילריה הזו. אך מבחינה חשבונית, אם נחלק את הארטילריה הזו, נראה שיש די הרבה ארטילריה, אך איני חושב שזה יהיה נכון מצדנו לעשות זאת.

לסקוב:

השאלה הבאה: למה אתה מייחס את רמת המופתיות והתפעול הטקטי של הגדודים, האוגדות והחטיבות ב-6-7-8 לאוקטובר?

הער - אלוף (מיל) י.טל

באיזו מידה פיקרו המפקדים מלפניס? באיזו מידה נעשה סאמץ לרכז כוחץ

טל

אני חושב שזהו סכלול של הרבה מאד מרכיכים. קודם כל העובדה שבמלחמה החחילה אפילו לא דוגמת החקלות אלא יותר ברוע מכך, היא החחילה בלי תהליכים של הכנה, בלי תהליכים של נחוח, בלי תהליכים של בחינת אלטרנטיבות ואפשרויות, בלי תהליכים של הערכת מצב וכו' - הכוחות הופעלו בלי הערכת מצב, זאת אומרת שהכח שהיה בכלוזה פעל אינסטנטטיבית. דבר שני, כל הכוחות שפעלו החל מיום ראשון בכוקר וביום שני, שרוב בנינם היה על מלואים, אני מייחס זאת לאופן החפוז שבו הם יצאו, ולעובדה שהם לא היו אורגניים. כלומר, כולנו יודעים שחלק גדול מאד מהפעילות בקרב הוא פועל יוצא של תרגולות ושכניקות. אני חושב שלתרגולות ולשכניקות האלה לא היו מראש התנאים כדי להתכצע, כי תרגולות ושכניקות מבוססות לא רק על הרבה אמונים, אלא גם על היכרות של עבודה צוות, וזה לא היה. התנאים לכך לא היו. לכן אני אומר שבתנאים הכי קשים שאפשר, היחידות האלה הוכלו לקרב. כיום כ' (8.10) זו כבר שאלה אחרת. כאן לדעתי, בנגוד ליום שבת וראשון, נכנס כגורם די רציני, עצם נהול המלחמה בדרום.

היו"ר אגרנט

מה היה ב-8 לחודש'

טל:

ב-8 לחודש נכנס כגורם כל הענין הזה - עצם אופן נהול המלחמה בדרג הפקוד, בדרג המטכ"ל ובדרג המטה האוגדות. בדרג המטכ"ל, התכנית היחה מבוססת מראש על פצול ולא רכוז, מבחינת פקודות ומטכ לית. אוגדה אחת הולכת מצפון לדרום, ואוגדה שניה רצה לסואץ והולכת מצפון לדרום, או לא רצה לסואץ אך בכל זאת הולכת מצפון לדרום. כלומר, עצם הקונצפציה של דרוג מבחינת הזמן אינה נראית לי בלתי נכונה, אך הקונצפציה של דרוג במרחב בהחלט אינה נראית לי נכונה, ואני לא אומר זאת כחכמה לאחר מעשה, זה לא מצא חן בעיני מלכתחילה, אך מראש הוחלט על מאמצים מפורזלים. אני תולה

הער - אלוף(מיל) י.סל

זאת בכך שכולם חשבו שמדובר כאן במערכי אויב חפוזים. זה כרמה של התכנית לא
הבטיח רכוז כח, אחר-כך בנהול הקרב הפקודי. רק באורח ספונטני + ותוך מהלך
ההתרחשויות. רק בשעה 2.00 או 2.10 - איני זוכר בדיוק - רק אז ניתנה פקודה
לאריק על שנוי משימה, שהוא יילך ישר ממערב למזרח. גם בתוך האוגדות וכמיותר
באוגדה של ברנן, לא הצלחתי לראות יותר מארבע פלוגות בעת אחת במגע עם האויב,
במגע של קרב, ולא כאשר יורים עליהם בארטילריה. כאן יצא דבר קלאסי, שכולם
זוכרים אותו כלקחים של מלחמת השחרור, ומכירים אותו גם ממלחמות אחרות, והוא
שכעצם מדינת ישראל, בדרך הרגילה של חלוקה, כאשר חלק מהכוחות נלחמו בצפון
וחלק מהכוחות בדרום, חלק שהמדינה הקצתה לדרום, הגן על שרם-אשיך וכן הלאה,
וכך היו בסופו של דבר רק ארבע פלוגות בעת ובעונה אחת במלחמה עם האויב.
זהו נהול גרוע של מלחמה, ואח זאת אני מייחס לעובדה - ואני אומר זאת בכל
הרצינות (לפעמים גם כועסים עליי על-כך, אך אין לי ברירה אלא לומר זאת) -
שהעבבים עשו חכמים מזהירה ומכריקה, והנחילו עלינו מכה של אסטרטגיה עדיפה
וזה הוציא אותנו משרוי המשקל עד היסוד, כל האורך ולכל הרוחב. לשרוי המשקל
הזה מדינת ישראל רצה"ל לא חזרו עד היום הזה, עד הרגע שאנו יושבים כאן.
אני מייחס את מה שקרה בימים סבת, ראשון ושני, גם לעובדה שהוציאו אותנו
משרוי המשקל.

מדוע במלחמת ששת הימים הצלחנו כי עשינו לאם
זאת חוך עשר שעות. חוך עשר שעות עברנו כיבשה 70 קילומטרים. עלינו לזכור
שכמלחמת יום הכפורים עבר צה"ל 70 קילומטרים ב-9 ימים, מול מערכים פחות
חזקים מהמערכים שעמדו בפניו במלחמת ששת הימים, שהחעלה עד ג'אבל עתקה, כי
נלחמנו עם צבא משובש, צבא שיצא משרוי המשקל. בששת הימים אנחנו הוצאנו אותם
משרוי המשקל. 70 ק"מ עברנו ב(10 שעות, והיינו באל-עריש, בבירת סיני, כאשר
מאחורינו בשרה הקרב מונחים 5000 הרוגים מצריים, ומנופצות לרסיסים שתי דוויזיות
מצריות. על-אדי החדירה הזו הוצאנו אותם משרוי המשקל עד סוף המלחמה. הם
עשו לנו את זאת במלחמת יום הכפורים, וזה מסביר הרבה מאד מהדברים. לכן זה

העד - אלוף(מיל) י.טל

של הפלוגות, של הגדודים, של
סדגיש את האיכות האדירה, הבסיסית, של צה"ל, /המפקדה/ האוגדות וכן הלאה,
שבחנאים האלה הצלחנו לעשות מה שעשינו.

לסקוב השאלות האחרונות שלי נוגעות למה שנקרא מפקדות

השדה. השאלה הראשונה היא, אחריות המטה של מי

היא, לקבוע גם תורחיה וגם סכנית את גבולות האחריות של המפקדה העיקרית, והאם
החוק הוא מפקדה נפרדת שלישית, או חלק מהעיקרית ואיך הוא עובד איכה, כאשר
למפקדה העיקרית, אחת קורא למצפ"ע רמה אחת, וליחיד המטכ"ל רמה שניה. קצה לו
ברור לי לפי הפקודות של פברואר 1973, כיצד זה עובד. באותו הקשר, אם זו
חלוקה אוריינטלית, כאשר כפסה מקומות קוראים לא פזול וכולי, השאלה היא מי
אחראי לוודא, שיהיה זהות גם בין הדרגים פן המטה/ומטה, ושעבודת המטה הוורטיקלית
וצנור הפקוד הוורטיקלי, יפעלו בין הדרגים בצורה נכונה, כי אם הוא מצטלב
והצנורות שם מצטלבים, כל מערכת המפקדה הפרוסה בשדה בטלה.

טל כל התשובות שנחתי בענין הדרך בה נקבעות התורות

בצה"ל, הן רלוונטיות גם לכך. זה ענין תורחתי, ונידון
בענין תורחתי בצה"ל, כך שעסקו בדיונים האלה כל החיילות, כל העוצבות וכל הפקודים
וכל המטכ"ל. זה כסובן מוחלט בדיונים מסכמים במטכ"ל. כלומר דין כל מה שאמרחי
על הקביעות התורחיות בצה"ל, חל גם על-כך.

לסקוב איך חסביר למשל, את העובדה שאין זהות אפילו בחוברת

עבודה מסה 1972, אפילו בחוברת לוחמה שריון 1965
וקטעים של פקודות קבע לקרב שהיו, והפקוד והמטכ"ל הם פקודות קבע לקרב שהיו,
ואתה אומר שהמצפ"ע לא פעל לפי החלוקה הזו, -מספיק שבוא לא פועל לפי החלוקה
הזו, כדי שישבש את הכל.

טל האם אמרחי שהמצפ"ע לא פעל לפי מה שכתוב בפקודות?

העד - אלוף/מיל) י.טל

לפי פברואר 1973.

לסקוב:

אמתי שכן פעל.

טל.

אני הבנתי שהדיונים לא היו בצורה כזו,

לסקוב:

שהוחלטו כך. דיונים ופקודות, זה תפקיד

המטה, אז כיצד אפשר להבין - פרט אולי לחוסר משמעת - שהדברים לא פעלו כך? שמפקדות הפקוד פעלו בצורה אחרת? שבכלל יש מונח הנקרא חכ"ק מורחב, והוא סטטי? והיו תופעות של חפ"ק לקחו את קציני המטה הבכירים, שם ללא המסות שלהם הם הפכו להיות עוזרים, והתוצאה העיקרית הייתה שלא היה מטה שיעשה את העבודה. אני רוצה לדעת על מי הייתה מוטלת אחריות המטה למעלה? מהי כוחות היבשה, האם זוהי אחריות של ראש אג"מ או ראש מה"ד?

זה עבד עלתה למעשה כמו כל החורות. מה

טל:

אני לא יכול להגיד פורמלית, כי אני

הייתי צנור מטה בעניין, אך מטריאלית זה עבד כמו כל הענינים הפורמליים.

לסקוב:

שאלה שלישיה, שקצת קשה לי לקבל עליה תשובה.

הקרב נעשה יותר מהיר, יש הרבה יותר אנפורמציה,

יש הרבה יותר דו"חות, כיצד יתכן שלא הייתה האנפורמציה הדרושה בדרג גדוד,

חטיבה, פקוד וגם מטכ"ל. אני שומע ערויות שאומרים. אין לי אנפורמציה, אני

נמצא בערפל קרב. אף דווח על תחמושת לא הגיע במשך כל תקופת הלחימה וכולי.

המטכ"ל חי עם מספרים מסוימים של טנקים, ובפקוד חיים עם מספרים אחרים, ו-

ולאובדה יש את המספרים שלה, ובסוף הגדוד יוצא עם עשרים טנקים או עם

ארבעים טנקים, מפעולה במאמץ אוגדתי, כאשר זה קורה כשני שלבים. הנהול

של האנפורמציה, נהול מידע, אם הוא מקצועי, מינהלתי או מודיעיני, זה

מקצוע כמו נהול כח אדם. אם מי שעומד בראש הרשת הזו אינו פועל בתנאים

שקטים, כדי שיוכל למצוא מהי האנפורמציה הרלוונטית, מהי האנפורמציה שדחוף

הער - אלוף(מיל) י.טל

לנקוט בפעולה לגביה, כי אפשר עוד לנקוט בפעולה, מהי האנפורמציה שחשונה לשם הערצה? בוא ניקח את החצ"א: מהי שצלמו, מהי שפענחו ומהי שזה הגיע, - אפילו בשביל פוסט-מורטום זה היה מאוחר. זה מה שנקרא "הנדלינג" של אנפורמציה. מי אחראי על-כך? מי כונה את זה? מי מטפח את זה? זה על זרועי, ואם לא על-זרועי, על -חיילי בוודאי - מודיעין, מכצעים, מינהלה, שלישות, אפסארות, דוחים של חי"ח, תחמושות, מזון, מיס, דלק, אפידמיה. אם זה אינו פועל, אז כמקום הערכת מצב יש חוות דעת, ובמקום מתן פקודות - שולפים מהמתן. זה מה שקרה, ואני פשוט לא מבין איך זה יכול להיות כך.

טל

כמה שנוגע לתצלומי-אוויר, פענוח וכו', נדמה

לי שסיפרתי לוועדה, שכאשר נוכחנו לדעת

שהמטות של פקוד צפון ופקוד דרום אינם פועלים מבחינת עבודת המטה, ואנו פועלים כעצם רק בצנור הפקוד, עשייתי אמפרוביזציה: קראתי אלי מומחה לצפייה, רב-סרן, ושלחתי פעמיים ביום סקיהוק כאשר הצופה היה מקבל ממני תדריך, עלה על סקיהוק וכעבור חצי שעה חזר שוב, והיה נותן לי צלומים עם הזהוי שלו, של האובדות המצריות והאובדות שלנו. כאמצעות זה פעמיים ביום, די הצלתנו לדעת את קו כוחותינו, קו כוחות האויב ורכוזי הכוחות. אני חושב שהיחה לנו אנפורמציה די טובה על-כך. אך המצרים הבחינו בהרגיל הזה כאמצעות הסקיהוק, וכעבור כמה ימים הם דילגו עם סילי נ"מ במיוחד למשימה הזו, ו"דפקו" את הסקיהוק. הסיים נהרג והצופה הצליח לקפוץ, והביאו אותו אלי עם הדוח האחרון, ויותר לא שלחתי אותו.

לסקוב:

זה מקרה יוצא דופן, שמוכיח כי העניין

אינו פועל.

טל:

בחלק מהדברים שאינם ידועים או שהתמונה

אינה נכונה, אנו כודקים. לרוגמה, אם ברך

מודיע לכקוד שנדפקו לו כבר שבעים טנקים, הפקוד מודיע לנו, ובשבילנו

.48.

ת.כ

ועדת החקירה-5.9.74

ישיבה קנ"ד - בוקר

הער - אלוף (מיל) י.טל

זה נחון, וזה משפיע על ההחלטות. זה שאחר־מכן מתברר שלא שבעים סנקים נדפקו אלא רק שלושים, זה מתברר רק לאחר־מכן. למה ברן אמר שבעים? אני מתאר לי שבס הוא מקבל דווחים לא נכונים. אנו מגיעים בסופו של דבר לפסיכולוגיה האנושית. אדם צועק לך שמסתערים עליו, ואחר-כך מסתבר שלא הסתערו עליו אלא ירו מרחוק. אך כאשר הוא צועק שמסתערים עליו, זו התמונה שמתקבלת בעורף. מצד שני אני אומר בפירוש, העובדה שמסות הפקודים התחילו לעבוד כמסות עם עבודת מטה, לפי התורה ולפי הטכניקות שלנו, צריך לתלות את הקולר בעובדה, טאני קורא לה החמוטטות המסות בשני הפקודים, ו-ב. אני הזכרתי אתמול וגם נחתי תיק, שראיית שדה הקרב המודרני רוויה באסון אנפורמציה ונתונים, וצריך לעבד את הנתונים ולשלוח אותם. ניגשנו לנתוח של פרוייקט ענק, שקוראים לו "זהבית" ('הגשתי אתמול את התיק').

לסקוב: עם כל ההערכה לסופיסטיקציה אלאה צריך להגיע הפרוייקט

הזה, ובין מה שאפשר לעשות בינחיים כדי שמפקד ידע

מה נעשה אצלו, כדי שהדרג העליון ידע את מי לתגבר וכדי שצלוס אומר יגיע

מהר למי שצריך עוד להשתמש בו, - האם זה לא מצב של הרמת ידיים?

טל: לא. אני חושב שכנסיבות שבהן נפתחה מלחמת יום כפור,

העובדה שבכל זאת המלחמה נוהלה, העובדה שבכל זאת היתה

תמונה על מה שקורה בשדה הקרב, ואומר יותר מכך: לנו היתה תמונה יותר טובה

מאשר לאויב על מה שקורה בשדה הקרב, - אני חושב שזה דווקא מוכיח שנקודת

המוצא נכונה.

לסקוב: השאלה היא מהי נודע לכם במטה־הכללי מה קורה בשדה הקרב,

הער - אלוף (מיל) י. טל

מתי נודע לכם על שתי ההתקפות שהיו ב-1982 ב-8 לחודש. אם זה נודע בלילה, או בבוקר שלמחרת, זה מה שעושה את כל ההבדל. מתי נודע לכם, שבפקוד צפון ב-06.26.30 הנחיתו את חסיכה 7 כהתקפת הנגד של הפקוד? וכל הגזרה הדרוסיית נשארה חשופה, עם גרוד 82 ושתי פלוגות

טל: ב-6 באוקטובר, כאשר החחילה המלחמה, אלוף פקוד הצפון היה במטכ"ל.

לסקוב: אני לא שואל היכן הוא היה. אה

טל: אני מדבר על מה שיכולנו לדעת. אני דברתי עם רפול, ודברתי עם סגנו של רפול וראש המטה שלו, וקבלתי חסונה חלקית ממה שהאיש בשטח ידע. ברור שאם אלוף הפקוד לא ידע, והמטה שלו איני יודע היכן היא?..

לסקוב: כנפאת, לפי פקודות הצבא.

טל: זה מה שאני אוסר. הנסיבות שבהן נפתחה והחחילה המלחמה הזו, לא היה בהם צ'נס לצה"ל להצליח. אם הצלחנו ככל זאת? סימן הוא שהדרך האינסטינקטיבית, האינסואיטיבית, שבה פעלו העניינים בנסיבות אלה, היחה נכונה.

לסקוב: אתה חוזר על אותם דברים כמה פעמים. חביא מחשבות שהם נקלטו, הצלחנו, וההצלחה היחה גדולה, איש אינו מסיל ספק בכך. השאלה שאני רוצה לשאול היא, נכון שהופתענו, אך האם היינו מוכנים לפחות להקטין את אפקט ההפתעה, וכל השאלות טובילות לכך, כי אני עובר דרך כל הדו"ח והעדויות, וזו החסונה שמתקבלת, אז אינך יכול לענות לי על אי נהול מערכות מידע ב-6-7 ו-8 שאנו בודקים, כי זה שייך לכלימה, באמצעות על חשובה כמה שעשינו ב-9, ב-10 וב-11 בעניין זה.

הער - אלוף (מיל) י.טל

סל: המפקד, העובדה שאנו קבלנו וחיינו עד יום שני בערב בהרגשה ובידיעה שכרום הולך מצויין, ואולי אפילו נתפס בשר, אם תשאל מדוע הגענו להערכת מצב כזה, התשובה היא: בגלל רפה נפוכה של האוגדה של ברן שלא נתנה את התמונה הנכונה על מה שקורה.

לסקוב: בענין הגשר קלטתם מהאזנה, כלומר גם בדרג המטכ"ל לא היה מי שישב על בזרה מסוימת, וידע כיצד לבדוק אנפורמציה, איך לעשות עמות ואינטגרציה, כרי להגיש למפקד לא "הוס ניוז" אלא "קונפירם דיפריישן".

סל: הסקרה הזה של ה"הוס ניוז" עם הגשר, נדמה לי שנעשה על ידי גנדי שהגיש פתק לרמטכ"ל (נדמה לי שהייתי אז בצפון) זהו באמת מקרה פרטי, אבל התמונה הכללית, שזהו המצב של האוגדה של ברן, זו תמונה כללית שאומתה גם בהאזנות. הרמטכ"ל עצמו התבטא ב-9 לחודש מוקדם מאד בבוקר, שלדאכוננו חיינו בסערות גדולה כתוצאה מדווחים לא טובים שקיבלנו במשך כל היום.

לסקוב: אני רוצה לעבור לשחי השאלות האחרונות. אני רוצה להכין, והמטה הכללי, האם הייתה איזו שהיא מניעה שמפקדת הפקוד גם בתקופת רביעה יהיו ערוכים, פרוסים, יושבים ופועלים לכל המקרים האפשריים, כך שכאשר נכנסת החקפה פתע או החקפה מתוכננת, כל מה שהמטכ"ל או מפקדת הפקוד צריכים לעשות הוא לעבור לשלוש משמעות, לערוך שנויים כתיפות סדרי הדיונים של וקבוצות הפקודות, והאם לא כתוצאה מההליכים שלקח למטה הכללי לעבור לסטוס של מצפ"ע, מההליכים שלקח למפקדות הפקודים להחליט איפה צורפיה, איפה קדמית וכולי, - דווקא ברגע הקריטי ביותר, בו כל הכה מופתע, אלה בחלק גדול עסקו בעצמם, אם זה בהדבקת מפות, אם זה ברשוח, או אם זה בכל מיני דברים שהם מה שנקרא עבודה שגרתית, במקום לעסוק בפונקציה שלהם, שהיא לדעת מה קורה, לקיים שליטה סקטית בקרב, או אפילו להפעיל נוהל קרב כפי שצריך.

אני מתאר לי שאין שום מניעה, שלאוף הפקוד או לראש-המטה-הכללי, יהיה חפ"ק בהליקופטרים, ובמקום להזמין אליהם מפקדים, כחנאים בהם היוזמה בידי האויב - כוודאי, לבשה אליהם שם ולתת להם את הפקודות, במקום שכל אחד יזוז עם רל"ש שירשום את הדברים, שיטע עם קצין מבצעים שלפחות יודע מה קורה בינתיים בכוחות אחרים, ולרשת ביניהם, אני כבר לא מדבר על הוצאה רשתות של קציני קשור בכירים ורציניים, שיודעים לתת תמונה מדוייקת .

אולי בהזדמנות זו שאלה שניה: האם במטה-הכללי היו סדורים שמאפשרים לקצינים בכירים, כרגע שמכריזים על מצב כוננות ג', שיהיה להם איפה לישון?

סל: אתחיל מהסוף. סדורים איפה לישון יש. יש שאלה אחרת: האם לפי ההגדרה של מצב כוננות ג', כל הצודים המצויים במטה-הכללי, צריכים לישון להשאר במטה-הכללי או לא. זה נשאר לסקול דעת, לפי כל מיני סדורים שכנייים. לדוגמה, אם אדם גר במרחק של חמש דקות נסיעה מהמפצ"ע, לא דורשים ממנו להשאר במפצ"ע באותו לילה.

במה שנוגע לשאלה השניה, זו שאלה עקרונית. מדוע? כי חי במשך כל השנים ואולי אפילו היום, בידיעה שהצבא חי במתכונות של שלום ושל רגיעה, ותהיה התראה שמאפשרת לצבא לעבור למשטר אחר.

ועדת החקירה - יטיבה קנ"ד (בוקר) - 61 - לרני כן חכ
5.9.74 מט

הערך אלוף י ראל טל

לכן היו הרבה דיונים במשך כל השנים, ולכן כפירוש זה לא צבא של מחנות. זה מה ששאלת המפקד נובע גם ליחידות עצמם ולחיילי צה"ל. חייל צה"ל סכל המחנות בארץ נוסעים הכישים מלאים טרמפיסטים. דעתי חסיר היחה שצריך להחזיק את הצבא במחנות. היו על זה המון ויכוחים ותאוריות וגם ניסוקים טכניים של הקציבים וגם ניסוקים אחרים. מה שנוגע למפקדות, זה אותו דבר. יש דרך אחת להחזיק אתהצבא כשהוא כל הזמן דרוך. זאת אוסרת, אני חסיר נהגתי להגיד 360 יום כשנה, בחג וביום חול, בחורף ובקיץ, הצבא זו מכוונה שחיה 24 שעות. זו לא היחה הפילוסופיה והקונצפציה של צה"ל כתחום כוננות של מלחמה. הקונצפציה והתאוריה של צה"ל בכל המרכנים והאספקטים היא על זה שחהיה התראה ועוברים למטטר של מלחמה. ולא חיים כל הזמן במטטר של מלחמה.

שאלת אותי אם היחה מניעה לעשות את זה. טכנית אין מניעה. זו שאלה עקרונית איך הצבא הזה בנוי וסאורגן. למשל, יש שאלות יותר אלמנטריות. לפיהפקודות של צה"ל, גם אלוף פיקוד וגם ראש מטה וגם קצין אג"ם יכולים לא להיות בפיקוד. הם יכולים להיות בכית שלושתם.

ח. לסקוב: במצב ג' ?

י. טל: לא, אני מרכר במצב רגיל.

מצד שני יכולים להגיד לא יתכן. הלוא החיילים ממשיכים להיות קיימים. האויב ממשיך להיות קיים. אסונות טבע או חאונות יכולים להתרחש. אלף דברים עלולים להיות. לא יתכן שבמפקדה לא יהיה אדם אחר מוסמך לפחות בכל עת. זו לא שיטה שצה"ל היה בנוי עליה. צה"ל היה בנוי על שיטה שחייב להיות מפקד חורן וקצין חורן, כאשר קצין חורן זה הרכה פעמים גם סמל ושהוא אחראי על עצם הענין. ומפקד חורן זה סמלא מקומו שלהמפקד.

ועדה החקירה - ישיבה קנ"ד (בוקר) - 62 - 70 - סט

5.9.74

הער. אלוף ישראל סל

מפקד חורן, אפילו במטה הכללי, זה יכול להיות סגן אלוף מאכ"כ או סגן-אלוף מהרכנות הצבאית. אני הקפדתי הפקדה יתר ואמרתי הרבה פעמים, וחמיד נתקלתי במורה רות, אמרתי על כך ועמדתי על כך שבשבתות ובחגים יהיה קצין בכיר יותר. במצבים יותר קשים עמדתי על זה שאוראש מחלקת מבצעים או ראש ענף מבצעים יהיו כחוף זה. אבל זה סופר-סידור. אפילו טוב מאד. הפילוסופיה והמכנה של צה"ל הם שצה"ל חי לפי זמן שלום. מה שנדרש בכוננות מפקדות זה מפקדים חורנים. מפקדים חורנים זה תפקיד שיגדתי של חורנות של מי שהוא מהפונקציונרים ולא דוקא מי שיש לו סמכות מקצועית או אחרת. זו שאלה לא טכניא אלא של השקפה עולם.

ה פ ס ק ה

8763

ידין

אני רוצה לטאול כמה שאלות, על חלקן אסתפק בהטובות קצרות

ביותר, חלקן ידרשו קצת יותר. בחלקן אני רוצה פשוט

אינפורמציה, בחלקן אני רוצה חוות דעתך, אני יכול אחר כך לקבל את זה או לא, אבל

פוט כרי להנחות אותי. למרות שבחלק מהעניינים הייתי לכאורה עד, אשדל לא לגעת בבעיות

כצורה כזאת אלא רק במירה טהבעיות צצו כאן, בין בעדויות ובין בחוסר. ובסוף, זו לא כל כך

בקורת, אלא באמת ברות הדברים שנאמרו קודם, כדי ללמוד לכחות לעתיד, ולא כל כך חשוב מה

היה בעבר, איפה יש נקודות חורפה.

אני רוצה להתחיל בכל הבעיות של המצפה. האם במסך הזמן

שאתה היית, לפחות, עלתה אי פעם שאלה אם לא צריך להעביר את המצפה בכלל מחוץ חל אביב

למקום אחר.

שני סקאדים שהיו נופלם פה יכלו לגמור כמעט את שניהם, אבל לא זו

הבעיה. זה בעקבות הגילה שר"ר נבנצל שאל, ואולי לא הוכנה כדיוק. אכילו כימי רביעה

המצפה הזה הוא כמו עצם בגרון לתל אביב, וחל אביב היא כמו נצם בגרון למצפה. במקרה

שיוטיעו כמה עזרות סקאדים, או הכנצות, או בכלל שהומה בסביבות חל אביב, כל

העסק לא יעבור. האם עלתה שאלה אם לא להעביר את המצפה הזה לאי שם למקום יותר רחוק,

על יד רמלה, או על יד בית-שמש, לא איכפת לי איפה.

י.טל-

עלתה השאלה והיה אפילו פרויקט. פרת בשנים האחרונות עסק

רק כזה. קראו לזה תכנון קריה חדשה או מטכל חדש.

אני לא סחכוון למטכל, אני מדבר על מצפה.

ידין.

זה כלל גם מצפה. אמרת כצדק, והבעיה קיימת לא רק בנייהול

י.טל

מחמסה. זה כלל הכל, ממש פרויקט משוכלל ביותר, אבל הוא

צריך היה לעלות עזרות או מאות מיליונים לירות, אני לא זוכר. מה.

יש להניח יזה צריך היה לעלות מאות מיליונים.

נכנצל.

הענין עלה לדיון גם בין הרמטכל דוד ובין יור הכטחון

י.טל.

וצ'רה. פאשה+ש+

מחוץ לתל אביב?

היו"ר אגרנט

י.טל.

כך. היו שתי אלטרנטיבות, אחת בהרים, על יד ירושלים,
אחת במקום אחר.

כטמסרתי ל' אופק א' באחת היטיבות הקודמות, מסרתי גם

את המכתב ואת הסיטואציה החדשה, שהתברר שהיתה טעות בהערכת המטאבים הלאומיים
כך וכך פיליארדים לירות. בהמשך לזה, כאצריך לעשות ררוויזיה על כל התכנית, וכך
נעטתה ררוויזיה על אופק א', העלו הרמטכל ועוזר שר הבטחון את הזאלה של המצפה החדש,
של המטכל החדש.

היו"ר אגרנט

כפני סי'

י.טל.

קודם כל כדיונים ביניהם וגם אצל שר הבטחון.

הוחלט טסקפיאים את כל הענין בגלל כעיות חקציכיות,

וכתוצאה מזה ימשיכו בהסקעת כספים לבניוי בקריה במקום שהיא נמצאת. המפקדה החדשה
ל חיל הים ועוד כפינים חדשים, הם פועל יוצא. התכנית הכללית היתה הוספת
900 חדרים, נדמה לי, זה פונל יוצא של המדיניות להקפיא את חכנית ההסקעות החדשות
להעברת המפקדה ומפי יכים את הביצוי. אפשר בוודאי להטיג יותר פרטים, זה מה
אני זוכר עכשיו.

ידין

זו היחה זאלה קסנה. אני רוצה להחרכו כענין המצפה,

ולאוף לחרות דעתך על כעיה הטכנה ל' הפיקוד העליון.

כפקודה ל הפעלת המצפה כתוב כללית: "לצרכי הכעלה+צה"ל כמלחמה יאורגן המטה
הכללי בשתי רמות: 1. רמה לחכנון, הפעלת כוחות, יליטה - והיא חכונה מוצב
לפיקוד עליון, 2. רמה להפעלת שאר חפקידי המטכל" כשאני מסתכל בתוך הפקודה,
יותר עוסקים בהכחנה בין חי הרמות מי מחח לארסה ומי מעל הארסה, מי הולך יבונקר
ומי נשא שחוך לבונקר. אבל אני עוזב עכיו את הבעיה הפיסית הזאת מי יוטב כאן
ומי יו כ שס. איך ח.בו סטתי הרמות האלה, אם זו לא מלחמה של שלושה ימים אלא מלחמה
של כמה חודשים, איך היאתנהל, מי יהיה אחראי לאותה רמה ונקראת מוצב הפיקוד
העליון, ומי יהיה אחראי רמה נקראת מה "הפעלת שאר חפקידי המטכל" ?
ברור טכוספו של דבר מאש המטה הכללי אחראי לכל הדברים, אבל איך מחפצלת האחריה?
בענין זה אני רוצה אינפורמציה, מחלק+השנה של+השאלה+אחי+רצח לטפוע מונח+דעת

כחלק השני של השאלה אני רוצה לשמוע חוות דעה פעם
אולי אפילו שוחחתי אחר, אבל לא בצורה יסודית. האם לא נכון לכנות את הפיקוד
העליון, את המטה הכללי, גם בזיקה לבעיה הזאת, שיש **גאס** מטה, י"ט סגן שאחראי
על אג"ס, או יותר נכון, אחראי על מוצב הכיקוד העליון בזמן מלחמה, וי. גם מיטנה,
נקרא לו שם אחר - דיפיוטי, שבזמן שהמוצב מופעל הוא אחראי למעטה להפעלת שאר תפקודי
המטכל, אבל גם בזמן שלום הוא יותר מחאס עבור ראש המטה הכללי את הדרגים של אב"א,
אג"א, סטוד הבטחון, ממילא זה מתפצל אחר כך באופן די טבעי גם במוצב הזה.
טאלה זו **שש+** נראית לי אקוסית, **שש+** בהחלט בכך
המלחמה יכולה גם ל**שש+** להתשך, ואנחנו יודעים שהאויב סכתיב, לא זנחנו קובעים
המלחמה נמשכת 24 שעות ביממה, וכל אדם איננו מסוגל לעבוד 24 שעות ביממה, אינני
סחכוון לסבת על יד טלפונים אלא לחשוב ולתכנן, - האם הגדלת החקן. ל ראש המטה הכללי
והסגנים שלו כחקנים מסוסדים עם חלוקת תפקידים היתה פותרת בעיות, ולא היתה פחייבת
דבר, שאתה הזכרת אותו פה, יתוך כדי המלחמה הרמטכל צריך היה לפנות לעצמו
עוזר לראש מטה כללי, **שש** היה עוזר לו לכאורה, או לא לכאורה, כעניינים מבצעיים, ואני
אגיע אחר כך לטיבושים שקרו בק.ר עם שאלות שאני רוצה לשאול אותך ביחס ל-8 כחודש.
י.טל
את ההבחנה לרמות לא צריך לקבל כפוסה. זו באמת רק
הבחנה טכנית. הכוונה היא בפרוש שהמטה הכללי, ואני
סחכוון גם למטה מקצועי וגם למטה מחאס, פועל כמפקדה אחודה. זה כל כך מובן טאליו,
טאולי בניסוח ככתב שתקבל שהכוונה היא להכדל מהותי. בפירוש לא. מטה כללי נתפס
כמפקדה אחודה, וכעבודת מטה אורגנית כוללת. המטה הכללי לא נתפס כפועל בשתי
מערכות, ל עבודת מטה - לתפקידים אוקרטיביים ולניהול המלחמה.

אם להרחיב, למערך הלוגיסטי, לראש אב"א י"ט חדר המלחמה
שלו ויש גם אצלו כו^(?)ציוחשל המערך הלוגיסטי. קציני חיל ראשיים - או קצין החיל
הראי או סגנו אחד מהם נמצא במספה ואחד מהם במפקדה החילוית, גם לחיל יש
פונקציות מתאמות. כלומר, אני חושב שהחפיסה של מפקדה אחודה היא נכונה.
טאלה שניה היא על יעילות בודת המטה, שעליה דיברתי גם קודם במסגרת התשובות
לרב אלוף לסקוב. זו טאלה שניה מה מידת היעילות החברתית של העבודה, אבל התכונה
של מפקדה אחובה בדרג של הפיקוד העליון, לדעתי, היא נכונה מאד. אני גם חושב
גם בדרג פיקוד אסור להחפצל לחפ"קיס. גם בדרג פיקוד וגם בדרג מטה ככלי
המפקדות צריכות לעבוד כמפקדות אחודות, רק בדרגים יותר ~~אא+א+א+א~~ נמוכים אין
כרירה וצריך לפצל את המפקדה, אבל גם שם רק לעיקרית וחפ"ק.
נדמה לי שהשינוי בזמן מלחמה, כפי אמרת, כשהיא
ארוכה וצריך גם לנהל ענינים, גם לראש את סחרחיים ולא רק את הרגע, אני חושב
'הפתרון לזה לא צריך להיות מוסדי, לא חלוקה לפונקציות, אלא הפתרון צריך להיות,
כפי יאד הוק זה גם נעשה, הפתרון צריך ליות שיוחר סמכויות יורדות למטה.
כזמן המלחמה אני קיבלתי החלטות, טכאטר לא היחה מלחמה בפירוש, בפרקטיקה, ראש
אב"ם לא יכול היה לקבל אותן אלא רק הרמטכל. החלטות כאלה קיבלו גם קציני חיל
ראשיים וראשי אגפים, ממש החלטות מהותיות טבזמן. לא נלחמים לא היו מעזים לקבל
על דעת עצמם החלטות כאלה. כלומר, הפתרון לפרובלמטיקה סאתה מציג, ולפי דעתי בצדק,
היא לא על ידי פיצול המפקדה, לא על ידי ~~אא~~ הקמת יסודות שעוסקים בניהול
המלחמה אד"הוק ויסודות שעוסקים בדברים כלליים. החיובה צריכה להיות בכך שיהיו
~~אא~~ מפקדות פונקציות ויותר סמכויות יורדות למטה.

אם כבר עוסקים בסוגיה זאת, אולי זה לא דבר שני יכול

לחרום בו כל כך הרבה וכוודאי לא בלי הכנה,

הייתי מסליץ ל מור על העקרון של ספקרה אחודה,

אבל למצוא את הפתרון לפרובלמטיקה הזאת על ידי הגדרת תפקידיה פונקציונלית אולי חרה, ועל ידי הוספת פונקציות אם צריך, ועל ידי הורדת סכנויות. לא הייתי מציע לפצל ארגוניה את הספקרה.

סן הגבוה אל הנמוך. באותה תקודה, זה כבר ייך

דין

לנוהל עבודה, באותה תקודה ל אג"ם - מבצעים

למספה, יחד עם בעיות ל מבנה וכו', יש גם כמה דברים ידועים, למעשה הם נמצאים בפק"לים וכו', אלא שמטוס מה מצאו לנכון להכניס אותם פה. אני רוצה להתייחס לדבר אחד בלבד. מי שהכניס "הכניס את זה, כנראה שידע חמור אכוס בעליו. בסעיף 15 כחוב "פקודות מבצעות הוצאנה כפקודות החרעה, כפקודות מבצע, כעקולות הפעלה שוטפות" - דברים ולמעשה נמצאים אולי אפילו בפק"ל יל אוגדה, אבל הכניסו את זה כאן - כחוב "פקודות אלה הוצאנה בכל עת ככתב, לאחר מתן פקודות בעל פה או קודם נחינתן".

למה אני שואל בענין זה? אנחנו עוסקים באופן רציני

מאד בבעיות של ה-8 בחודש ומתחכטים בהן, עד עכשיו לא יכול מישהו להמציא לנו פקודה בכתב, לא כמטה הכללי ולא בכיקוד - אבל אני כרגע מתרכז במטה הכללי, כי מישהו מצא לנכון להכניס את זה כסעיף טיחוד - שום פקודה בכתב, אני לא נכנס כרגע לשאלה אם היא הטרעחית או מבצעת פ שום פקודה בכתב על אותה תכנית גדולה ראשונה שצה"ל צריך כבר לעבור להתקפת נגד. אפשר כמובן חסיד להגיד שזה בעקבות השוק יהיה נלושה ימים קודם לכן, אבל זה כבר לא בדיוק אותו דבר, כי היה כבר זמן לשתמש לתהליכי קבלת החלטות גם בדרג המדיני, גם בדרג האסטרטגי וגם בדרג האופרטיבי.

מי האחראי לזה שלא יצאו פקודות ~~למטעם~~ למבצע האחד הגדול הזה שאנחנו יודעים
אותו?

י. טל: יכול להיות שאני אחראי, אני יכול רק להסביר כיצד
זה קרה. זה קרה מכיון שזו לא תכנית שתוכננה במט"כל.
זו תכנית שתוכננה בשטח ע"י הרמט"כל ואני בפירוש התייחסתי לתכנית הזאת כאל
תכנית פיקודית גם בזמן שזה קרה. כל מה שקרה, זה שאותי עדכנו בלילה, בשני
שעורים קלים, על המפה, זו לא היחה תכנית של המטה הכללי אלא תכנית פיקודית.
אני בפירוש חושב שהבנחה הזאת כשרה.

היו"ר ש. אגרנט: אתה מדבר על התכנית של ה- לחודש?

י. טל: כודאי, הרמט"כל היה בשטח וישב עם מפקדי האוגדות.
אני ראיתי בזה אישור תכנית פיקודית של הרמט"כל.

י. ידין: אני לא עוסק כרגע בבעיה של להטיל אשמות אני רוצה
ללמוד. אם מבצע שהממשלה ישבה ודנה עליו ואחר-כך
אמרו שראש המטה הכללי ירד למטה, ישמע מה שאומרים למטה ואחר-כך יחליטו,
לבוא ולהגיד לא מה היה, שזו בבחינת תכנית פיקודית ולכן לא צריכה לצאת
פקודה של המטה הכללי, אני לא חושב שכנוהל קרב בשביל הפיקוד העליון זה
נכון. לא משנה אם התכנית היא אפילו פיקודית. אתה תסכים אתי או לא?

5.9.74

הער: אלוף ישראל סל

י. סל:
אני מסכים שגם אם התכנית פיקודית המטה הכללי חייב לבצע את ההתקפה הזאת.

י. ידין:
הגדיר את המשימה, לא ניכנס אחר בבעיות, אבל המשימה המטחה לא היתה ברורה.

י. סל:
דרך אגב, בשבילי זה חדש שסיפרתם לי שהממשלה דנה ואז הרמט"כל יצא, אני שומע את זה כפעם הראשונה.

י. ידין:
אני יכול לעדכן אותך, שהסתבר שכזהריים של אותו יום היו חילוקי דעות בין שר הבטחון והרמט"כל אם לסגת אחורה יותר או לעשות התקפה נגד, כיום ראשון, ואז שניהם הלכו לממשלה ואז הרמט"כל הציע שהוא ירד למטה, ושר הבטחון אמר: בבקשה, אם תבוא ותגיד לי שהמפקדים שם למטה הם בדעה, ואז הוחלט שהרמט"כל ירד, וב-7.30 הוא הגיע וישב עם מפקדי האוגדות. על זה יש לנו מסמכים. אבל אני לא בא כרגע להטיל אשמות, זאת לא הבעיה. כעצם התשובה ברורה.

שאלה שניה, רב אלוף לסקוב שאל אותה, אבל אני רוצה להדגיש אותה כעקבות הדבר הזה. האם נוהל הקרב של המצפה מבחינת המבצעים גם לא היה כסדר. הרמט"כל יורד למטה עם הרל"ש שלו. לא ראש אב"ם, ראש אב"ם כגלל המכנה שלפי דעתי הוא לא כל כך שיש רק שני אנשים, אם הרמט"כל יורד הסגן נשאר למעלה. אבל לא ראש מחלקת מבצעים וגם לא ראש ענף מבצעים, ובכלל לא קצין אב"ם יורד עם הרמט"כל, פירוש הדבר, שכשכיל לעדכן את המטה אחר-כך, אפילו את הרמט"כל, להכין לו איזה שהוא סיכום לדיון, זה לא תפקיד של רל"ש. שיטת העבודה הזאת,

5.9.74

העד: אלוף ישראל סל

אני מתאר לעצמי שאם רמס"כל רוצה לרדה למטה, בשביל ענינים מבצעיים, לפי דעתי הוא חייב שיהיה על ידו נציגות של המכצעים שלו, של המטה שלו. אני לא יודע כמה הוא רוצה ואיזה דרג הוא רוצה, כדי שגם יעדכן אותו וגם כשיחזור סיד יכין את הרקע וכו'. האם הנוהל הזה בכלל דפק או לא דפק, לא רק ב-8 לחודש.

י. סל: לפעמים זה כן דפק ולפעמים הוא ראה בקצינים אחרים את הפונקציונרים האלה. למשל, בארל'ה יריב שהוא מינה אותו, בגנטי. לפעמים ליוו אותו אחד מהאנשים האלה. בזמן לא של המלחמה, בזמן מבצעים שוטפים ---

י. ידין: אני מדבר כרגע על המלחמה. אנחנו רוצים להתרכז במלחמה על ה-8 לחודש. יש רמ"ט מבצעים ויש ראש ענף מבצעים ובתוך ענף מבצעים יש אחד לזירה הדרומית וכו' וכו', הם לא בחסונה?

י. סל: אני יכול רק להגיד דבר אחד. בלי לבדוק אני לא יכול לדעת את העובדות בדיוק. אני חושב שכדאי לשאול אותו. אבל הרכה מאד פעמים כשהוא היה בשטח הוא עבד אתנו בסלפון ב"סילון" והרכה מאד פעמים קיבל מאתנו נחונים ב"סילון". אנחנו ענינו לו ולפעמים נחנו לו נחונים על השטח שהוא עושה כך וכך. בקשר עם המפקדה שלו בענינים השוטפים הוא כן היה. האם ליווה אותו חסיד איש מוסמך ולא רק רל"ש, נדמה לי שכשיטה - לא, אבל אני מאד רוצה להזהר. אני לא זוכר.

5.9.74

הער אלוף יי ראל טל

י. ידין. אני לא רוצה להטיל פה אספה. לאאצא אני לא רוצה להקריא לך פה כתוב בעמוד אחרי זה תחת הסעיף של פקודות מבצע או תחת הסעיף של הכנת הזקודות, "שהכנת הפקודות המבצעיות להפעלת כלל צה"ל הפעלת כוחות יבשה וטיחוף פעולה בין זרועי יהיה בזחירותו של אג"ם מבצעים הן תופצנה לאחר קבלת אישור מאת ראט ענף מבצעים וראש אג"ם". כל הדברים האלה זה לא בעיה פורמלית אלא באמת טכל הכולים ידעו בדיוק מה קורה, נהכל יהיה מוגדר. אכילו פקודה התראה, עיקרי הפקודות לקביעת נוהל התראה, עיקרי לוח הזמנים, אני לא יכולתי למצוא עד עכשיו שום סעיף מבחינת אג"ם מבצעים בין פקודות התראה, בין פקודות אג"ם בין סעיף מסנה אחד שלהם ובין סעיף כולל אחד שלהם שהיה שייך לבמצע הזה של ה-8 לחודט, לא מצאתי.

י. טל: נכון. ה-8 לחודט נחפס א-ינו כמבצע כיקודי טהרמט"כל אישור. אני מתאר לי איך היטו הפסיכולוגיה.

אולי טיינו.

י. ידין: כן אני מתאר לי, אבל זה בניגוד לחמישה של הפעלת המסגרת.

י. טל: אם לוקחים את הטעות טיינו, זה מסביר את כל הענין.

י. ידין: זו גם שאלה בעקבות השאלות טל רב-אלוף לסקוב, אחת הזכרת את זה בעיקר בקשר לתחמושת, אבל לא רק. אני עוזב כרגע את המצפה, אחזור אליו בענינים אחרים. המטה טל המיקוד או נוהל ענצאת הקרב ושיטת עבודת המטה לא פעל. אני נדהמתי לשמוע - אלא אם תוכיח לי את ההפך - שאין בכלל נוהל קרב, אין פ"ל למטה של מיקוד בצה"ל

5.9.74

העד: אלוף ישראל טל

אנחנו קיבלנו כאן פק"ל לאוגדה וכמובן לכל העוצבות. יש מה משהו של מצבה
 שהוא די טוב ובהרכה דברים הוא מפורט סאד, ובהרכה דברים איננו מספיק.
 אבל אין פק"ל לפקוד. שאלנו את אלופי הפיקוד שהיו מה, שאלנו ראשי מה"ד
 שהיו מה, מי שהיה. אין. כתוצאה מזה, אני שואל איך מי שהוא תאר לעצמו
 שאם למס"כל יש נוהל קרב ואם לעוצבות שמחכה לפיקוד יש נוהל קרב, אבל לפיקוד
 שהוא הגוף שצריך לקטר ולהפעיל בין המטה הכללי, אין נוהל קרב אחד, איך
 יחכן שלא סראש להניח שיהיה בו קצר כי אלה צנורות כאלה, אלה גנורות כאלה
 והסכר בין הצנורות האלה, הקליבר את הצול של הסכר לא נקבע. על זה
 הייתי רוצה לקבל הסבר. איך קרה שלפיקוד אין נוהל קרב ענין חוסר נוהל
 הקרב של הפיקוד החבטא גם כבעיה מסנית שנרמז עליה מה ואני רוצה להדגיש אותה
 כיחר חומרה. הסכר לנו שהיות ואין פק"ל המושג בפיקוד לא ברור.
 אין הגדרות אחדות, מובן מטבע הדברים, אם אין פק"ל, מה זה ספקדה ראשיה
 כ-יקוד, מה זה ספקדה עיקרית, מה זה ספקדה קרמית, מה זה חפ"ק, מה זה
 חפ"ק נייד. מסתבר שכל פיקוד עשה את זה. בפיקוד כחכו פק"לים. אם כי
 לדוגמא, ביקשנו את הפק"ל של פיקוד דרום והסתבר שיש רק סעיף אחד של פק"ל
 וזה של הקטר, כי כל אחד מבין שאם אין פק"ל לקטר, אז קצין הקטר לא יכול
 לפעול, אז הוא עשה את זה.

אחרי כן מי

לפני כן - מס

ועדת החקירה - ישיבה קנ"ד

ס.י.

5.9.74 (בבוקר)

הער: אלוף י. טל

אבל בסעיפים אחרים גם זה לא קיים. אז הפיקוד הזה עשה כך, פיקוד אחר עשה אחרת. קבעו מרינציפלים שרפידים זו מפקדה עיקרית, אינני זוכר בדיוק אחר כך מה, אבל בדיעבד קפצו כולם קדימה, למה שחשבו קודם שזה יהיה חפ"ק בכלל של אגדה או אינני יודע בדיוק מה. למה אני שואל אותך? אני כרגע לא מחפנין בקונסטרוציות וכו' וכו'. חוץ כדי ניתוח הקרבות - ואני בטוח שזה הרבה דברים שאתה לא ידעת, לא רק שלא ידעת, אחת אולי אפילו היום לא יודע; אנחנו למדנו את זה - זה השפיע, ולך לא צריך להגיד שבכריס כאלה לא מוגדרים משפיעים, זה השפיע באופן יסודי על כל ההליך עבורת הפיקוד, לא רק צלבעניני החמושה. אני אחר כך אתן לך דוגמה בענין מודיעין ותצא"ות.

בא כתוצאה מזה ההחלטות של הדרג של המטה הכללי נחקלנו

על סמך אינפורמציה לא נכונה, והדרג המדיני - על סמך אינפורמציה לא נכונה, בדברים שהיו יכולים להיות - והם היו - גורליים.

אז השאלה היא איך קרה דבר כזה שהפיקוד, שלפחות בזמן

שאני זוכר, היה צריך להיות אבן היסוד, כמו שגם אחת הזכרת קודם כששאל אותך רב-אלוף לסקוב - היסוד המוצק בעל הסמכות הגבוהה ביותר עם "קומנד" בשטח, של כוחות צה"ל, לא רק כוחות היבשה, אלא בענינים רבים גם כוחות הזרועות האחרים, - שדוקא לו אין פק"ל?

י. טל: אני לא יודע איך להסביר את זה.

ידין: אם אני טועה, אז אולי חסצא עוד במסמכים. זה לפי הנתונים שקיבלנו.

י. טל: אבל אחת אומר שאלופי הפיקודים אמרו שאין פק"ל.

ידין: כס הם אמרו.

י. טל: אני מתפלא מאד, ולפי דעתך אין לזה שום הצדקה. כי חובת הפיקוד שיהיה לו פק"ל.

הער: אלוף י. טל

ידין:

לא חק חובת הפיקוד שיהיה לו פק"ל; חובת המטה הכללי לתת פק"ל לפיקוד.

אלוף טל:

לא, זה בוראי לא.

ידין:

אז תסלח לי, אז יש פה אי-הבנה כינינו.

י. טל:

אם אתה מדבר על המטה הכללי...

ידין:

החורה, מבחינה תורתית.

י. טל:

לא, אז אני לא מקבל את זה. זה בפירוש קיים.

ידין:

איפה זה קיים?

י. טל:

אני אסביר. כמו שיש פק"ל של אוגדה...

ידין:

אני סתכוון פה לפק"ל תורתי.

י. טל:

כן. כמו שיש פק"ל של אוגדה, הפק"ל של אוגדה בנוי

משני חלקים: חלק אחד - האוגדה ותוכה; וחלק שני - מפקדת

האוגדה. בחלק של מפקדת האוגדה מוגדר גם איך נכנסות יחידות אחרות תחת פיקוד

האוגדה. וזו החוליה המקשרת. ברגע שהיחידה או העוצבה החדשה נכנסת תחת פיקוד

האוגדה, חל עליה כבר הפק"ל הפנימי של האוגדה, ואפילו יש סידור טכני בפק"ל כיצד

הפק"ל מגיע לידי היחידה.

מה שנוגע לדרג הפיקוד העליון והפיקורים - אז כל החורה

שמלמדים בפו"מ, -ואם ניקח את תורת המטה, אם ניקח את האפסנאות, את המערך

הלוגיסטי - כל הדברים האלה זה בעצם הפק"ל שבין המטה הכללי לבין הפיקוד. וזה

מחייב אופרטיביות.

ידין:

אני מבין את זה, אני רק רוצה בכל זאת עכשיו לאחר את

הבעיה. אני לא מדבר על חורות כלליות, אלא פה קורה דבר

אחר. אם אתה אומר שכל פיקוד צריך לקבוע את הפק"ל שלו ולא חתיה אחידות - בדיעבד

5.9.74 (כבוקר)

הער: אלוף י. טל

גם לא היתה אחידות; ואני לא מדבר על התאמה פרטית של בעיות סופוגרפיות וכו', אני מדבר על הפק"ל הכולל - אם הוא לא יהיה אחיד כדיוק בטרמינולוגיה של המפקדות, ומזה כמובן כל ההתפצלות של המפקדים אחר כך בהתאם למפקדות בין כל הפיקודים - ברי לא רק שזה עלול לגרום למהומת אלוהים בהחכתבויות וכו', אלא יש בכלל שאלה: אם זה טוב פה, אז למה שזה לא יהיה טוב גם שם? זה כל הפרינציפ.

אז אני אומר: א) לא מצאנו פק"לים של הפיקודים.

אבל אני שואל שאלה: האם לא קיימת החובה שהפק"ל היסודי של פיקוד, הרמה של פיקוד, איך היא פועלת? לא פקודות כלליות איך פועל קצין אפסנאות ואיך פועלים אחרים, אלא הפיקוד כמסמעות שלנו, אלוף פיקוד, כדיוק כמו ספקד אוגדה - האם זו לא חובת המטה הכללי להגדיר את הדבר הזה, או לפחות לדרוש מהפיקודים להגיש להם, ואחר כך לדאוג לזה שזה יהיה אותו דבר?

י. טל: המפקד, אנחנו מדברים על אותו דבר, אבל מכחינה סמנטית

אנחנו לא מדברים אותו דבר.

ידין: טוב, אז חסביר לי את זה.

י. טל: אני סוען שבמובן שאחא מדבר עליו עכשיו יש פק"ל.

החוכרות שאני מדבר עליהן, על עבודה משה או על לוגיסטיקה,

או על קשר וכל הדברים האלה, הן לא סתם חוכרות של תיאוריה. המלה תורה אולי

מסעה כשאחא שומעים אותה. אני מדבר לא על תורה במובן הפשוט של תיאוריה של

דוקטרינה. אני מתכוון במובן של כיצד הלכה למעשה גם התיאוריה וגם הסכניקה, איך

פועלים.

ידין: אחא רוצה להגיד לי שזה אותו דבר? אני מתאר לעצמי שמפקד

אוגדה, כשהוא יוצא לחפ"ק, לדוגמה, אז הוא יקח אתו

קצין מטה מחאס כזה ואת ה סגן אולי ישאיר מאחור, או להיסך, ואין הכרח הגיוני

5.9.74 (בבוקר)

העד: אלוף י. טל

שקל וחומר כדיוק אותו דבר יעשה אלוף פיקוד. להיפך, יכול להיות שבדיוק כמו במטה הכללי, שאצל אלוף פיקוד, בדרג של אלוף פיקוד, אולי יותר טוב שהוא יקח אחר לחפ"ק דוקא קצין מכצעים אצל ג'וניור לדוגמה, או קצין מודיעין ג'וניור; ואת הקמ"ן שהוא ישאיר במפקדה העיקרית. מי חייב? איפה חייבו את הדבר הזה?

י. טל: סליחה, המפקד, מה שאני רוצה להגיד זה כך: אנחנו

מוכרחים פה לעשות הכחנה בין שני דכריס. שאלה אחת

היא איך משתלב הדרג הפיקודי, מהפלוגה עד מוצב הפיקוד העליון. זה, אני סוען, כן מכוסה, גם בחיבוריות וגם בתורות של זה"ל. שאלה שניה: איך מוסדרים הענינים בחוף מפקדת הפיקוד, לא בפיקוד כולו על גייסותיו ועל המרחב, אלא הוא כמפקדה, כיחידה, כמפקדה, איך מוסדרים הענינים אצלו בפנים. אז במה שנוגע לראיה הכוללת, של ראיה מטכ"לית, אצלו הענין מוסדר פשוט מאוד: המבנה של שלום הוא המבנה של המלחמה; ההגדרות של השלום הן ההגדרות של המלחמה. זו מפקדה אחידה לפי התפיסה. השאלה מה קורה כשיוצא חפ"ק פיקודי לדבלה, את מי לוקח אחר אלוף הפיקוד - זה כהחלט צריך היה להיות מוסדר בחוף הפקודות הפנימיות של הפיקוד. ואני אפילו הייתי אומר יותר מזה: זה אפילו לא כל כך פק"ל כמו קביעה מדוייקת לגבי כל סוג יציאה כזאת. זאת אומרת, זה צריך להיות אורגני בתנונים האופרטיביים, באותן סעיף שכחוב "מיפקדות".

ידין: בודאי; בתנאי שמישהו הגדיר שדבלה זה חפ"ק ולא מפקדה עיקרית

או לא מפקדה קדמית.

י. טל: הגדירו חמיד שזה חפ"ק.

צאצא: עכשיו אני גם רוצה להגיד אולי איפה אפשר למצוא קצה חוס. הפיקודים, במיוחד צפון ודרום - גם מרכז - אבל במיוחד צפון ודרום, במשך כל הזמן, ממלחמת ששת הימים, לא פסקו ללחוץ ולנדנד למטה הכללי להקים חפ"קים בשטח. זאת אומרת ברורות ובונקרים וקשר. והיה ברור חמיד לכולם שמדברים על חפ"ק, לא מדברים

הערות אלוף י. טל

על מפקדה. שקלו כמה פעמים להעביר את מפקדת פיקוד הדרום לג'בל ליכני, שקלו כמה פעמים להעביר אותה לרפידים. זה תמיד נפל. אני מדבר על ההיסטוריה הרחוקה, לא רק כשאני הייתי במטה הכללי. זה תמיד נפל על הרקע של החקציבים העצומים ושל השנתיים עבודה והקשר וכל הדברים האלה. כי היו מודעים לשאלה שמבאר-שבע אי אפשר יהיה לנהל את המלחמה. הלא אף אחד לא חשב על מלחמה במעברים; כולם חשבו על כיבוש קהיר. הלא זו אחת הכעיות. כך שלפי דעתי, מה שנוגע למטה הכללי, כלומר איך המערכת עובדת, איך המערכת עובדת בניהול מלחמה, מהפלוגה עד המטכ"ל - לפי דעתי אין באמצע רמה שפחאוס יש לגביה חלל ריק, הפיקוד. את זה אני לא מקבל. אני חושב שזה רצוף, /ממש טובע בתוך התורה, באופן אורגני, של צה"ל, והם הדברים המחייבים, כמו פק"לים בדיוק.

כמה שנוגע להסדרים הפנימיים, בתוך מפקדת הפיקוד,

כיחידה - אני מודה שאני מופתע לשמוע שלא היה להם את זה. ואם אלופי הפיקוד כעצמם מעידים על זה... אצל אצל אצל אילולא היית אומר שהם מעידים על זה, הייתי אומר לך שאני מקבל על עצמי למצוא את זה. כי לא ייתכן שלא הגדירו. אולי הם לא יודעים לקרוא לזה בשם הנכון. או בתכנונים אופרטיביים יש סעיף שליטה, או במשהו. ידיו: יכול להיות שהיו להם דברים חלקיים. יכול להיות. אבל

אני אומר: דבר ברור לא היה.

זו שאלה א אחת.

עכשיו אני רוצה לשאול אותך שאלה, כחזות דעה מקצועית.

אני התרשמתי - אני אומר "אני" לא מפני שאחרים לא התרשמו, אני לא רוצה כרגע לדבר בשם אחרים; זה לא אומר שרק אני - אני התרשמתי, והכל בעיקר על סמך לימוד של ה-8 לחודש, כי התרכזנו בקרב הזה - שבניגוד למה שאני חשבתי שהיתה סיסמת צה"ל, שהיה מקובל, שהמפקד נמצא תמיד קדימה, לא רק מבחינת אומץ הלב, אלא בפאמץ העיקרי של היחידה שלו הוא חייב להיות. א) אולי התקן אותי אם אתה חושב אחרת. ב) אני

הער: אלוף י. טל

רוצה יותר למצוא הסבר לעובדה הזאת שכמעט נקבעה על-ידינו, שלא רק אלוף פיקוד, לא רק מפקדי אוגדות, אלא אפילו מפקדי חטיבות, א שני מקרים אם לא שלושה, של סאמצים קריטיים, כמו שאחה אמרת, שבסופו של דבר כל המאמץ של עם ישראל יכול להחבט בשני גדודים באותה החטיבה, וזה יכריע את ההיסטוריה, או בשתי חטיבות באותה אוגדה - לא היך בשטח עם המפקדים שלהם בזמן התכנון, ההכרעה והפיקוח של המאמץ העיקרי.

עכשיו אתן לך הסבר מסויים שלי, חזים אותו או לא. החקבל אצלי רושט שחורגם משהו לא נכון בשיטת השליטה באלחוס. הייתי קורא לזה "קומפלכס הבונקרים". כי החפחה איזה דבר אולי שלא ביודעין, כשאחה יושב למטה בחדר ואתה קשור באלחוס ישר עם המפקדים, זאת היא השליטה. והפרינציפ הזה של השליטה, שהוא אולי טוב בשביל מטה כללי, אולי אפילו טוב בשביל פיקוד בחנאים מסויים - חורגם וירד עד למטה. ואנחנו עומדים במצב קשה, כשאני רוצה לחקור ולדעת למה כאשר תקעו שני גדודים של חטיבה מסויים בפירדאן - למה מפקד החטיבה לא היה על-יד שני מפקדי הגדודים, שזה לפי חרורה ולפי כל הדברים, לתאם אותם, ואינני מוצא תשובה.

י. טל:

ובכן, לדוגמה הספציפית יש רק תשובה אחת, והיא שזה מפקד

לא טוב. בפירוש זה לא מה שצה"ל מלמד. בפירוש לא.

ובפירוש זו לא המסורת של צה"ל, ובפירוש זו לא הדוגמה האישית שהמפקד הזה יכול היה להראות.

היות ומדברים על ה-8 לחודש, מפקד אחד - ואינני רוצה

לנחש... המפקדים של ה-8 לחודש אצל ברן, אחד מהם ראה בשטח הימים את אריק כדוגמה אישית, ואצל אריק הוא לא יכול היה ללמוד את זה.

בטח שלא.

ירין:

מ.י.

ועדת החקירה - ישיבה קנ"ד

אמצג 5.9.74 (בבוקר)

הער: אלוף י. טלי. טל:

שני ראה אצל אלברט, והוא לא יכול היה ללמוד את הדוגמה הזאת. כי כשהיה צריך ברמת-הגולן, אלברט החייצב כראש פלוגת חרמ"ש, והסמער אתה הראשון, עם פלוגת החרמ"ש. אז הספקד הזה לא יכול היה ללמוד את הדוגמה הזאת מאלברט. והמח"ט השלישי היה אצל גורודיש, והוא לא יכול היה לראות את זה בששת הימים אצל גורודיש, כל מלחמת ששת הימים גורודיש היה תמיד שתי מגפות טקטיות לפני הספקד הזה; לא יחד אתו, אלא לפניו, בטווח אמצג תת מקלע הוא היה.

כך ששלושת המח"טים של ברן דוגמה כזאה לא יכלו לתת.

במסורת של צה"ל, בהיסטוריה הצבאית של צה"ל, כסיפורי הקרבות וכל הדברים האלה - לא זה מה שצה"ל לימד, לא זה מה שצה"ל רצה.

זה מה שנוגע למקרה הפרטי, ואני באמת לא רוצה אפילו

לנחש מי המח"ט.

ידין:

תסלח לי רגע אחד. אמצג שלא תהפוך את המקרה הזה למקרה

פרטי, ואני לא הייתי רוצה להפוך את זה כרגע למקרה של

אומץ לב. עכשיו אני אלך דרגה הלאה: ספקד אוגדה לא נמצא יחד עם המאמץ העיקרי

של שתי חטיבות שלן; אלוף פיקוד לא נמצא בשטח, לפחות לחיאום וחכנון, יחד עם

שני מפקדי האוגדות היחידות שיש לו. אמצג לא אמצג והאנשים, בלי לקרוא כסמות,

אחדים מאלה אני יודע שהם מן האמצעים ביותר. /שזה לא ענין של מוגנות לב, אלא

כל אמצג הדרגים האלה יושבים באיזו מין מפקדה, עם המפות, עם האלחוטאים והטלפונים,

וחשבים שהם מנהלים את הענינים.

אחרי כן רשמה ת.כ.

הער - אלוף(מיל) י.של

ידין

לכן אני שואל הסבר. אילו היה זה מקרה של מח"ס זה

או אחר, זה היה שונה. מה גרם לכך? מה אפשר לעשות כדי לחקן את זה?

של.

כרמה של מח"סים, את ההסברים צריך למצוא ברמה של

האינדיבידואלית, ואולי זה כן ענין של פחדנות. ברמה

של מפקד אוגדה, אומר ככל הנכון, עד היום אני לא יודע בדיוק איך התנהלת

האוגדה של ברן ב-8 לחודש. אני יודע מה קרה שם לבקן שלי ב-8 לחודש, אך אני

לא יודע איך התנהלה האוגדה. אני יודע כמה פלוגות היו. אני רוצה להקדים

ולומר מה התורה שמלמדים בצה"ל. התורה היא לפעול לפי העקרון שהמפקד צריך

להמצא במקום בו הוא יכול להשפיע הכי הרבה על חוצאות הקרב. פירוש העקרון

הוא, שהוא צריך עם גורם האש בשלב המתון של הקרב, והגורם של שתוף הפעולה

ותאום עם הכוחות הנושפים, הוא הקובע - טבעי שהמפקד יהיה מאחור. בשלבים

שהחנועה והתמרון קובעים, בשלבים שההסתערות, האומץ והדוגמה האישית קובעים,

טבעי שיהיה לפניו. זה מה שקובע העקרון. כרמות הנמוכות מאד, העקרון הזה

לא משאיר כמעט אף פעם מקום לשקול דעה, כי אוטומטית יוצא שהמפקד הוא הראשון.

נאמר מפקד מחלקה, כמעט בכל מקרה, פרט לקרב לא רגיל ע צמאי או מסובך של

מחלקה, לא יקרה שלא יהיה מראש הכח. גם עם פלוגה טנקים זה כך, ועל-פי רוב

גם בגדוד טנקים. הדילמה יכולה להתעורר כרמה של מפקד חטיבה, ואז באמת צריך

שקול דעה לפי העקרון הזה. יתר על כן הפרקטיקה והמסורת בצה"ל, גם כהרגילים,

גם באמונים וגם בחורם הלכה למעשה בקרב היא כזו. אני יכול להעיד על מקרים

בהם אני הייתי מפקד בתנאי קרב. המפקד נותן תדריך (האנגלים קוראים לכך:

" האו איי סי דה בטל"), הוא מדבר גם על עצמו, ואומר: אם כך וכך יקרה, אני

אהיה פה ופה, ואכוא אליכם. אם יהיה כך - אהיה פה. בשלב הזה אני אכוא, ואתם

בין כולכם ואז מסתער. זו הפרקטיקה הרגילה. כלומר מנתחים מראש את ההתפתחויות

והאפשרויות השונות של הקרב, והמפקד מסביר כחלק מן התדריך שלו, איפה הוא

יהיה. בדרג הזה, יש מקום לשקול דעה, ואם זה ענין של אש, האדם וכוליין הרבה

פעמים הוא באמת צריך להיות מאחור..

הער - אלוף (מיל) י.טל

אלה דברים שאני הרגשתי אותם מאד, אך הם קיימים כחלק מהתורה; לא יתכן שהמפקד יהיה ראשון רק למען העקרון, כאשר אם ייצא יותר רחוק ויותר גבוה, הוא יראה את כל החסונה, במקום רק חלק ממנה.

יריין: כדי לסכם את הנקודה הזו, אמרתי זאת אולי בנקודה אחרת. אולי הצגתי זאת לא בדיוק נכון, וכאילו שמתי את הרגש על מקום ההמצאות של המפקד. אמרתי זאת כך: הקונטקסט האישי הישיר בין המפקד למפקדי המשימה שלו לריון מוקדם, אם לא לדבר על הערכת מצב, אפילו לצורך נוהל חפז, כדי שלא להשתמש באלחוט וכו'. אתן דוגמה: אלוף פקוד בשלב מסוים, כדי לרעה היכן נמצא מפקד אוגדה מסוים, שהיה 15 ק"מ מעבר למעבר, וזאת בזמן שלו עצמו יש הליקופטר, ונניח אפילו שאינו רוצה לצאת מן הכונקור ולשלוח את הבהיאת את מפקד האוגדה אליו, - מתחילים בשיטות של קשר באלחוט, ואיני מדבר כרגע על כסחון שדה, כמסון שר וכו', - וכל זה כדי לקבל אנפורמציה קרדינלית, רצינית ביותר. אין פה בעיה של סוגות-לב, אך האם זה לא בא סחוך פסיכוזה של ישיבה ודבור באלחוט? איך חסביר זאת?

טל: אני חושב שהסיבה לכך הפוכה. העסקנה שאתה מתאר היא נכונה.

יריין: זוהי עובדה.

טל: אני חושש שהעסקנה לכך היא הפוכה. הסיבה היא אולי, שהיינו כל-כך אמונים על קרבות חנועה ותמרון, שבקרבות חנועה ותמרון, אפילו את ההערכה אתה עושה בחנועה עם המטה שלך בשחל. כל-כך היינו מתורגלים לכך, שזה היה בדמנו, לנהל את החנועה באלחוט. כי אתה בחנועה, הגייסות שלך בחנועה וכו'. יכול להיות שזה מה שהכניס את ההגזמה הזו, שגם במצבים מסויים, כאשר החזית היא סטטית, איכולים להגיע אחד לשני, זהו שורש הרע.

העצ - אלוף(מיל) י.טל

לסקוב: אחד מספקדי הפקוד אמר שלא היה מוכן לנתק טבע עם מכישירי
ההאזנה
מקום שלו, ואלה הם מתקנים סטטיים.

טל: זה כהחלט לא מוצדק. כל האנשים שאנו מדבכים עליהם
עתה בלי שמות, ללא יוצא מן הכלל, במשך עשר השנים האחרונות
כל הזמן חורגלו בתנועה. הם לא חורגלו סטטיה אף פעם אחת.

יריין: אם אני אחרגם את מה שאמרת עכשיו לשפה שלי, לא כאיש
שריון, מבלי לפגוע בשריון ואני יודע שאתה זה השריון, ←
האם חלק מהדברים, בסידה והם נוגעים לאלוף פקוד זה או אחר, אינו נובע
מכך שהוא עדיין מפקד שריון בקרב חנועה, וכל השליטה שלו באלחוט וכו', וכאשר
הוא אלוף פקוד, הוא עדיין ממשיך להפעיל פלוגות וגדודים, ולא חשוב שהוא
יושב באותו רגע בחפ"ק?

טל: אני חושב שאתה צודק.

יריין: אני לא בעד או נגד, אני מנסה להבין.

טל: אני חושב עוד דבר: מה שהצבא מבחינה חשיבה צבאית לא
היה מוכן לסטואציה כזו, שבה בעצם אלוף פקוד הוא כמו
מפקד קורפוס. אלוף פקוד אצלנו הוא מפקד זירת מלחמה. מה קרה? עד מלחמת
ששת הימים כך זה היה. במלחמת השחרור, במסבצע קדש ובמלחמת ששת הימים
בצפון ובמרכז כך היה: פקוד כמו מוצב פקוד עליון, הוא מפקד על כל הארץ.
פקוד מפקד זירת מלחמה הוא סטטי. במלחמת ששת הימים בדרום זה לא היה כך,
אך גם לא היה קורפוס. בדרום היו שלוש אוגדות במלחמת ששת הימים, שכל אחת
מהן ניהלה מאמץ אופרטיבי נפרד, כלומר היו שלושה "קמפינגס". אלוף הפקוד
עדיין היה מפקד זירה. זו המלחמה הראשונה בה נוצר מצב גם בצפון וגם בדרום,

העד - אלוף (מיל) י.טל

מילא פונקציה של מפקד קורפוס, ואני חושב שהדיחוסומיה הזו, הבלבול הזה
כמפקדת
בהיותו מפקד הזירה וכעצם הפעלה גייסות קורפוס, - לכן הצבא לא היה מוכן
לא התודעה, לא כמחשבה ולא בארגון.

לבני השאלה הזו רציתי להעיר עוד דבר: מה שאמרתי
בסוף אני חושב שזו ההבחנה הנכונה. לא היה לנו תקדים כזה, ולא היינו
מודעים לכך. כלומר אלוף פקוד החנהג כמפקד זירה או כמפקד אוגדה, ולא
היתה השיטה של מפקד קורפוס. אומר שבצפון אלוף הפקוד החנהג כמפקד זירה,
בדרום אולי כמפקד אוגדה.

זה לא לגמרי בדיוק.

ידין:

דבר אחרון שרציתי להעיר: כאשר פקדתי בדרום, מיד

טל:

אחרי המלחמה, והיינו מוכנים כל רגע למלחמה, העברתי

את החפ"ק שלי עם פונקציונרים לב ניפה, ובפקודות שנחתי לפפקדי האוגדות,
אריק, קלמן וברן, במסגרת התדריכים שהעברתי להם,
אמרתי למפקדי שלושת האוגדות, /לדי לתת סכה עם שלוש אוגדות בחזית צרה

של שלושה קילומטרים, שהחפ"ק שלי בביניפה. כרגע שהענין מתחיל, אני מס

לב'ניפה, כל החפ"ק כבר נמצא שם, אני נכנס לנגמ"ש שלי, ואני מפקד עליכם

כשטג ואתם תהיו לא רחוק ממני. אך אז בפירוש יעדתי לעצמי תפקיד של

מפקד קורפוס, ובפירוש החכוונתי שאורי בן-ארי ישאר מאחור, ולצורך זה

הוא יהיה מפקד הזירה באותו זמן. אני רוצה לתת דוגמה של הכנות מעשיות שנעשו

דבר שני: במקומות שאני פקדתי עליהם, גם להלכה וגם

למעשה במלחמה (וזה גם עבד כך) וגם בתדריכים שנחתי כיום-כפזר, כך עשייתי.

למשל רפול קיבל מפני הרבה מאד תדריכים כענינים ואלה, ופעל לפיהם גם במלחמה

ההחשה ברמת הגולן וגם קודם. הפק"ל שהכנסתי היה פשוט: מפקד תמיד אחרי יחידת

המישנה הראשונה שלו. אם הוא רוצה לעבור לראש יחידת המישנה הראשונה, הוא

העד - אלוף (מיל) י.טל

צריך לבקש אשור מהמפקד שלו. למשל, אם מח"ס רוצה לעבור לראש הגדוד הראשון שלו (הוא צריך להיות אחרי הגדוד הראשון ומאחורי השני), הוא צריך לבקש זאת ממפקד האוגדה. אם זה אני - ממני. אם אני אומר: בסדר, הוא עובר. זאת משני טעמים: מטעמי מנהיגות, כדי שכל הכוחות שלו ישמעו, שאם הוא לא נמצא לפניו, זה מפני שקיבל פקודה לכך. ב. בגלל קשר בשריון הוא עובר לסנק. לעבור לסנק זה אומר מכחינת הקשר, שהקשר שלי איתו מוגבל רק לוי.אר.סי, ואז אני קשור בעצם עם קציני המטה שלו, ובכוון שלהם - איתו. דרך אגב, זה עבד כך במלחמה.

ידין.

אם נתזור לשאלה הראשונה שהזכרת, וזו בעיה מעניינת

הדורשת מחשבה לפחות לעתיד, כאן נוצר מצב, שדומה קצת

למה שדומה במטה-הכללי. ראש המטה הכללי הוא רמט"ל של משרד בטחון בשעת

מלחמה, או מפקד ארמיה או מפקד "ס'אטר" (זי"ה). זוהי סיבת הבעיות שהצבאי

בשאלות הראשונות. האם לא נכון היה לחשוב, שכדי למנוע אלתורים, כפי

שאמרת שאורי בן-ארי יהיה מפקד זירה במקרה של התקפה מסוימת, או במקרים

שאנו יודעים שלקחו את חיים בר-לב (אם כי שם היו גם סיכות אישיות), או

כאשר לקחו אותך בשלב מסוים, ובהתחשב בכח האדם של צה"ל היום ולקראת העתיד,

עם אפשרות של מלחמות, - צה"ל לא היה צריך לחשוב אולי על מבנה מסוים האומר,

שבזמן רגיעה או חצי רגיעה, או חצי שלום, האוניה הפרסונלית כין מפקד פקוד

לכין מפקד הקורפוס היא די טבעית, כי אין הרבה בעיות, אך בזמן מלחמה כאשר

זה מתפצל, ואלוף הפקוד של היום אוא אולי איש צעיר יותר, הוא מתאים אולי

להיות, לרובמה, מפקד הקורפוס, ומתפצלת אחד שנקרא מפקד חזית, ומקבל על עצמו

את כל הפונקציות של הזירה. אני שואל מה הלקח שלך מכל מה שאמרת מקודם?

8791

.106.110.
ח.כ

ועדת החקירה - 9.5.74
ישיבת קנ"ד - בוקר

הער - אלפף (מיל) י.טל

טל: הלכה שלי הוא שצריך מפקד קורפוס, אך לא שמפקד הפקוד
ייהפך למפקד הקורפוס, משום שדווקא בזמן המלחמה, אלוף
הפקוד הוא חי את הזירה. הוא מכיר את גבול הלכנון, את כקעת הירדן (נאמר
שהזירה שלו היא ברמת-הגולן). יהיה זה לא טוב, שיבוא אדם חדש, שלא השתתף
בדיונים במטה הכללי בתקופה שקדמה לכך וכו', ויחחיל ללמוד את העניין. אלוף
הפקוד לדעתי צריך להשאר בזיממה, אך צריך להיות מפקד קורפוס. היום אני יודע
שמכורונים לעשות זאת, ואני אמילו קבלתי החראה שאני עומד לקבל מנוי של
מפקד הקורפוס בצפון.

המשך רשמה ס.ט

י. יריין:

אני רוצה לשאול שאלה שאצלנו הייתה די חריפה. האם ניתן
למנוע את זה ולאור מה שאחה אומר איך הבעיה תיחסתר.

אלוף אחר - אני אקרא אותו בשמו, כל הדיונים כאן סודיים

כיוחר - גונן, למשל, כשאנחנו שאלנו אותו, למה לקראת ה-8 בכוקר, אחה לא ישבת
עם ברן לרוגמא, ראיח לפחות מה התכנית שלו. הוא אמר שלא ידע אפילו את התכנית.
אני כבר לא מדבר על הוראות איך. הוא אמר, ואני מכין אותו, הוא היה כנה
ואני מצריך אותו על כך, הוא אמר: אתם צריכים להכין, אני י'וניור לברן.
סאן הוא עשה אינטרפרטציה מוזרה. אני לא רוצה לפתח את הרעיון, כי זה טובן.

לפי מה שאחה אומר עכשיו אז ייווצר מצב שטל שהוא כסח

סניור, היה אפילו סגן רמט"כל, ימצא את עצמו כמפקד קורפוס, לרוגמא, חחת רפול.
אז יכול להיות שטליק כבן אדם הוא כזה ורפול הוא כזה שהם מביצים כדיוק את
הסיסואציה והם לא עוסקים בדקדוקים ובפסיכולוגיות וכו', ויורעים כרגע שאני מפקד,
אני מפקד. אולי זה יפעל. אבל מכנה כזה וטיטה כזאת יכולים ליצור מצב כזה שבאופן
פורמלי זה אולי כן יפעל אבל באופן מעשי זה לא יפעל, איך להכטיח את זה?

י. סל:

היות ומדברים בדרגים גבוהים, זה חייב להיות על בסיס
של החאמה פרסונאלית.

מראש.

י. יריין:

כן. היה דיון עכשיו במט"כל. אני לא השתתפתי אבל סיפרו
לי. וסקלו למנות אותי ואת אריק למפקדי הקורפוסים האלה

אחר כדרוס ואחר כצפון. וכשהגדירו בפירוש שבצפון אלוף הפיקוד צדאג לכל. גכול
הלכנון, כקעת הירון. אבל ללכת עם ארבע אוגדות לדמשק עם כוח,

5.9.74

הער - אלוף ישראל סל

ילך ספקד הקורפוס. הדיון היה איפה לשיטת פי. הם לא היו בקיאים עד הסוף ביחסים האישיים. הם אמרו היות ורפול הוא איש של סליק, כמו שאומרים את זה, והיות והוא מקבל את האוטוריטה שלו, והוא לחם אתו, אז סליק יהיה עם רפול, כי הם בסת מבחינה אישית יסתדרו טוב. ואריק וקוחי - אוקו הרבר. הם חברים, קוחי לחם אצל אריק.

י. ירין: השאלה היא. מי יתן פקודה למי, במקרה כזה.

י. סל: ברן וגורודיש זה לא מצב של י'וניור וסניור, זה מצב גם של אי הערכה הדדית וגם של יחסים אישיים סאד משובשים. השאלה איננה רק טל י'וניור וסניור. אז הניחו במס"כל שרפול ואני - לא יהיה שום חיכוך אישי ואנחנו נסתדר. מה טהם לא ידעו במס"כל הוא, שאריק ואני הודענו להם, וגם רפול וקוחי, שהם סועים, שהמצב שלנו איננו כל כך נוראא שכולם אויבים טל כולם. כל ארבעתנו, רפול, קוחי, אריק ואני, יכולים לעבוד בכל צרוף אחד עם השני במקרה שלנו.

י. ירין: באופן סוסדי - זה אחרון נכון. וזה לא משפיע באופן פסיכולוגי לא באופן פורמלי. כמו שאתה אומר: רפול זה איש של סליק - כפי טהם אומרים - ואז ככל זאת הוא ספקד זירה והוא מסונה, והוא בדחילך ורחיסו יבוא אל סליק ויאמר דברו.

5.9.74

העדי אלוף ישראל טל

י. טל: לפי דעתי אם לא * נחעלם מהצד הבלתי פורמלי שבחיים, אין מטעם
 מזה. מונסגוסרי כותב בזכרונות "גנרל אלכסנדר היה גנרל
 מצוין, הוא חסיד קיבל את דעתי." אם זה יקרה, בסדר, אז הרעה החזקה תתקבל
 לא יהיו חיכוכים.

היו"ר ש. אגרנט: מבחינה פורמלית, מי כפוף למי? לאלוף הפיקוד?

י. טל: כוראי, ואני חושב שזה בסדר.

הפרובלמטיקה היא רצינית. אבל יש עוד צד לפרובלמטיקה.
 הצד הוא הגייסות ומפקדי האוגדות והחסיבות בהחלט היו רוצים לראות מעליהם מפקדים
 מנוסה שהם סומחים עליהם ובוטחים בהם וכן הלאה. כך שיש יתרונות וחסרונות לכל
 שיטת פתרון. אני חושב שאלוף הפיקוד צריך להטאר אלוף הפיקוד, ואין זה למטה
 מכבודו של אף מפקד אסיתי, בזמן של רגע של אמת, כשלוחמים על הגנת הפרינה,
 לקבל פקודות ממי שהיה י'וניור.

י. ידין: אני לא נכנס אתך לויכוח, אבל אני רוצה להבין אותך נכון.

אתה אוסר שהתנאי לזה הוא כפול, או אחד. שהענין הזה יוסדר
 לא כרגע האחרון ולא הוך כדי סו"ם אלא גלוי, מראש כדי שיהיה די זמן לכרר
 אם השנים האלה באטח יכולים לעבוד ביחד

5.9.74

הערד: אלוף ישראל טל

י. טל: הנה, חראו מה שעומד לקרות אתי. אני בימים הקרובים בוודאי אקבל

את המינוי.

בצפון עוסקים הרבה מאד בחכנונים אופרטיביים, אני אתחיל לבוא

לצפון לפחות יום בשבוע. אני אתן חדריכים למפקדי האוגדות, אשכ עם מפקדי החטיבות

ואעשה שיחות עם המג"דים. אני אבדוק חכנונים אופרטיביים. אני אציג כישיבות פורמליות

צגגגגגג את החכנית שלי לרפול. אני אטעם הערות ולכסוף זה יגיע לאישור הרמט"כל

וזה יהיה מוסרית.

י. יריין: אין לי היום כל ספק, על סמך החקירה טענינו עכשיו, שביום שני

ה-8 לחודש, היחה טרגדיה של שביאות מבחינת קבלת החלטות וזיקתם

למידע מה שהיה באמת. לא מבחינת אוביקטיביות, אלא מה ידע זה שצריך היה לקבל

את ההחלטה בזיקה ישירה למה שהיה באמת בשטח, מלמטה עד למעלה.

כאשר אחת ההחלטות החשובות ביותר, ליה מאן דפליג, באותו 8 לחודש,

היה להזיז את אריק דרוסה בפעם הראשונה, שזה כבר היה בשעה 10, שלפי כל השיחות

המוקדמות - כי למעשה לא היחה כמעט פקודה מבצע - הוא לא היה צריך לרדת לזה

אלא לאחר שהאוגדה של ברן השיגה את היעד שלה. נחבקש הרמט"כל, ע"י גנדי,

או בפתקה או בטלפון, אני לא בא כרגע בטענות, אני מדבר על התהליך. לגבי

ההחלטה הזאת. ההחלטה היחה צריכה להיות מושחתת שכך באמת הסבב שס. אני שואל

שאלהי כיצד קרה הדבר שהרמט"כל היה צריך להסתמך כשהוא מקבל החלטה גורלית,

כי אח ההחלטה הזאת הוא סר לעצמו, ובצדק על מה שאומר לו אלוף הפיקוד ללא

המטה של עצמו, המבצעים של עצמו, וכו' ננחן לו גם כן הערכה מצב. ואם הערכת

המצב של אגף המבצעים - מבחינתהמידע - היחה אותו הדבר, שלא היה להם מושג מה

קרה באמת, מה הסיכך לכך?

5.9.74

הער: אלוף ישראל סל

י. סל: אני חושב שזה רק ענין פרסונאלי.

י. ירין: היינו?

י. סל: תראה, יכול להיות שאם אני הייתי שם - אני הייתי אז בצפון - במצפה, יכול להיות שלא בגרד היה פונה אל הרמט"כל אלא אני. מאד יכול להיות שאני הייתי קודם שואל את אלה טהאזינו כל הזמן לרשתות, מה הם בדיוק ראו, יכול להיות שהייתי מתקור עם גורודיש, יכול להיות שהייתי מחקש עם ברן, לפי שהייתי הולך למפקד. זה ענין פרסונאלי.

י. ירין: אתה חרטוב שזה נכון, כל הענין של המטה הצבאי, עם הפק"לים ועם נוהלים, בא כדאי להמעיט, עד כמה שאפשר, טעויות שנובעות מבן אדם א או י. הטכונה צריכה לפעול. המכצעים האלה צריכים להזין את המפקד כל הזמן.

י. סל: אני מתאר לי שהאמת שהם יודעו היתה אותה אמה שידעו מגורודיש.

י. ירין: איך אורגן הדיווח כמכצעים כך, שאת האמת היו צריכים לקבל לפי מה שירע אלוף הפיקוד ולא באמצעים של עצמם. קציני קישור, האזנות, אני לא יודע מה. במקרה זה, אין כל ספק אצלי, שהחלטות יסודיות היו נכונות על סמך אינפורמציה שנמסרה לאדם שהחליט, אבל האינפורמציה לא הייתה אינפורמציה. ובחלקו אי אפשר ~~לשא~~ להסתחר מאחורי זה שאמר לי אלוף הפיקוד. כי אילו כך היה בנוי הצבא, שמפקד דרג יותר גבוה סוסך על מה שאומר לו המפקד, לא היה צריך אצ ל כל ספק מטה משלו. למה לא יודעו? למה לא ידעו את התמונה

5.9.74

הערד: אלוף ישראל טל

האמיתית, למטה אני מתכוון, מבחינת המבנה.

י. טל:

אני נותן דוגמא לאותו מבנה איך הוא עבד נכון.

אין לי דרך אלא לחזור על דבר שאני כל הזמן אומר אותו.

היות והכל היה משובש, לא היו יותר צנורות. אתן דוגמא ממלחמת ששת הימים,

ואני יכול להביא הנה את יומני המלחמה האוטנטיים, ואת סרטי ההקלטה של

המטה הפיקודי שהוקלטו במצפה.

במלחמת ששת הימים, אותו המבנה בדיוק, ואני מעודכן

בזה, כי יצא לי לעשוק כיומני האלחוט של ששת הימים, אני יצא לי לראות איך

אלוף הפיקוד שלי היה מעודכן מה קורה באוגדה. אני דיברתי אתו, ראש המטה

שלי דיבר עם ראש המטה שלו. קצין אג"ם שלי דיבר עם קצין אג"ם שלו, וכן הלאה.

כלומר: הדיווח הלך בהרבה מאד צנורות. הורסיות לא היו דומות כדיווח. אבל

אז, כאשר הורסיות לא דומות, אחת סאמת דברים, פה היה רק צנור אחר במלחמה

הזאת, צנור הפיקוד. לא עבדו צנורות המטה. גם כאשר המטה דיבר עם הפיקודים,

עם מי דיברנו? אני או אפילו סגן-אלוף. דיברנו עם אותם האנשים, עם אותו

האלוף או העוזרים קרובים אליו. היה רק צנור אחר במלחמה הזאת, כי המטות

לא עבדו אחד מול השני.

י. ירין:

אתה חושב שזה בגלל הסיבוש, החטא הקדמון?

5.9.74

הער: אלוף ישראל טל

י. טל: כן. אילו היה מטה כצפון, כמו שהיה כ-6 הימים, אובדן.

אז גנדי אולי היה שומע מגורושיש. אבל יעקב שטרן היה

שומע מראש המטה של גורודיש משהו אחר. ומי שהוא אחר היה שומע מקצין אב"ם

של גורודיש משהו אחר. ומי שהוא אחר היה כא ואומר, שהנה, פה בהאזנה לרשת

אופרים דברים אחרים, הצנורות האלה לא היו.

כשאני הייתי בצפון ב-8 לחודש, אני פעם סיפרתי לוועדה.

כולם היו מרוצים. הגעתי לשם בבוקר, מכיס סכות נגד. בית מרוח - זה לא

מלה לחאר מה שהיה שם. היה רעש איום, אולי 200 איש היו שם, לא שומעים כלום.

באמצע ירוב האלוף עם אזניות ומצייר על מפות קווים כחולים ואדומים. על המפות

המצב נראה יפה. כוחותנו זזים והאויב היה איטי. אני אמרתי לקצין הקשר של האלוף -

ראיתי שאי אפשר לדעת מה כאן קורה - שישימו לי מכשירי קטר. שמו לי, רחוק משם,

מכשירי קטר. לקחתי את עוזר קצין המודיעין ומפה והחלתי להאזין לרשתות באופן

סטטטי. קצין הקשר עבר מגדוד לגדוד. הלכתי פדרום רמת הגולן לצפון.

אז כדרום רמת הגולן, באוגדה של מוסה, מיד התברר לי טעור פעט גדוד אחד

שלנו ישמיד גדוד שני. אני מכיר גם את הכוחות של הבחורים האלה. זה היה

פטר וגיא יעקובסון, והסיירת של האוגדה הייתה על דרך המערכת, שמעתי גם

מה היא מודיעה למוסה, איפה האויב. כשהבנתי ממנה איפה האויב, ראיתי

שפטר וגיא כבר נותנים פקודות אז. אני הפסקתי את זה. הסברתי להם איפה כל

אחד חי. הלכתי כך הלאה ברשתות, עד שהגעתי לאורי אור באיזור סינדינה.

אני לא ראיתי אותו מאז שהוא חזר מאפריקה מקורס, והוא חזר בגלל המלחמה

מח"ל ויטר פיקד. אני אוהב אותו מאד. הוא היה מסקר הסיירת אצלי. הוא

שם מאד לשמוע את קולי. אאלאאאא אמרתי לו: מה המצב? אז הוא אומר לי:

חטיבה סורית פורצת מערכת מסינדיאנה. זה היה מרחק של כמה קילומטרים מהירדן.

5.9.74

הער: אלוף ישראל טל

הוא עם 20 סנקים בקושי. הבנתי מהטון שלו ומהסגנון, שהמצב נואש. אז אני אומר לו מה אתה מתכוון לעשות? אז הוא אומר: אני מתכוון עם חצי הכוח מכיוון הכביש לנהל קרב אש ולרתק אותם מהקו, וחצי הכוח אני שולח לכיוון הירדן שיכוא חזיתית מולם ממערב למזרח. אני חשבתי שהוא עושה מצוין ושאינן דרך אחרת. אמרתי לו שזה מצוין ושירדע שמדינת ישראל תלויה רק בו, במהלך הקטן הזה שלו. הוא נלחם עד הערב והצליח להשמיד את החטיבה הזאת, אבל אולי זה היה הקרב הכי קשה בתולדות פרינת ישראל, מה שהוא עשה שם עם קצת האנשים והטנקים. רפול, אחרי המלחמה, אמר לי שהוא שמע את כל השיחה בינינו, והוא לא התערב, הוא שמה להתערבות שלי. כשזה נגמר, אני הייתי בשוק. כשראיתי שעוד מעט יעברו את הירדן, וכאן חיים, לא במצפה, אלא בחפ"ק של הצפון חיים עם חיצים אחרים. ניגשתי לחיים בר-לב, לקחתי אותו הצדה, אמרתי לו את המצב האמיתי. זה היה אחרי געתיים שטיפלתי בעניין. אמרתי לחיים בר-לב: חשמע המפקד, מה שאתם כאן יודעים ומה שהוא מצויר על המצפות, זה לא דוברים ולא יער. הוא מנהל כעת קרב עם שדים ורוחות. זה לא מה שקורה בשטח. המצב הוא כזה וכזה. והיות ואחה הייתה רמט"כל והיות ואה רב-אלוף, אני לא רוצה למבוע בחקא, אני מציע שאחה תיקח את חקא הצדה ותעדכן אותו. אז חיים בר-לב אמר לי: לא, אתה סגן הרמט"כל, חגיד לו אחה. אמרתי לו חיים, אני מכקס ממך, למען מפרסטיג'ה שלאצ חקא. לא. לא היחה לי ברירה, אני ציגשתי, בכוח הורדתי לו את האזניות מהאזנים. למה צריך לשבת עם אזניות? כי שם היו 200 איש והיה רעש נוראי. הורדתי לו את האזניות, ערכנתי אותו במצב מחקתי את החיצים, ציירתי מחדש את החיצים, את הארום ואת הכחול, אמרתי לו מה סיכמתי, ואמרתי לו עכשיו תמשיך. החזרתי לו את האזניות. אם זה המצב כפיקוד. לא היה יותר משה כפיקוד.

5.9.74

הער: אלוף ישראל טל

לו היה בפיקוד אג"ם ואפסנאור וכולם, וגם מרשות מינהלה, גם בקשר מבצעי וגם בקשר של רשות הפיקוד, ככל המקומות האלה היתה זורמת אינפורמציה למצפה, כרגיל, ובשיחות, אני בטוח שהתמונה היתה יותר מוחשית. אבל אם במפקדת הפיקוד, אם בכל האינפורמציה, לא קיימת האינפורמציה, אז יאמר עכשיו אין לי מה להגיד, אף מלה על מפקדות האוגדות בצבא ---

י. ידין: אני רוצה לחזור דווקא לאג"ם מבצעים, כי באג"ם מבצעים בלי קשר עם כל הדברים האלה, צריכה להיות דרך לבקרה עצמאית. יש להם עשרות מאזינים ואולי קציני קיטור ודרכי דיווח הרמט"כל - לא הטוב מי שמביא לו אמצעאא כקשה להחלטה - צריך להחליט את ההחלטה של המלחמה. איך זה יכול להיות - לא חשוב שראש אג"ם איננו באותו רגע, יש רמ"ם מבצעים - שהתמונה שלו היתה כך? למה היא היתה כך?

י. טל: קצין קיטור היה, אבל הוא היה באותה דבלה וניזון מאותה אינפורמציה.

י. ידין: נמשיך אחה"צ ונראה למה זה קרה?

ה פ ס ק ח צהריים

ועדת חקירה למלחמת יום הכיורים

ישיבה קנ"ה, 5.9.74 - אחר-הצהריים

אן

המשך ערותו של אלוף י. טל

ידין:

יש לי שאלה אחת שמורכבת ממכלול קטן של

תשובות מהירות, אחת מכיר את המסמך של

אלוף גונן כשהוא היה מפקד אוגדה 136 בצפון - הוא הגיש לנו מסמך, שבו הוא

ומחומשים המיד

מציע כבר אז, שכל הסנקים של צה"ל צריכים להיות מזוודים/כימ"חים.

הוא הגיש לנו מסמך עם הרבה מאוד התכפולות, אני מוכרח לומר שזה די הרשים אותי,

כשהוא היה מפקד אוגדה 136, והוא דרש שהסנקים כימ"חים יהיו מזוודים ומחומשים.

אתה יודע על המסמך הזה?

י. טל:

על המסמך לא, אבל על זה שהוא דרש את

זאת, אני יודע.

ידין:

מה היתה העמדה שלכם?

י. טל:

אני לא הייתי בתפקיד.

ידין:

אבל כשהיית בתפקיד, האם תעיה הזו התעוררה

מחדש?

י. טל:

הכעיה לא התעוררה מחדש, אבל הכעיה התעוררה

הרבה פעמים במשך השנים. לפי דעתי זה כלתי

מפשרי מבחינה טכנית.

ידין:

מדוע אני שואל? כי בחוקף תפקידנו, ביקרנו

בשני ימח"חים גדולים וראינו שהם עושים את

זאת שכשיר הלכה למעשה.

י. טל:

לפי דעתי זה יקלוקל הכל. זה טוב לשבוע,
זה טוב לחודש, בעניינים האלה נעשו אין-סוף

מחקרים בעולם. כולם מחפשים. גם כזה"ל היו הרבה מאוד מחקרים. יש דרכים
להעמיד את הסנקים במין אוהלים, עם קומפרטורים שמחשיקים את זה מסווג, יש שיטות
לשימוץ ארוך. בשיטות אלה אפשר. אין שום ערך, ואני יודע שהיום יש עוד פעם
אשליות. כי ~~המפתח~~ מטפלים בזה. אני פעם דיברתי פה על המיתוסים. מטפלים בזה.
לפי דעתי, לא ימצאו שום דרך שבעולם אלא אם ישימו הרבה מאוד אנשים בימ"חים וכאופן
מסודר ורציני מאוד כל שבועיים יפרקו את הזיכרון הזה ויטפלו בו ~~באמצעות~~ בוחנן החמושת
שיסחנן את החמושת וכך הלאה.

יריין:

הימ"ח הזה הוא ליד צומת גולני. לך תראה אותו.

י. טל:

אין לי מה לראות עכשיו. אני מבטיח לך שבעוד
חודשיים אם בוחנני החמושת וציווד יעשו בדיקות
אמיתיות לציווד הזה, יראו שרובו פסול ודרוש טיפול.

יריין:

דבר שני שהגיש לנו כשהוא היה באותה תקופה -
יש לנו חיק די גדול של תכנית שהוא חכנן

להגנת רמת הגולן. חיק גדול מאוד, שבין היחר כלל מה שלא היה אחר-כך. אינני יודע אם
תכנית רעה או טובה, לא נכנסתי לפרטים. אבל יש שם באסמ ~~תשפ"א~~ קן שני וקן שלישי
ועמדות לרגלים מאחור, דבר שלמעשה לא היה בתחילת התכנון. האם התכנית הזו הייתה
כאג"ס, לעיניך, או ידעתם ממנה?

י. טל:

את התכנית הזו הוא עשה עוד כשדרו היה אלוף
פיקוד צפון.

יריין:

זאת אומרת, העניין לא נכרך מחדש בשנתיים
האחרונות?

הענינים נבדקו כשמוטה היה אלוף פיקוד הצפון.

י. טל:

אבל לא בדרג של המטכ"ל?

יריין:

בחקופה שלי בינואר 1972, לא. פשוט הגברנו

י. טל:

את הביצורים כל הזמן. השקענו שם אמצעים.

אני קורה בפרוטוקול של אוגוסט 1972.

יריין:

אני מכין שזו היתה ישיבה מאוד חשובה. זה

דן בקשר עם סד"כ של אופק א'. הגשת את זה בחור מספר, בקשר עם דעתך על הגרנ"ע.

זו תכנית העבודה.

י. טל:

אני רוצה לשאול אותך שאלה שתסביר איך

יריין:

זה מסתדר בתוך כל הדברים: אתה אומר ש

שלושה דברים: מצד אחד אתה אומר שאתה מכסימוס בעד שבץ אוגרות. אתה נגד בעד יותר

משבע אוגרות. אבל אילו הנימוק הזה היה נימוק רק לפי מה שניתן להשיג, אני יכול

להבין. אבל אתה מנסק ואומר שאינך יכול לראות שום סיטואציה בעתיד שזה"ל יזדקק ליותר

משבע אוגרות - שתיים בצפון או ארבע בדרום ואחד במרכז, או שלוש בצפון פלוס שלוש

בדרום ואחת במרכז.

דבר שני - כאותה הזדמנות אתה אומר -

שאנחנו בפעם הראשונה נמצאים בהיסטוריה שאנחנו יכולים לקנות סנקים. אבל אתה

אומר שבעד לא לקנות סנק נוסף. אתה אומר: "נגד קניית סנקים נוספים", זה בעמוד 73.

זה דיון על תכנית אופק או על תכנית העבודה?

י. טל:

אני אקריא לך: "לכן אינני רוצה להניח שריד

יריין:

אם מספר הסטוסים ואם מספר הסנקים ותמורת הכסף

הזה נגדיל את הכוח שלנו. הנחה שניה כפי שהיא כאן - יש לנו אמצעים מצומצמים.

יש לי הערה למפקד המצומצם - הגיב שזו הפעם הראשונה בהיסטוריה שאפשר לקנות עוד סנקים

ומאחז ואנחנו לא רוצים לקנות עוד סנקים. אנו נמצאים במצב שאפשר לקנות חיבה מאוד

דברים - סוללות, הוקים וכו'. מבחינה זו השחנה מצבנו. היום מגבילה לעוצמה שלנו היא

היכולת הכספית, אפשר לקנות כל מיני דברים ולכן צריך להחליט מה קונים, מה פייצרים
מה יותר אופטימלי. " אתה נגד יותר משבע אוגרות בכלל כסיסואציה בעתיד. נגד קניית
טנקים.

והדבר האחרון שאני רוצה שתסביר לי אותו,

אם כי אני חושב שאני מבין אותו, אבל אני רוצה שתסביר יותר, כי אלה דברים שנשמעו
פה בערויות בצורה אחרת - באותו דיון אתה אומר שאתה חושב שהחרם"ש הוא רק אמצעי
משני בזירה ולכן: "אני גם נגד השקעה של אף פרוסה אחת נוספת בנגמ"שים".

י. טל: אני חושב שזה לא על חכנית ועבודה אלא על
חכנית אפק. אולי אפשר לראות את זה?

בבקשה.

יריין:

זה חכנית אופק א'. הסברתי שהורידו

י. טל:

אותה בכך וכך מיליארדים לירות בחכנית אופק.

הבעיה היתה איך לחלק את המשאבים, את מה שהממשלה החליטה להעמיד לרשות הכסחון
כחמש השנים האלה. והשאלה היא שאלה של עדיפויות. אני בפתחה לחכנית אופק - אינני
יודע אם אתה מחזיק את זאת בידיך - של הערכת המצב לחמש השנים.

ההערכה היא שבארכע השנים הקרובות לא תהיה

יריין:

מלחמה.

לא, הערכת המצב הרב-שנתית, הגשתי לכם את זאת.

י. טל:

הייתי רוצה להקריא משם. צריך לזכור שלדיון
הצגת החכנית על ידי,

הזה שאחרי מקריא ממנו סטנוגרמה, קדמה לו ~~ההצגה~~ שהגשתי גם אותה. וההרצאה

שלי של שנתיים של הערכת מצב של שנות השבעים והשמונים, ואי אפשר לקרוא את זה
בלי המסמך ההוא. זה מה-28 למאי. שם אני אומר שאין לנו מספיק כוחות כמותית,
ולא יהיו לנו מספיק. ואני אומר שאין גבול לכוח שאנו צריכים ואין שאלה מה הגודל
האופטימלי שאנו צריכים. ~~אם~~ עם ישראל צריך לעשות את הכוח הכי גדול שבאפשר.

מה טאחה מקריא זה אחרי שאמרו לנו מה עם ישראל יכול לעשות - כך וכך מיליארדים.

יריין: אבל בעמוד 72, הנימוק הוא אחר. אתה מנסק את זה לא מחוסר אמצעים בלבד...

י. טל: אני גם אומר שזה המינימום שאנו יכולים להסתפק בו. אני רוצה ~~מקצת~~ להקריא מה קדם

לזה.

נבנצל: אופק בא במקום גושן? זה צמצום?

י. טל: כן. היתה תכנית חמש-שנתית מ-1972

והקשינו אותה ב-6 מיליארד לירות בדצמבר 1971. בזמנו מסרתי את העדות פה בפרט פרטים עם המסמכים הקשורים.

יריין: חרשה לי לקרוא את הקטע: "אסרתי זאת קודם,

אילו חשבתי שאופרטטבית לא מספיקה לנו שבע אוגדוה, הייתי מוכן לקבל את ההצעה של ראש מה"ג. לנו 1400 טנקים (לא) מספיקים לארבע שנים. בייתי מוכן לקבל שיטה של אימפרוביזציות בבנין הסד"כ. לומר שאנו מוכרחים כמה חטיבות גם אם פערים גדולים, גם אם אין לחרמ"ש או לארטילריה וכד'. אני חושב ששבע זה אופטימלי - 4 בדרום, 2 בצפון ואחד במרכז, או שלוש בצפון ושלוש בדרום ואחד במרכז. אינני רואה איזו סיטואציה של יוחר מארבע בדרום, שתים בצפון ואחת במרכז בשנים הקרובות.

י. טל: סיטואציה?

יריין: כן.

י. טל: השאלה למה אני מחכוון - שלא נצטרך יותר

או שלא יהיו לנו יותר?

יריין: את זאת אני שואל אותך.

י. סל:

אני רוצה לענות, אבל אם חרשה לי, מהערכת המצב.

אני מקריא מהמסך שהגשתי בזמנו והוא מה-28

במאי, שזה הערכת המצב, ואני מסכם כך: " והעיקר, עם ישראל צריך לבנות את העוצמה

הצבאית המכסימלית שקאפשר. אין "סכנה" שנגיע למצב של עודף כמותי של עוצמה."

כשפה מדברים באוגוסט זה תהליך -ל שורה שלמה של דיונים שנמשכו, אחרי שנחתי את

הערכת המצב הזו של שנות השבעים והשמונים עלף לדיון ביוני מסכ"ל על הזמן קטנים של

התכנית, על רקע הערכת המצב הזו, כולל הדיון הזה. ועל מספר הסנקים לא היה ויכוח

שצריך סנקים. הויכוח היה אם אנו צריכים להקים עוד מסגרות אוגדחיות, אנו הוכחנו

שאינ לנו כוח-אדם לשנים האלה לאוגדות נוספות. ואמרנו, אפשר לקחת עוצבות קיימות

ולהוסיף להן סנקים ולהוסיף להן יחידות. לא חייבים עוד מפקדות וכו'. אני חושב

שצדקתי לגבי האוגדות הניידות המשוריינות, ואני חושב שהבעיה היא כמה סנקים, כמה

בדודים, כמה חרמ"ש וכו'. בענין הנגמ"שים, גם היום אני אומר לכם, אני יודע שהיום

יש חכניות הציידות כאלפי נגמ"שים, אני חושב שזה חסור מאוד, אני חושב שדרך הכמות

אנו בסכנה שנרצח את האיכות. אינני רואה איך יחזיקו את אלפי הנגמ"שים האלה. אינני

רואה איך נוכל להיות עם אלפי נגמ"שים ועם מסוסים ועם סנקים וכו', עם הכמויות שעכשיו

מדברים עליהן, עם הגיוון שעכשיו מדברים אליו. אני רואה ~~את~~ בזה מאניקה והמסך

האפשרות הפקציה של אוכדן שיווי משקל.

אחרי כן א.א.

לפני כן או

ועדת החקירה - 8.9.74
 ישיבה קנ"ה - אחר-הגהרים
 העד. אלוף י. טל

אד

י. ידין:

האמריקאים יואגו לכך שלא נקבל את כל האלפים האלה.

י. טל:

במקרה של הנגמשים, אני יכול להגיד לך: הלוואי.

להחזיק את הנגמשים, זה כמו להחזיק סנקים.

ידין:

אני הבנתי.

י. טל:

הוויכוח הוא לא אם אנחנו צריכים עוצמה גדולה. הוויכוח הוא

על החלוקה הכללית. הוויכוח היה: האם לייצר בארץ? ואני

לחמתי בעד יצור בארץ.

ידין:

זה לא הזכרתי. זה רשום.

י. טל:

שנית, האם להשקיע נדמה לי מיליארד וחצי - ואני לא זוכר

כמה אפרנו - בעתיד, במחקר והפיחות בעתיד. כי האנשים רצו

על-חשבון הדברים האלה נגמשים וארטילריה. הוויכוח הוא על עדיפויות. אני

בהערכה-מצב זו - ואני ממליץ שעוד כעס חקראו אותה, אם עוסקים בסוגיות האלה -

אני מראה - בניגוד לדעה הקולגים שלי - שאין לנו סיכוי **צאצא** בשנות השמונים

לקיים עליונות צבאית לכן אני בעד לחת נחחים רציניים מה"עוגה"

הלאומית המקצים לבטחון כל שנה - להשקיע זאת בשביל דיבידנדות לעתיד,

כי אני בהערכה הזו -

מי שרוצה יכול לראות בה הערכה פסימית - בהערכה הזו של שנות השבעים והשמונים

אני מראה שנגיע לקצה הגבול של היכולת לקיים הרתעה ביחסי כוחות

נאותים. והוויכוח הוא איך לחלק את הכך וכך מיליארד לירות.

ועדת החקירה - 5.9.74
 ישיבה קנ"ה - אחרי-הצהרים
העדה: אלוף י. טל

ידין: אני רוצה לחזור לשאלה הראשונה. אם אני מבין נכון - ועכשיו אני מבין את ענין 2400 סנקים - ביחס למספר הכולל לא היה ויכוח. הוויכוח היה אם להגדיל את מספר עוצבות המסנה בחוך מספרי האוגדות האלה, או להקים מסגרות נוספות של אוגדות. אתה עדיין היום בדעה - אם תהיה מפקד קורטוס, לדוגמה - שזה לא משנה לך אם אתה חקבל שתי אוגדות שבכל אוגדה תהינה 4 חטיבות, או 3 אוגדות שבכל אחת 3 חטיבות. אני רוצה להבין את הכעיה הזו.

י. טל: אני מבין, ואני רוצה להגיד שאפשר להתייחס לענין בפשטנות, ואפשר להתייחס אליו בכל המורכבות של הענין. הוויכוח הוא לא על האוגדות, והוויכוח לא היה על סך-הכל הסנקים. על כך לא היה ויכוח. הוויכוח היה. להחליף סנק. בתכנית הקודמת שבוטלה, בתכנית ~~שכונת~~ או כינואר 1972 בוטלה, כא"ר הודיעו לנו על פחות 6 מיליארד לירות -- הייתה תכנית להוציא את כל השרמנים מצה"ל ולהחליף אותם בסנקים חדשים. כאשר אנו עשינו תכנית הדטה, על בסיס של פחות ששה מיליארד לירות, חיפשנו דרכים כיצד לפגוע מה שפחות בעוצמה הכמותית והאיכותית. והצלחנו לשכלל מאד את כל התכנון, כך שההפסד בעוצמה של של צה"ל בהשוואה ל"גושן" לא יהיה כל-כך גדול, בכמה אופנים. אחד האופנים - והוא די בסיסי - היה כזה: בעצם עשינו "בלוף" מסוים, "מרחנו" את התכנית ב"סלם" על עוד שנה. היה צריך לקחת שנה לתכנון. מעולם צה"ל לא תכנן בשנה אחת תכנית רב-שנתית, ופחות מאד עמדנו בפני שוקת שבורה. הרמטכ"ל החדש ואני, שנינו נכנסנו לתפקיד עם "הנדוניה", שאנחנו בפני שוקת שבורה. בבח אחת אין תכנית רב-שנתית, ויש צורך בתכנית חדשה. הכרזנו על שנה 1972 כעל שנת-ביניים, ובמשך שנה אחת באופן מזורז עשינו את התכנית החדשה. א. משכנו אותה לשנת 6 1977, בו כזמן ש"גושן" הייתה צריכה להיגמר ב-1976 או ב-1975. ב. בנינו אותה - בהסכמת שר הבטחון - על כך שבערך מיליארד לירות ~~א~~ לא יהיה להם בעצם כיסוי

הם נכנסים על-השבון חכניה רב-שנתיח שחבוא אחר-כך. וכן נקטנו עוד כל מיני צעדים. אחד הצעדים היה - לא להחליף את השרמנים, אלא רק לקרוא סוף חכניה "אופק". נדמה לי שאת 50 השרמנים הראשונים - או את הסנקים מ.50 (שרמנים יש בהם שני סוגים: מ.50, מ.51) חלק מהשרמנים עמדנו להחליף אבל לקראת-סוף. והגיס לחץ ביחוד על הנושא הזה - לא על המספר הכללי של הסנקים, אלא על החלפת הסנקים האלה. ואנחנו התנגדנו להחלפת הסנקים. יתר על כן, אני גם טענתי שאין מה להחליף אותם. במידה ויהיו לנו עוד סנקים - אין אצלנו לוקוסוס כזה שאת אלה אנו יכולים לזרוק. מוטב, אמרתי - וזה כתוב באיזו סטנוגרמה - 4 בחורים עם 4 תת-מקלעים וסנק שרמן, מאשר 4 בחורים עם 4 תת-מקלעים בלי סנק שרמן. ולכן גם לא ראיתי כלא רלבנטית דווקא את הדרישה הזו להחליף.

לכן באופן סמוי הוויכוח כן היה על חוספת; - הוויכוח לא היה על המספר האבסולוטי אולי - אבל למעשה זה ויכוח על חוספת סנקים. על-ידי זריקת השרמנים זה אומר חוספת סנקים.

ידין: רציתי להגיד גם על ענין המסגרות, שבע המסגרות.

י. טל: רציתי מה לומר דבר שהוא באכח מורכב מאד. שאלת אותי

על היום (י. ידין: בהשקפה על מה שאמרת אז.) אלמלא

יום הכיפורים - המלחמה הזו כפי שהיתה - אני חושב שהערת המצב שלי הוכיחה את עצמה מצויין לגבי "אופק". אבל מה שאמרתי בהערכה הזו, בניחות הזה, מצבנו האוביקטיבי כהשוואה לעולם הערבי עד יום הכיפורים היה כזה שבסוף שנות השבעים עמדנו לאבר את העליונות הצבאית. זה היה הניתוח והערכה שלי על-סמך עיון רב והרבה מחקרים. זוהי הערכה המצב. בגלל הנסיבות של יום-הכיפורים והאופן שבו יצאה מדינת ישראל מהמלחמה הזו - הזמן והסרח הזה התקצרו. וכל מה שאמרתי על סוף שנות השבעים לצי דעתי נכון לעוד שנתיים-שלוש. אחרי יום הכיפורים, - היום לא מספיקות

ועדת החקירה - 5.9.74
 ישיבה קנ"ה - אחר-הצהרים
העדי אלוף י. טל

4 אוגדוח כיוון שהזמן והמרחב התקצרו. ואם אני פעם נבאתי שבתחילת שנות השמונים נגיע לאובדן העליונות הצבאית, היום אני חושב שהערבים קיבלו תנופה עצומה, ואנחנו בנסיגה עצומה. הזמן והמרחב התקצרו בענין הזה, לדאבוני בגלל יום-הכיפורים. אבל אם אתה שואל אותי היום בחכמה לאחר מעשה, אחרי שהיה יום-הכיפורים, האם אתה חושב שאז טעית? אני אומר לך שלא טעיתי בענין הזה. כיוון שכיום הכיפורים קרה לנו אסון לא כחוצאה מזה שיחסי הכוחות היו לא טובים, ולא כחוצאה מזה שלא היה לנו מספיק כוח. קרה לנו מה שקרה ביום הכיפורים, לפי דעתי, המצב הגיאוגרפי-פוליטי ויחסי הכוחות הלאומיים - לא הצבאיים - השתנו לרעתנו בגלל יום-הכיפורים. לכן אני אומר שהפסדנו אצל במלחמת יום הכיפורים. ברגע שיחסי הכוחות הלאומיים השתנו, ברגע זה אתה צריך עוצמה צבאית יותר גדולה. זה ברור. אבל יחסי הכוחות הלאומיים - ואני בכוונה עושה אבחנה בין המושג "לאומיים" לבין המושג "צבאיים" - ברגע שיחסי הכוחות הלאומיים היו כפי שהיו לפני יום-הכיפורים, - והיו יכולים להיות גם היום כך אם ביום-הכיפורים היינו מגייסים את הצבא. שהרי אם אנו היינו מגייסים את הצבא ביום-הכיפורים, קל לתאר את החוצאות. הערבים היו נוחלים מפלה מחפירה צבאית, יותר חסורה מאשר במלחמת ששת הימים, לדעתי. המורל של עם ישראל היה גבוה מאד, החסכול של הערבים והאסון שלהם בכוח הצבאי, ביכולת לפתור את הכעיה שלהם בכוח צבאי, היה פוחת עוד יותר מאשר לאחר ששת-הימים. מצד שני, מצבנו המדיני והאסטרטגי היה רע, כי חרם הנפט היה, מעמדנו הבינלאומי אולי היה לא טוב, אבל מעמדנו מבחינת יחסי כוחות צבאיים היה מריון. העובדה שכיום-הכיפורים לא גייסנו את הצבא, עטינו מחללים, וכחוצאה מכך נסתיימה המלחמה כפי שנסתיימה - היא קיצרה את הזמן והמרחב, כפי שהיה יכול להיות.

ועדת החקירה - 5.9.74
 ישיבה קנ"ה - אחר-הצהרים

הער: אלוף י. טל

אני תארתי טעד סוף שנות השבעים נהנה מעליונות צבאית, ואני לחסתי על השקעה משאבים בשביל העתיד. יחר על כך באותן סטנוגרמות אתה יכול למצוא - אולי אכילו בזו של אוגוסט - שאני מזהיר את ~~אצל~~ הקולגים שלי וגם את כרן, שאנו נהנים מעליונות צבאית ומסדר כוחות כזה כירון שאלה שקדמו לנו היה לבס האומץ להסקיע משאבים בשביל העתיד. ואנחנו כעת נהנים מהפירות. ואין לנו רשות מוסרית ועניינית לשלול את ההשקעות האלה ואת הפירות מאלה שיעמדו בפני הכעיות הבסחוניות בעתיד. זה היה יורש הוויכוח.

ירין: הבנתי. שאלה אחרונה, לא שייכת לנושא הזה, אבל היום ונגעת בכך והיות וזה נושא המענין אותי, אסאל שאלה קצרה.
 .ס אתה רוצה אתה יכול לענות עליה בקצרה כי לא ניכנס עכשיו לוויכוח.

י. טל: עוד כמה מלים בנושא הקודם.

אני רוצה שתדעו שאני הרציתי כשעתיים, והסטנוגרמה של ההרצאה ישנה. אחרי הדיון במטרה הכללי, נישטו אלי שני אלופים מחברי, כל אחד כנפרד, ואמרו לי: כל הכבוד לך, זו פעם ראשונה שבחזר הזה הסקיעו דברים כאלה. אמנס כולם אומרים שאחה משוגע, ולא מבינים מה אתה רוצה, כי אני דיברתי על המצב הבינלאומי, ל המצב באזור, ואני לא זלזלתי בערבים, וכבר פה - בהערכת המצב הזו - בחודש מאי, אני מחאר בדיוק נמרץ כמו היום - אפשר לקראת זאת כאילו מישהו כתב זאת היום - את התהליך ההתעצמות הלאומית הערכית בגלל הנפס והכוח הפוליטי שלהם. ואני אומר שהערבים ייהנו מעוצמה כלכלית ומדינית אדירה. במאי 1973 זה לא היה סופולרי להגיד. אני מסביר כיצד המדינות יהיו חלויות בערבים בעולם, לא רק בנפס שלהם, אלא גם בכסף שלהם, וכיצד פעמייס האפקטיס האלה יעברו נגדנו. כל זה כתוב ^{בהערכה} ~~ב~~ הזו, ואני מזהיר בהערכה הזו שהמטוס לא יוכל לשמש לייעוד שאנו מייעדים לו. לכן צריך להסקיע כספים כעתיד, כאשר המטוס בשנות השמונים כבר לא יוכל לעלות מה שאנו מייעדים לחיל האוויר. ולכן צריך לעטות את ההשקעות עכשיו.

בחודש ספטמבר, בהערכת מצב נוספת - וגם זאת הגשתי לוועדה בפעם הקודמת - אני אומר שהערבים כבר הגיעו לעליונות מוחצת כלכלית ומדינית עלינו, ושהמטוס כבר לא יכול למלא את יעודו. ובעיית הבסחון הלאומי - ואינני זוכר

וזה אומר עוצבות רגל(?) ות ומשורשת להכרעת יעדים אופרטיביים. בהקשרים אלה, אני חוטב שהצגנו חמונה הכי אופטימלית ומאוזנת בנתח הזה. כשאמרו לנו שהנתח הוא פחות ב-6 מיליארד לירות, זה לא היה סתם, זה היה מחקר של בנק ישראל, האוצר והיועץ הכלכלי של משרד הבטחון, שבאו וידיהם על ראשים ואמרו שהם טעו בהערכות הקודמות, והנתח שיוכל לעמוד לרשות עם ישראל לצרכי בטחון הוא ב-6 מיליארד לירות פחות מאשר חטבו. כדי שהועדה תקבל קנה מידה, בימים שאנחנו מדברים עליהם, בשנת 1972 - 1973, 6 מיליארד לירות הם שווי ערך למחיר של 6 אוגרות. הקמת אוגדה היא מיליארד לירות, במחירים שהיו אז. כלומר, פתאום באים ואומרים לנו טעינו, המאכים ~~המאכים~~ טיעמם לרשותכם הם שווה ערך לפחות 6 אוגרות, זה בערך הכספי. זו הבעיה האמיתית שעמדה.

ירי.

שאלה אחרונה, אני לא רוצה כרגע להתווכח, אלא פשוט

להבין מה שנראה לי לכאורה כסתירה, ואני רוצה שתסביר

את זה. אתה אמרת אחרת, וזה ישנו גם במסמכים שהגשתי, שהיות וצהל והעם זה אותו דבר, צהל גריך בעצם לחנך את העם - איך הצגת את זה?

י.טל

אמרתי שאלה שני צדדים של אותו מטבע, ולכן לא העם מחנך

צהל ולא צהל מחנך את העם, אלא החכרה + היא הצבא והצבא הוא החכרה, ואין אום סיבה שהצבא לא יהיה ברמה יותר גבוהה בכל הדברים הערכיים והנורמטיביים.

ירי.

לכן אני לא יכול להבין מדוע, לאור ההתקפה הזאת,

היית בעד ביטול גרנ"ע, ובעד ביטול כפחנה וגלי-צהל.

אני לא מדבר על הסתכנות שלהם, אפשר להימלט באמצעים טוב או רע. אחד האמצעים להגדיל ערכו האיכותי של צהל, ובאמצעות זה גם לטפר את העם, הוא להגביר את המודעות והמעורבות של הנוער בענייני בטחון. אני לא מחכוון לידע אם להשתמש ברוכה או לא, אבל להגביר את המעורבות של הנוער בענייני בטחון ואולי מזה לקבל את הקאריים הטובים לצבא, אולי את זה יש להתחיל בגיל יותר רך. אינני סתייחס כרגע לשאלה אם הגרנ"ע כפי שהוא טוב או לא. אתה מבטא שם דעה טיש לבסל את העקרון של העניין הזה.

י. טל

סליחה המפקד, יש אי הבנה. התכוונתי לבסל את
האחריות של צהל על הדבר הזה.

ידין:

אני מכין. מי יעטה את זה?

י. טל

מ רד החינוך. אני מכין את השאלה ואני רוצה לענות
עליה.

עוד מילה אחת בענין הקודם, כי הזכרת חרמש. צריך
לזכור שאני הייתי בעד הרכה חרמש, הוויכוח הוא על נגמשים. גם אתמול הצגתי הרכה
מסמכים, שאני ראיתי בחומרה רכה שהגישה ל הגייס רוצה לטלול את האלמנט של
הלוחמה הרגלית מהאוגרה המטוריינת. להיפך. גם אתמול הצגתי שאני דרשתי שיהיה
גדוד מיוחד, שיהיו שני גדודים של טנקים וגדוד חרסו. זאת אומרת שלא רצייתי
טחור חרמש, להיפך, הייתי כנר לנהל את כל צבא היבשה. אני גם המכתי בניוד חי"ר.
הוויכוח הוא על סוג הכלי - נגמש או זחלם. אבל הוויכוח וא לא על הצורך באלמנט של
חרמש ולחיטה רגלית יותר שאטר מקובל.

ידין

ז ה הסברת אתמול בקטר לחינוך קציני החרמש.

י. טל

אחזור לשאלה בענין כסחנה והגדנע. אני אומר שהיות

ואין אצלנו בעיה של שאננות של העם מבחינת התודעה

הבטחונית, בעיה הבטחון הלאומי עוסדת בראש כל המושגים שיש בתודעה של היחיד
ובתודעה הלאומית -

ידין

בתודעה הלאומית - כן. אבל בתודעה של היחיד - זאת

קשה+להגות+שאלה.

י. טל

אני אומר איך אני מציג את זה. כחוצאה מכך זה מלאכותי

ולא צורך אצלנו אורגניס מיוחדים כדי שיהיו שופר לערנות או תודעה בטחונית.
טענתי שכל עתוני הבוקר וכל עתוני הצהרים, כולם+מפצם+אזהגגדס+של וכל המגזינים
של שבת, כולם בעצם אורגניס של הנושא הזה, כי החברה שלנו חיה את הנושא הזה.
היות והחברה חיה את זה, זה מוצא את ביטוי בתרבות, בספרות, בכידור, בהווי.
אמיתי - באחת הסטנוגרפות אפשר למצוא את זה - שאמס דנים על הרפה -ל עתון במחנה.
העלו לדיון את הרפה של העתון וכמה הוא עתון צבאי. אני אמרתי אתם טועים,

זה לו שבמחנה הוא עתון צבאי לא טוב לחיילים, אבל אחס לא רואים הבדל גדול בין מחנה לרבר-השכוע או המוסף של הארץ וכו', לא מכיוון שבמחנה לא מייצג את הכעיה הלאומית אל ערנות כטחנות וחודעה כטחנות, ולא מכיוון שכולם מייצגים את זה אותו דבר ובמחנה הוא לא טונה, הוא לא טונה כי החכרה שלנו חיה וספוגה בבעיות הבטחוניות.

בענין גדנע אסרתי, וכמו שפגם היה מוצק שהצבא יעסוק בקליטת העולים, אבל בינתיים החברה התכחחה, נוצרו כלים, ואסור שאנחנו נעשה משימות שאחרים צריכים לעשות לפי ההגדרה, לפי חלוקת העבודה המסלכחית. לפי חלוקת העבודה המסלכחית בנוער צריך לספל מטרד החינוך.

ידין: אני מבין את זה. אבל האם אתהמאמין ומטרד החינוך

יכול לעשות את זה?

י.טל: אני מאמין כל זמן שהצבא יעשה זאת, מטרד החינוך

לא יוכל לעשות זאת אפילו בעודמאה שנה. אני מאמין

זאם זו תהיהחוכחו לעשות זאת, ואם תהיה בקורת גיבורית וערנות ציבורית, אני מאמין שיוכל לעשות זאת.

אפשר להגוב שאנחנו מדברים פה על מפעל מזהיר, שהצבא

עושה אותו באופן מזהיר ורוצים להזניח אותו.

ידין: על זה אני לא מדבר, אבל אפשר להגיד שצריך לסכלל אותו.

י.טל: כל ענין הגדנע כבר הרבה סאר טנים הוא הרבה מס

שפחיים ומעט מאד יעילות ודיווידנדות. כך לא דובר

על דבר שמתנהל מצוין ומביא דיווידנדות מצוינות והנה רוצים להתנער ממנו. לא.

עובדה שכאשר הצבא הפסיק לספל/בבתי ספר תיכוניים גם אז היו ויכוחים ואסרו.

מה פחאום להזניח את הנושא?

ידין: ומה היתה התוצאה?

י.טל: להגיד לך את האמת, אין טום הבדל. אני לא אומר

שאז היה טוב, ואני לא אומר שעכשיו טוב. מצד שני,

הטיכול בנוער פרברים וככל הדברים האלה הואחיוני ביותר, אבל אין כלי כחות מתאים,

גם אם אני מכיס על זה לא מבחינת האינטרס של הכוונות הצבאית ולא מבחינת האינטרס
ל החודעה הבטחונית הלאומית, גם אני מכיס על זה מהבחינה החברתית, אין כלי
כחות מחאים לעסוק בזה מאטר הצבא. אני חושב שצריכים לעסוק בזה בצורה הרבה כחות
חוככנית, הרבה כחות טטחית, הרבה יותר מושכלת, ולג הצבא הוא האורגן המחאים לזה.
דברים דומים אמתי על צעד שלוש הימים. אתמול
לא רציתי סתם להגיד עוד ועוד. ~~השאלה~~ אבל עד כדי כך שאני חושב, שהמניעים
לכך שלא ביטלו את מפקדת פה"ד, ולדעת כולם היא מכקדה מיותרת, הם טזו המפקדה העושה
ה צעד שלוש הימים, וזה נוח, כי לפני כן עשו את זה בחורנות של מפקדות.
והיו אפילו התכטאויות כאלה בדיונים.

אני כטוט לחמתי על זה שהצבא יחרר את עצמו שכל
מיני פונקציות שאינן קשורות י.ירות עם היעילות של הצבא כמכסיר צבאי להגנה. מדוע?
כי היחה לי בקורת קטה מאד על מה שמחרש אצלנו בחוך הצבא. אני לחמתי בכיוון
של רכוש הסרץ, המאסף, המחטבה והחודעה לעצם היעוד שלנו.

לנדוי: אחת הדרכים לטפר את הרמה בצבא היא אולי בחינוך

טרום-צבאי, ואינני רואה איך מטוד החינוך והתרכות ערוך

לעסוק בדברים האלה. אני יכול לומר לך מהנסיון המשפחתי שלי, שכאשר זה היה בידי
הצבא עוד היה לזה ערך. יש לי כח שהיא מדריכה מטעם מטוד החינוך והתרכות,
והיא היחה מיואשת ממה שנעשה עכשיו בגדנע. זה רק לידיעתך מלמטה.

י.טל. אני חייב לך אינפורמציה, אדוני, לאחר שאתה נתח לי

אינפורמציה. אביא לך כנים והורים שיספרו דברים מסמדי שער על מה שקורה בגדנע
לא במטוד החינוך.

לנדוי: חינוך צבאי זה הצבא? וגם חינוך טרום-צבאי זה הצבא?

י.טל חינוך טרום-צבאי במדינה מתוקנת ודמוקרטית לא

צריך להיות כצבא, לדעתי, במדינה שבא נושא הכסחון הלאומי הוא במרכז הענינים.

היור אגרנט: נעבור לנושא שהוא אולי אפור יותר - ימ"חים.

בבנצל: אני רוצה לשאול אותך כמה שאלות בענין הימ"חים. אני

8817

אני צריך להקדים ולומר שאני ראשון השואלים שאינו איש גבא בעצמו ואולי לא תמיד אקלע למינוח הצבאי המדויק, אבל אני בטוח שבכל זאת תבין למה הכוונה. שאלה ראשונה מחקשרת קצת לשאלות שנגעו לסד"כ.

נאמר לנו על ידי ראש אג"א, אלוף קיין, אבל שמענו גם מעדויות אחרות שקיים היה פער כרוני גדול בין החקנים ובין המצבות שהיו בשנים אלה. במצב זה הקמח אוגדה נוספת, אוגדה 210, בעצם רק הגדילה את הפער הזה כי לא הוסיפה כלים. יצא שהמצב על הנייר שונה מהמצב למעשה עוד יותר מאשר היה קודם. איך אפשר בתנאים אלה להצדיק הוספת אוגדה?

י.סל: אוגדה 210 בתכנית אופק מופיעה לפי לוח זמנים

מסויים, וההשלמה שלה חיתה מותצפת פחות או יותר לקצב ההצטיידות, עם הבסיס של הפערים הסטנדרטיים שהיו בכל העוצבות. בגלל כחול-לכן זרזנו הקמח האוגדה. זרזו הקמח האוגדה זרזו רק כמעט אם את השגת הצירוף. בוודאי שהזרזו הגדיל פערים, אבל אם תיקח את תכנית אופק, לוח הזמנים שלה היה מדורג. אני מוכרח להזכיר, הצגתי לפני הרבה חודשים, ואני מתאר לי שמאז כל כך הרבה אינפורמציה עברה אצלכם שאתם לא הייביים לזכור. בתק של תכנית אופק יש נספח שפראה^ה מה לא כלול ומה הפערים, גם במסושים כספיים וגם אחרים. אני גם הבשתי לכם מסמך מיוחד על זה ויותר מפורט ממה שיש פה.

אחרי כן בצט

העד: אלוף (מיל) ישראל טל

טל (המשך):

אוגדה 210, לפי קצב ההקמה פה בתכנית, ואני אינני

זוכר כרגע, הקמתה היתה צריכה לקחת עוד שנה או יותר

טאשר זה היה. בגלל "כחול-לכך" היא הוקמה יותר מהר, וזה כמובן הגדיל פערים, וראש

אגא צודק. התכנית כולה בנויה, צה"ל בנוי מהיום שהוקם עד היום, הוא בנוי על

פער. כלומר, יש תקן לפי התורה ויש תקן כוונות, ולפעמים היו גם שלושה תקנים.

גם תכנית "אופק" בנויה על פערים.

נבנצל:

אני התרשמתי - ואנחנו שמענו אותך עכשיו הרבה ימים בעדויות

מסוגים שונים - שאתה אדם שחושב באופן יסודי ובאופן

ביקורתי. התופעה הזו של פערים, שא' היא התכנית על הניר וב' היא התכנית למעשה,

סקורו אולי בימי הסוכנות היהודית, שהיה נוח לה להציג תקציב גדול, תקציב א',

כדי להשפיע על תורמים שיתרמו, לתת להם הרגשה שהם לוקחים חלק בדבר גדול, ומעבר

מזה היה תקציב ב', תקציב ריאלי, שהוא ביסא את הפער הזה. ולפי זה פעלו. אני זוכר

את זה בעצמי כאשר ניהלתי את המחלקה לפיתוח ירושלים בסוכנות. מאז הפער הזה

קיים במדינה שלנו, לרעתנו, הוא קיים, יש פער עצום במדינה בין החוקים והתקנות,

אם תיקח לדוגמה רק את שטח הבניה, וזה לרעתנו. הוא הופך את כולם לקצת שקרניים,

בעלי אילוזיות במקרה הטוב ורמאים - במקרה הרע, במקרה הפחות טוב, ולצערנו - זה

השכיח למדי.

בצה"ל - את מי כבר אפשר לרמות ע", זה שיש פער בין

התקן ובין המצבה? את מי רוצים לרמות, את האויב? את האויב אין מרמים, אנחנו

מרמים רק את עצמנו, לרעתנו. האם יש מקום להגדיל את הפערים ע"י שמגדילים את

הסד"כ על הניר?

טל:

אני אסביר, אני עכשיו מבין את השאלה. העקרון הוא עקרון

נכון, ואני אסביר מדוע. זה לא כמו תקציב א' ותקציב ב'.

משמעות הפער פרושו שיש לך, למשל, חטיבה, אבל אין לך לכל האנשים בחטיבה רובים.

זה לא אומר שאין לא חטיבה ולא אנשים ולא רובים. הפער הזה אומר שחמרים, למשל,

הער: אלוף (מיל) ישראל טל

כלי רכב. הפער הזה אומר שאם תפרוץ מלחמה לפלוגת הסיור חזא לא עם 12 ג'יפים למלחמה, אלא רק עם 8 ג'יפים. האלטרנטיבה השניה היא שיהיו פחות פלוגות סיור לצה"ל, אבל לכל אחת יהיו 12 ג'יפים. את האלטרנטיבה הזאת אף פעם לא רצינו, אף פעם לא רצינו, המתכננים בצה"ל, ככל הולדות צה"ל, לא קיבלו את הגישה הזאת, כי אז היה לנו צבא קטן יותר. בזמן שלבני ציוד אחה לא יכול להעריך מראש את המצב הפוליטי והאסטרטגי שיהיה ואת הנסיבות של המלחמה, באיזה מידה יהיו לך בעלי ברית ובאיזה מידה לא. אנחנו תמיד הנחנו שיכולות להיות נסיבות של מלחמה, שיהיה מצב שמישהו יספק לנו משאיות, רוכים, סנקים. הרוגמה של "קדש" הייתה דוגמה קלסית. לכן העקרון בצה"ל בתכנון - ואני חושב שהוא עקרון נכון - הוא שאנחנו בונים לפי המשאבים שלנו ולפי כוח האדם. ומוטב שיהיו סנקיסטים שאין להם סנקים בפסדה מאשר שיהיו סנקים שאין להם סנקיסטים. ובאיזה מצב יכול להיווצר מצב שיהיו סנקים ולא יהיו סנקיסטים? - במצב כזה שאתה פתאום מקבל סיוע, ויש נסיבות כאלה שאתה מקבל סיוע ומקבל ציוד, כאים כמה מטוסי "גלאכסי" ומביאים רוכים, ועכשיו השאלה הם להכין גדודים כדי שתוכל לפת להם את הרוכים או לא, וכך הלאה. לכן הפרינציפ בצה"ל היה תמיד שבונים סדר כוחות גם אם יש פערים.

ואם יש פערים לא יהיו 9 משאיות של חמושת ודלק לפלוגת סנקים, אלא רק 7. ועדיין יכולים להילחם עם הסנקים. כלומר, בענין הפערים יש הסון חתכים. הפער הוא הרבה פעמים גם לא בשיניים, אחה אומר: נכון שצריך 9 משאיות בשביל 11 סנקים שנלחמים או 7 משאיות. אבל אחה אומר יחד עם זה: האם מכיון שאין לנו 7 משאיות, היחס של 7 משאיות ל-11 סנקים אינו קיים, האם נשאר רק עם 6 משאיות ו-9 סנקים? ואתה אומר: לא! בסנקים נשאר בעוצמה המלאה, אבל פלוגה חילחם עם משאיות אחת פחות, זאת אומרת, אורך נשימה פחות וכד'. זוהי שיטת הפערים.

דבר שני זה מה שאמרת - שיטת הפער באה לבטא שאנחנו מנצלים את כל הפוטנציה שלנו ואנחנו יכולים אפילו לנצל ציוד נוסף אם יהיה לנו בעל ברית או אם נוכל לקבל. אני לא רואה שום דע.....

הערד: אלוף (מיל) ישראל טל

נבנצל: הפער איננו רק בכלי עזר, אלא גם בסנקים עצמם.

טל: סליחה, אדוני, אני חושב שבסנקים לא תוכל למצוא תכנית

אתה כזה"ל.....

נבנצל: אתה למעשה אומר מה שאמרה הסוכנות היהודית בשעתה "יכול

לכוא איזה תורם, איזה נדבך ויתן לנו כסף" - "יבוא

איזה בן ברית ויתן לנו סנקים".

טל: אני מצטער, אדוני, אני חושב שעל נתונים אנחנו לא צריכים

להתוכח, לא יכול להיות שהיתה לצה"ל תכנית לבנין סדר

כוחות באיזו שהיא שנה - ואני מדבר גם בשם התקופות שאני לא התעסקתי בזה -

שבמשך התכנית, עד שהיא נגמרת, לא היה כיסוי מלא גם לסנקים, לא יכול להיות דבר

כזה, אני לא חושב שתוכל להראות תכנית שבה לפי התכנית צריכים להיות 1000 סנקים

והתכנית נגמרת ב-800.

נבנצל: דוקא בגלל זה אני שואל, אני מכין עוד את התקנים עם הפער

כאשר המטרה היא למלא אותם תוך כדי התקופה, אבל אם אח"כ

מקימים אוגדה נוספת, יחידות נוספות - זה תהליך בכיוון הפוך, מגדילים את הפער

במקום להקטין אותו.

טל: אדוני, אוגדה 210 לא מתוכננת על פער אפילו של סנק אחד.

כאשר מדברים בהכללה יכולים לחשוב שזה כך, ואין הדבר

נכון. אוגדה 210 הגדילה את הפערים, אתה צודק, אבל לא בסנקים, הגדילה את הפערים

במשאיות, בג'יפי-סיוור, במטקפות, במצפנים, היא לא הגדילה את הפערים בסנקים.

התכנית הזאת מאוזנת, בסופו של דבר לאוגדה 210 היו כל אותם הסנקים שהיו צריכים

להיות בתכנית הזאת, זה לא במקרה שיהיה כעל ברית או לא יהיה כעל ברית.

נבנצל: היה פער בסנקים בין אש"ף התקן והמצבה.

- סל: מחי?
- נבנצל: בכלל בצה"ל.
- סל: לא. יכול להיות שאנחנו מדברים בשפות שונות. סדר הכוחות עצמו, כלומר, הסייח לי 20 גדודים או 15 גדודים זה לא (?) בחקן. אם קבעתי שבשנת העבודה מבחינת כוונות בשנת 1974 יהיו 10 חטיבות - פה אין תקנים כפולים, זה אומר שב-1974 יש 10 חטיבות. אם קבעתי שבחכנית כזאת יהיו כך וכך אוגדות ולפי לוח הזמנים זה אומר שבכל שנה יהיו כך וכל אוגדות. כשמדברים על פערים בתקנים זה לא על סף הכל אוגדות וסך הכל חטיבות וסך הכל גדודים, זה על ציוד ליחידות האלה.
- נבנצל: האם יש כל הסייח שצריכים להיות ליחידות האלה או אין?
- סל: הטנקים?
- נבנצל: כן.
- סל: אף חכנית של צה"ל אינה בנויה על פער אפילו של סנק אחד. אני מאד מצטער, אני חושב שאנחנו איננו מדברים על אותו דבר. אולי ניקח פשוט את החכנית. אתה צודק במאה אחוז כאשר אתה מדבר על כל יתר הציוד, וגם בכל מה שנוגע לנשק. אני אפילו בענין נשק הגשמי לכם בזמנו את הדברים. זה לא יכול להיות לגבי טנקים כמו שזה לא יכול להיות לגבי מספר חטיבות ולגי מספר גדודים, להיפך....
- נבנצל: תראה עם איזה מספר של טנקים יצאו יחידות במלחמה יום הכיפורים.
- סל: אבל מה החקן....
- נבנצל: הם לא היו קיימים כולם.

הער: אלוף (מיל) ישראל טל

סל: האם בדקתם לפי התכניות של צה"ל כמה סנקים היו

צריכים להיות לצה"ל באוקטובר 1973 וכמה היו בפועל?

נבנצל: לפי מה הם צריכים להיות? - הם צריכים להיות לפי

חקן בשכר חסיבה, לפי חקן בשכר יחידה, לפי מספר

היחידות שהיו, אתה בודק את זה לפי מה שחשבו שיהיו היות וידעו את המצב שלא צריך להיות מה שלא יכול להיות, אבל זה לא השואה בין החקן של אותו מספר יחידות כפי שהיו צריכות להיות מצויידות בסנקים ובין מה שהיה.

סל: אני חושב שדוקא בענין הזה היחה קורלציה.

נבנצל: וענין שני, העיד בפנינו ראש אגא ואמר שהוא למעשה

מילא פונקציות לגבי הכסירות והכוננות והטיפול באפסניה

של סנקים פעבר למה שלפי הפקודות נמצא בתחום אחריותו ובהחוס סמכותו, הוא הגדיר את תפקידו, כפי שהוא צריך להיות לפי הפקודות, כתפקיד של מטה וראש חיל אפסנאות, אבל לא כאחראי לביצוע הפעולות האפסניות. איך המצב לפי מה שאתה רואה? מי בעצם אחראי לשירות ולכוננות האפסנאית ביחידות.

סל: אני חושב שהוא צודק. האחראים לזה הם דרגי הפיקוד,

זאת אוסרת, בחסיבה - זה מפקד החסיבה, בפיקוד - זה

אלוף הפיקוד, ובצה"ל זה הרמטכ"ל. וראש אגא, אם הוא אמר שהוא נשא רק באחריות

מטה - הוא צודק, כלומר, לא בידו הכוח ולא בידו הסמכות להחליט על עדיפויות.

למטל, אם בפיקוד המרכז מצב הימ"חים לא טוב וצריך לשקול אם צריך לקרוא אנשי

מילואים כדי לטפל בסנקים - אין לראש אגא שום סמכות להחליט בענין הזה. התפקיד

שלו כקצין מטה הוא לעשות ביקורות ולבוא ולומר שהסנקים לא בסדר, אבל בפרוש לא

בידו הכוח ולא בידו הסמכות לשאת באחריות לביצוע של זה.

נבנצל: מה תפקידו של אגס בענין הזה.

סל:

מלאת בדיוק אותו דבר, כלומר, אותו דבר בהגדר של פונקציות, כי האחריות של אגא היא אחריות לוגיסטית, כלומר, ראש אגא אחראי גם להריצת המשפט הסכני. כלומר, אם חיל חימוש צריך לכוא ולהגיד - וזה בכפיפות לאגא - שצריך לעשות לסנק כל חודש ניסוי דרך, זו קביעה מקצועית שהאחריות עליה בצבא היא של חיל חימוש, וזה מחייב את הצבא. תפקידו של ראש אגא לרוש שההוראות האלה שפעם בחודש צריך לעשות ניסוי דרך זו החובה והתפקיד של ראש אגא להוציא את ההוראות האלה לצבא, להוציא את הפקודה הזאת לצבא. תפקידו וחובתו של ראש אגא גם לבדוק אם ההוראות האלה מתבצעות. אבל בפרוש לא חלה עליו האחריות לבצע את זה, זה לא באחריותו.

מצד שני תפקידו של אגם - בדיוק כמו שתפקידו של ראש

אגא בצד של הציוד והנשק והטנקים - תפקידו של ראש אגם, למשל, בצד של הגיוס. לא ראש אגם יכול לבצערשתות גיוס מעילות במרחב פיקוד צפון, לא הוא יכול להחזיק את התיקים ואת מערכת הגיוס מעודכנת, לא הוא יכול להחזיק את נהגי הקונדקרים בבסיסים, כימ"חים, האחריות בענין זה היא על דרגי הפיקוד. אבל כמו שתפקידו של ראש אגא הוא לבדוק אם הטנקים בסדר, אם מבוצעים הטיפולים הדרושים, תפקידו של ראש אגם לודא שמערכת הגיוס היא בסדר, וזוהי אחריות מטה, כלומר, להחליט מקצועית מה צריך להחליט ולעשות פיקוח ולבדוק אם זה בסדר, ואם זה לא בסדר - לתת דו"חים ולתת תזכורות.

לפני כן במ
או.

- 41 -

ועדת החקירה - 5.9.74
ישיבה קנ"ה - אח"צ
הערך. אלוף יג סל

לורדא
מפמא ז' כולל לחרגל?
נבנצל:

כן.
י. סל:

והאם באמת מורגל גיוס, חימוש, יציאה לקרב?
נבנצל:

זה כן תפקיד של ג"ס.
י. סל:

זה תפקיד של א"ס וזה מורגל באופן בלתי פוסק.
נבנצל:

חרגילים גדולים? מקיפיים? מה היה היקף התקבילים
בענין גיוס, חימוש, יציאה לקרב, מאז שאתה נכנסת
לתפקיד ראש א"ס?
י. סל:

למשל היה ממש בחודש ספטמבר היה חרגיל של חטיבה
משוריינת בצפון. כמעט לא היה חודש בלי חרגילים
כאלה. ממש לכני המלחמה.
יגין:

זה שחטיבה 7 לקחה את הסנקיים?
י. סל:

כן. אז היות והדעה שלי ידועה מה חשבתי אז
על מצב הכוננות אז, מחי הוראה לא לפרק את מש
הזיורר מהסנקיים. זו הייתה חטיבה שחרגלנו ועליה איישנו את חטיבה 7.
נבנצל:

אפשר לקבל את המשמעות הנהוגים איזה חרגילים
נעשו?
י. סל:

אני אוכל לתת. אבל אין לי מה. אני אשלח לכם.
אני בר אומר לך שהיו עשרות חרגילים.
נבנצל:

אני מתכוון לגיוס, חימוש ויציאה לקרב.
אגם/תואר, מה תפקידו פנינים אלה? מה הוא צריך
לעשות?

י. טל:

הוא צריך לפרסם חקנים. להקצות אמצעים
לפימה מבוקרים וקנה-אדם.

נבנצל:

יש איזו פקודה, כמדומני, מאוד מפורסת שנוגעת
להשאלת ציוד מיחידה ליחידה, בעיקר לצרכי
הרגל ולימוד. דומני שבפקודה הזו אין הוראות מה יקרה אם יש גיוס, אם יש מצב
כוננות - איך מעבירים ציוד שנמצא בשאלה - האם ממשם לדחוף אותו, צריך למשוך אותו,
אף-על-פי שזה שיחק פפקיד די גדול ביום הכפורים.

י. טל:

אני יכול לענות על מה שהידיעה שלי, אם כי
זה נובע לראש אג"א, יש דבר שנקרא השלמת ציוד,
השלמות. למשל מחליטים שמסחן חירות מסויים, לוקחים את המקלעים והמקלעים האלה יהיו
בכית ספר מסויים, שצריך אותם לאמונים שוטפים. זה נקרא השלמה. אם יש גיוס,
בית ספר זה וזה במקום זה וזה צריך להחזיר את המקלעים לימ"ח המסויים. יש לזה נוהלים.

נבנצל:

זו ושאלה - האם יש פקודות על זה?

י. טל:

יש. יש פקודה מפורסת.

לסקוב:

נדמה לי שהפקודה הזו קובעת שאגם/תואר יוציא
אח הפקודה הזו. בכל אופן, אצל אף אחד מאלה
שהעידו כאן בעניין ימ"חיס לא נמצאה פקודה. לא אגם/תואר ולא אגם/תואר מנחה אג"א - אחת
דחוף, אחת תמשוך. אני חושב שכקשר לזה השאלה.

י. טל:

אני אומר - אגם/תואר מוציא רק בקשר לצל"ם.
גם אם זה לפי עבודת משה עם אג"א, וכעצם לפי
המלצותי. אבל בפקודות העבודה השנתיות מתפסס בדיוק מי משלים לפי ציוד.

ירין:

יש חסלה לי, יש פה אי-הבנה. על זה אין ספק.
השאלה היא לא שאומרים שהציוד של חסיבה 600

מושלם מכיח ספר לשריון, אלא - מי חוכחו ברבע שמכריזים על מצב כזה, שהציווד יועבר.
האם חסיכה 600 צריכה לקחת את זה מכיח הספר, או שביח הספר = צריך לדחוף?

י. טל: אני יודע שיש נוהל, אבל זה ענין של אג"א.
בהקצאה.
אג"א רק עוסק בתחזוקה התרגיל הלוגיסטי של

העברת ציוד, של הצטיידות -

בכנצל: לפי הנוהלים זה לא התפקיד של אגם/תואר?

י. טל: לא, אלה תפקידים לוגיסטיים, בשביל
להפחיש את זאת, אני אומר בגוף ראשון - אני

למשל, ולא נחמיה קין, הסמכות להחליט מי ישאר עם טנק אחד פחות או עם קומנדקר
אחד פחות, כי השיקול הוא שיקול של כוונות. התפקיד של נחמיה קין לבצע את ההחלטה
שלי. והתפקיד שלו לקבוע איך הקומנדקר הזה יעבור מאלף לבית ואיך יחזור מכיח לאלף.
זה לא התפקיד של אגם. כשמדברים על אגם/תואר, מדברים על הפונקציה ששושה את
השיקול הכולל - גם הלוגיסטי וגם הכוונותי לאור כל הנחונים ומכריעה מי יתן לפי.

בכנצל: הוא לא רק אומר מי עושה אלא איך עושים?

י. טל: למשל, אגם/תואר מקציב תחמושת. איך תחמושת

מגיעה ליחידה - האם מביאים את זה ליחידה או

הא יחידה תבוא למשוך את זה, או אם יקחו את זה מסתקן כזה או אחר, או אם את הסדרה

הזו או סדרה אחרת - זה הכל אג"א. הוא האחראי לוגיסטי וגם מקצועית וחיסושה.

למשל, יש תחמושת שמותר להפעיל אותה רק בסייגים מסויימים, יש תחמושת שלצרכים מסויימים

אסור לירות אותה בגלל התיינות או סריה שבמבחן החברר שיש עליה אילוצים. כל הענינים

האלה נוגעים לאג"א.

הי"ר אברנט: מי אחראי לביצוע?

י. טל: לפקודה לבצע - אג"א. הוא יכול להוציא פקודה

שאת החתמושת יש לדחוף למחסן חירום מסויים

או למקום מסויים, והוא בפקודה יגיע מי אחראי. אבל אם אתם שואלים אחריות מטה

כמטה הכללי לאיך ולאופן - בענינים לוגיסטיים זה אג"א. ואין לזה קשר עם הקביעה

מי קובע למי יתנו וממי יקחו. למי יתנו או ממי יקחו בענינים של צל"ם הקשורים

לכוננות - אגס/חואר קובע. איך יתנו ואיך יקחו וביצוע הענין - זה אג"א.

בבנצל: אני חוזר לענין של הפערים -

יכול להיות. יונני מכין יזזה דבר, תסכיר ליי

יוצא שבית הספר ומתקן 500 עם יוכדים על גיור מוטל. ורל הם נס יחידות טיוצ ות

ללחיסה אותו גיור צריך למעשה לשרת את המטאיל והוא צריך לשרת גם בשעה הלחיסה.

י. טל: זה זה עצמם. דווקא הדוגמה של בית הספר לטריון

ומתקן ומונים 500 הי דוגמה מבוויינת. לו

כל הצבא היה מאורגן בצורה כזו, לא הייתה בעיה. בני גיד כמה מלים הייסוריות:

בזמן הייתה מוצא בהטלפר ייחידים שנמצאה ברמלה מקבלו ד למה טקסט ט. ילת. יל תחוב

שזה אל- טקסות מאילת, ו זה כל הטקסות מאילת; זה היה עוד הגיוני. אלה היחידה

שהיתה משלוח במסלה, הייתה מקבלת- עטר מטקסות מאילת, שתי כ קפות מאזור נתניה וכו'.

עד כדי כך זה היה פעם, ולא לפני הרבה שנים. חר-כך, כ.ותס חריליס התכרר מזה

כיקציה מסדרגה ראשונה ואזמם הכללים היו: ט- א. הה-למדת של יחידתם עד כמה טיפטר,

יכוואו מסקר אחד או ששני מקורות קרובים - מכחינה גיאוגרפית וככחינת ארגונית.

המודל היידי. לי שעליו טוכו זה המודל כמו בית הספר לטריון ומתקן אמונים 500.

והמצב היו כך: בני הטקסות זה מצב הסוך. בית ספר לטריון זה מוסד קבוע, השכו אותו

לחטיבה אפרו, בזמן הלחמה בית הספר ל ריון עם כל הקצורים הוכוהים יי בו, הוך

להיות חטיבה. אי לכך יוויים לו מתקני חירום קטנים, סכדת חטיבה, חכ"ק - כל דברים

האלה מוכנים אלו מחסן. והוא נלחם עם הסנקים ועם המטאיות ש תכ דו: סת יסן. זה

הגיוני מאוד. כלומר, הו: מטאיל ציור לעצמו וכאליכ לעצמו; זה סיד יחת ליד גניה.

מתקן יסוניה 500 - החיאוריה היא אחרת,

ככל המציאות היא אותו דבר. זה התחיל כמה - וסרו - ישיבת גדוד אחד, במקום כל פעם
כטבא גדוד טל שריון להתאמן, במקום ייחוציא את הביוד ילדו סהים"ח ויחזוק אותו
ואחר-כך נחזיר ציוד ל. כטייר ליס"ח, ביכיל לטסור ול כוננות היס"ח - כואו נוציא
פט אחר ול דוד לטדה טאותו נטחוס וליו נאסן את כל הגדודים כך זה מכחינה היסטורית
ייסודו על מ"א 500, המגב היום שט"א 500 הוא כמו בית סדר לריון. זה דוגמאות
לא מדיניות. כיוון טאותה יד מטיילה לאותה יד. בתפקיד אחד אני בית ספר ובתפקיד
שני אני ספקד חסיכה. בתפקיד שיני בית-ספר אני טאמן פתפחה בטנקים אלה, בתפקיד
טאני ספקד חסיכה, אני בטנקים האלה נלחם עם מחלקות וגדודים. זה דווקא הבינוני.
הפרובלמטיקה על הטלמט ציוד היא בין ארגוני סוניה. זס הכביעה בכוננות.

היותה טעה"ל חי על פערים, אילו בצה"ל היו רוצים

ככל הצבא יתאמן על ציוד שהוא נוסף לציוד טל תקני המלחמה, אני טעיה טהיו צריכים
להוציא טאות מיליוני לירות כטבצל לעטות את זה. ואגיד את הוסת, אינני יודע את הטעם.
אני רוצה טהיום רוצים "יהיו טטים ככולים. טמה עלמלחמה יהיה למלחמה, ומה שטתאמנים,
יהיה טט נוסף. לפי דעתי, אפילו המעצמות הכי גדולות ועטירות בעולם, לא הגיעו לזה.
ואם רוצים שזה יהיה כך, יתכחו חוך טנה-שנהיים. זה החלטת מדינת ישראל, זה החלטת
הצבא כי אם אני אחזיק חמשים אלף רוכים מיותרים ואני מחזיק 60-70 מיליון לירות
לגורך זה, כ-60-70 מיליון לירות א שר להקים טני גדודי ארטילריה מודרניים, כ-60-70
מיליון לירות אפטר להקים חסיכה. אז להתזיק 60-80 מיליון לירות בצורה של 50 או 60 אלף
רוכים מיותרים, זה אכסורד. זה אכסורד במיוחד כאשר נו חיים - מטטר של פערים. במטטר
ול פערים זה לא יחטב טט כפול אלא כיסוי הפערים. כלומר, יש דק דרך הגיונית אחת
וככה זה היה טאו שיש צבאות, וככה זה יהיה - או לכל חייל ולכל חסיכה ולכל אנגרה
יש את הנשק שלו טאתו יתאמן וגם נלחם, או שלכל חייל יש את הנשק שלו, ועליו טחאמנים
גם חיילי העתיד, כטחוא לא מטמש בו ולא נלחם. אין דרך אחרת.

8825

א.ד.

- 500 - 46 -

ועדת החקירה - 5.9.74

יש, בה קנה - אחת"צ
העד אלוף י. טל

נבנבל

במידה שזה משאיר את הנשק בכוננותה דרושה,
יחרת למצב של גיוס דחוף הו. לא כמצב שהוא

צריך להיות בו.

אחרי כן אד.

לפני כן אך

הער. י. טל:

אך.

י. טל: אחת צודק, אבל אינני חוטב שיכולה להיות מדינת אחת בעולם - ומדינת ישראל בוודאי שלא - היכולה להרשות לעצמה שכל הנ-ק יהיה בכוננות טוה, - ונשק זה גם טנקים וגם מטוסים - למקרה של הפתעה פתע. כי זה אומר טצריך להחזיק שני צבאות מבחינת הציוד, וזה אכסורד, גם אם יש החקפת פתע, לעולם לא יכנסו לקרב בכת אחת כל החיילים, כל הטנקים וכל המטוסים. זה לא יקרה.

נבנצל: היחה תכנית להחקפת פתע, ואיך זה יפעל?

י. טל: כן.

נבנצל: כא יר ^כחזק קרוב מאד ל-ט.

י. טל: אני סבין אח האלה, החקפת פתע - אנו יודעים כולנו שבנוא יותר מדי על כך שתהיה אתראה, וועדה זו פסקה את דינה בענין זה. יחד עם זה, הצבא היה מאורגן 25 שנה טנה גם למקרה שיש החקפת פתע. אני יודע שהחקפת פתע - הוא הגיוס הפוסבי, ואם אתה שואל אותי: איך זה היה מאורגן? זה מאורגן שיש גיוס פוסבי, גיוס פוסבי זה אומר שקרה לנו פנצ'ר, שוהי החקפת פתע, בניגוד להנחות של אתראה והכנות, בגיוס פוסבי מחוכנן בדיוק איך סגיעים לימ"חים.

נבנצל: זה בנוגע לכוח אדם.

י. טל: אני מדבר על ימ"חים, מתוכנן בדיוק איך סכינים במהירות את הכלים בימ"חים להצטיידות, כא ר סגיעים ראשוני המחגיסיים, כיגד רוחמיים אותם לטיפול בסנקים ולהכנת הטנקים, כיצר הסגל הסדיר של הימ"ח עוסק בזה וכן הלאה.

אצאאל הער: אלוף י. טל

- נבנצל: איזו חכניה היא זו? איך היא נקראת?
- י. טל: אינני יודע את שמה, אינני יודע אם יש לה שם.
- נבנצל: זו סקודה ספציוכית?
- י. טל: זה חרגולות, או פק"לים, בוודאי.
- נבנצל: אפשר למצוא זאת?
- י. טל: אני אמצא מה שיש, מזו הפתעה? הפתעה הכוונה שזה גירס פומבי, אינני יודע אם קיבלתם את כל האינפורמציה, שלא תחשבו שטנקים העומדים בימ"חים הם ברמה כווננות שווה, אינני מדבר על כך אם תחזירו אותם לכשירות, אני מדבר על הסצב לפני יום-הכיפורים, כשום אופן בעולם אסור לחשוב שמחסני החירום, אפילו אלה שעובדים ביקורות הקפדניות ביותר, ואומרים: הנה בדקנו 3 חטיבות, הם ככווננות, זה לא אומר שהכווננות שווה, כי יש גילים לטנקים, אתה יכול לבוא למחסן חירום ולמצוא טנק בכשירות אפס, ושהמנוע שלו לא עשה אף שעה מנוע, אז אתה יודע שלטנק הזה מבחינה סטטיסטית יש פוטנציה של 300 שעות לחימה, ואם זה מנוע בנזין - של 100 שעות לחימה, לעומת זאת, טנק אחר שהוא כבר עשה 100 שעות בעבר, הפוטנציה שלו היא רק של 200 שעות, בטנקים מטפלים באופן אינדיווידואלי, כל טנק לפי המספר שלו, רשומים עליו כל הזמן שני דברים - באופן אינדיווידואלי, כל טנק בנפרד: כמה שעות המנוע שלו עשה, וכמה פגזים הקנה של התותח ירה, אולי אתם לא יודעים, אבל חלק גדול מבי הטנקים שלנו הוא חסיר נמצא כמצב שנשארו לו רק חצי החיים שלו מבחינת הכווננות, או רבע חיים של התותח.
- נבנצל: גם כמצב כזה, ברגע שהמפקד מקבל אוחו ליד, הוא בינתיים שלם, יש לראוב לכך מחי טוב צריך לטפל בו, יותר מהר מאשר בטנק אחר, בינתיים הוא כסיר לפעול, אבל יש גם כאלה שחושבים שהם צריכים להיות כסירים, והם אינם כסירים, ושלוקחים אותם בחשבון ככסירים.

י. טל. סנקים לא כשירים - אחת מתכונן מבחינת אמינות, שאי-אפשר לעלות עליהם ולנסוע. זה נקרא : חוסר כוננות. זה נקרא שהסנק בימ"ח עומד בחוסר כוננות. את מה שאמרחי עכשיו אמרחי בהקטר אחר, שדרגת הכוננות לא יכולה להיות שווה, גם בגלל גילים שונים של סנקים ושל חותמים וכו'. זה בהקטר לדבר הקודם ---

נבנצל: אחת מערכי שני דברים, נראה לי. שהכשירות איננה לתקופות זהות - זה לא ספריע, כל זמן שהוא כוח כשיר למבצע שעומד על הפרק.

י. טל: אחת צודק, זה אקוויוולנט של נושא הציוד שמאמנים עליו. הטנק שמאמנים עליו בקורס קציני שריון הוא לא בהכרח בפחות כוננות מהטנק שעומד מצוחצח ובדוק ובחון בימ"ח. יכול להיות שהטנק שמאמנים עליו בקורס קצינים הוא בסך-הכל עשה 20 שעות והמנוע שלו ברבעון הראשון של החיים. והטנק שעומד בכוננות מוחלטה בימ"ח - יכול להיות שהוא ברבעון הרביעי. וזה לא אומר שיש זמן לדאוג. אחת התכונות להגיד בזה שהוא לא יוכל הרבה ימים להילחם, אבל בינתיים אפשר מייד לצאת אחר לקרוב. לא, אם הוא ברבעון האחרון, או אם הוא בגיל של 200 שעות מבחינת המנוע - הסיכוי שאם סיהיו לו תקלות טכניות מייד, כיום הראשון, ברגע שאתה יוצא לקרוב - הוא יותר גדול. אותו סנק שהוא בקורס קצינים, שבמקרה הוא בגיל צעיר, הסיכוי הוא שכל 16 ק"מ, כהתפלגות סטטיסטית, יהיה לו קלקול מכני. אני מגזים, זה בדרך-כיל 12 ק"מ. הטנק שבימ"ח, אלדעת כולנו אם הימ"ח מוחזק נכון - הוא יותר בכוננות מאשר הטנק שקיים בקורס קצינים, - אני רוצה להגיד שזה לא בטוח. יכול להיות, אהיות והוא בגיל של שנתיים, שאצלך לפי ההתפלגות הסטטיסטית כל 6 ק"מ יהיה קלקול. זה לא רק ענין שנדאג בעתיד, כעבור שבוע של מלחמה, יכול להיות שהטנק אשר בקורס קצינים הוא הרבה יותר אמין לצאת אחר מייד להשתערוח מאשר הטנק שבימ"ח.

העד. אלוף י. טלנבנצל:

אני מבין שלא כל הנשק יכול להיות חסיד בכוננות שווה ומלאה. השאלה היא: אותו נטק שהמפקד יוצא אחר, אותו ציוד לחימה **אמצ** שהמפקד יוצא אחר, הוא צריך להיות אסין בשכיל המפקד. אם הנ.ק איננו בטוב תקין, המפקד לא צריך לצאת אחר. אולי תוך יומיים אפשר להעלות אותו לרמה כזו שאפשר לצאת אחר; אבל לא יכול להיות מצב, או לא צריך להיות מצב - כי מצב כזה יכול להיות - שאומרים למפקד: הנה יש לך 10 טנקים, צא אתם. ולמשה 1-2 כבר מראש אינם אמינים.

י. טל:

בהחלט לא יתכן. אסור שזה יהיה. מה טכנ מותר שיהיה - וזה קיים - שכא ר אתה בודק את הכוננות, אתה אומר: מהי הכוננות שלנו למחרתיים בבוקר? והחשבה על כך - ואלה הם דברים פרקטיים - שלמחרתיים בבוקר יש לנו למש אלף טנקים. תוך 24 שעות יכולים להיות לנו 1200 טנקים כיוון שיש 50 טנקים שצריך להחליף בהם מצברים, ויש כך וכך טנקים שצריך לספל בהם. אני רוצה להפנות את השומת-לבכם לדבר נוסף, - וזה אולי יטחיש את המצב יותר מכל דבר - כאשר אנו מכניסים טנקים להסכות ב-כ.מ.ב., אז הרבה פעמים - וזהו דבר שיגרהי - אנחנו פתאום עומדים בפני הדילמה האם באמת להכניס בחודש מאי את הטנקים ל-מש"אים. כי מזה אומר להכניס את הטנקים ל-מש"א? זה אומר שיפרקו אותם. זה אומר שאם יהיה גיוס - הם יחסרו. אלה דוגמאות אמיתיות. ואז יש אצלנו התייעצות. ואז אתה אומר: תגיש לי נהונים. אם באמצע העבודה, בלילה, אנו נבייס, האם אתה יכול, ותוך כמה זמן - חובל - לא לגמור לבנות את הטנקים האלה - אלא **אמצאאאאאא** להתזיר אותם לקדמחם, כדי שנוכל להתמסס בה. אז אומרים לך שבוע, שבועיים, תוך עשרה ימים. ואחריהם מקבל את הסיכון. בדיווח הכוננות של אג"ם מבצעים כחוב: שכחדשים - אוגוסט, ספטמבר, אוקטובר, לדוגמה, 200 טנקים לא יהיו בכוננות פיזית, אלא יוחזרו לשיירות תוך שבועיים. אלה דברים שבפירוש מכיאים אותם בחשבון, מחשבים אותם,

אד

הער. אלוף י. טל

ואפילו מגדירים אותם כחוך הפקודה של כוננות. זאת אומרת, אם המ.פ. שאחה דיברת עליו, אומרים לו: הנה 10 סנקים כשירים, צא למלחמה, ורק 8 סנקים כשירים, זה נקרא. חוסר כוננות. ואם אומרים לו: מעשרה הסנקים שלך, 8 כשירים, ו-2 יהיו כשירים בעוד יומיים והם יצטרפו אליך, זה נקרא כוננות. זה גם כוננות וגם ניהול המסק.

לא יכול להיות מצב שהכל בבח אחת קיים.

נבנצל: אני לא כל-כך מבין זאת, אבל זה יכול להיות חוסר הכנה שלי. הוא צריך לצאת לקרב.

י. טל: אחן דוגמה. הנה אנו יושבים פה כמה אנשים. אני מניח טלכולם יש מכוניות. יכול מאד לקרות שאם נברוק בינינו יתברר לנו שהמכונית של אחת טאחנו היא היום במוסך. למה? כי כבר מזמן איש המוסך אמר שצריך לצאת לעשות בה טיפול.

נבנצל: זה אני יכול לתאר לעצמי. אני שואל דבר אחר. המפקד צריך למלא משימה מסוימת. למטימה הזו הוא זקוק ל-10 סנקים. לא מועיל לו אם אומרים לו: יש לך 8 סנקים ו-2 תקבל בעוד כמה ימים.

י. טל: אין בעולם מטימה וצריך בטכילה בדיוק 8 סנקים ולא 9 ולא 10. אין דבר כזה. יש מסגרת פלוגתית, מסגרת מחלקתית וחטיבתית. אין בעולם מטימה נמדדת כך. אם הגיד לי איש מטימה של חטיבה ומסילים אותה על גדר, אז אתה צודק. זה לא יתכן. אבל אם מסללים על גדר עם 30 סנקים ביצוע מטימה, או על גדר עם 35 סנקים, או על גדר עם 12 סנקים - זה לא משנה. אגב, חשוב לזכור עוד דבר. נניח שהימ"חיס היו בסדר גמור, ונניח שהגיוס היה בסדר גמור. האחרת הייתה בסדר, וכל הסנקים הם כשירים, מה שלא יכול להיות, אבל נניח כך. והחטיבה נוסעת לסיני. אהאאאאא ומה שקרה - שקומנדו עטה מארב כבלוזה וישר הטמיד 3 סנקים. זאת אומרת שיש כבר פלוגה שיש לה לו 11 סנקים אלא 8 סנקים. המלחמה בנויה על

ועדת החקירה - 5.9.74
 י.יבה קנ"ה - אחר-הצהרים
הער: אלוף י. טל

סרק על הנייר זה כנוי: 3 במחלקה ו-11 בפלוגה. אחרי שאחה יוצא לתרגיל - ולא רק לסלחסה - כעבור יום זה כבר לא המצב. אחת מדבר במושגים של פלוגה --

נבנצל: לא ידעתי שהמלחמה מבחינה זו מתחילה ^{כך} כימ"ח. אני חשד שהיא מתחילה כשהוא או כחזית או נתקל במשהו בדרך.

י. טל: בכל צבא מכיאים בחשבון ש-75% מסמכת הסנקים כסנקים כשירים מבחינת הכוונות, בכל עת. רק 75%. הצבא היחיד שמביא בחשבון את כל 100% הסנקים שלו בחשבון, זה הצבא שלנו. ובאמת, בשטח-הימים היוף והתגויסנו בזמן, יצאנו עם 99% מהסנקים שלנו לקרוב. אבל זה דבר שלא קיים בטום מקום בעולם. היות וזה ציוד סכני, היות ואלה מערכות מורכבות - -

נבנצל: יש הרבה דברים הקיימים רק אצלנו וצרים לחיות אהם. לא הסברת לנו למה לא יכול להיות 100% או 90%.

י. טל: אצא אני רוצה להגיד שאם עכשיו נסע לימ"חיס, -אאאאאאאאאא נראה שאין אף ימ"ח בצה"ל שלא נמצאים בו כצד סנקים לא כשירים. ואם נטאל: מה קרה? יגידו: הבורק נתגלחה נזילה שמן. לא יכול להיות אם אצא נבוא לאיזה שהוא מקום ונמצא את כל הכלים כשירים. אין דבר כזה.

אחרי-כן - אא.

נבנצל.

במידה שזה תלוי בי, אני מחקרב לסוף הדו-שיח הזה.
אמר לנו תת-אלוף אלעזרי, שהיה כאג"ס-תואם, שכעצם
בפרוץ המלחמה לא היה המונה מסכמת כוללת של המצבות ושל הפערים ושל כליירות

הסו"כ. זה נכון?

י. סל:

אני דוחה את זה בכל תוקף. הוא גם לא היה ראש אג"ס-תואם
במלחמה.

נבנצל

מה היה?

י. סל

לפני ג'וקי הוא היה ראש אג"ס-תואר. אני דוחה בכל
תוקף את הסטייסמנט הזה. ידענו מצוין מה היה. העניין
הוא מוסדי. בכל חודש יוצאת פקודת כוננות של אג"ס-מכצעים, וכל חצי שנה - יש
המון דברים. זה עניין מוסדי, כל הזמן יש הנהלת חשבונות ויודעים מה יש. אני
מתפלא על הסטייסמנט הזה.

נבנצל

מי אחראי לפרישה של הימ"חים ולמערכת הצירים?

י. סל:

לפרישה אחראי אג"ס. מדובר בפרישה הגיאוגרפית. העניין
נקבע לפי שיקולים אופרטיביים, שיקולים משקיים, חסכון

בכינוי וכו'. לכל מערכת הצירים וההובלות, לכל מערכת ההסעים אחראי אג"א.

ידין.

אחריות מטה?

י. סל.

אני מדבר על אחריות מטה. בפיקודים אחראים הפיקודים.

נבנצל

מי צריך לבדוק אם ניתן מימחים אלה, כפי שהם פרושים,
בצירים שעומדים לרשותנו, בזמנים ריאליים כלי הלחימה

יכולים להגיע לחערותם.

י. סל

תפקיד אג"א לתת את הנתונים. מי שמומחה, לפי ההגדרה, זה

אג"א. המערך הלוגיסטי בא ואומר שתוך 36 שעות נוכל

להעביר מימחים אלה ואלה טמי חסיבות לסיני, תוך 48 שעות - 4 חטיבות. נתונים

אלה של אג"א הם הנתונים בהעומק הסב הכללי. הגשתי^{ת"ק} הערכת מצב מיולי 1972

והראתי זמן ומרחב של היכולת של צה"ל לבנות כוחות בצפון ובדרום. את הנתונים

האלה קיבלתי מאג"א. אי אג"א מחשב את הנתונים? יש מה שנקרא גראף היסעים, זה קיבולת של צירים בזמן ובמרחב, הוא יודע את פוטנציאל הסובילים, כמה סובילי סנקים סדירים, כמה מילואים וכו'. לפי כל הנתונים האלה הוא עושה גראף היסעים ואומר כך וכך זמן יקח לרכז כך וכך כוחות למקומות אלה ואלה.

נבנצל: למעשה ענין זה לא פעל כפי שצריך היה. מי אחראי לזה?

מה אחראי לזה?

י.טל: מי אחראי לזה שזה לא פעל לפי גראף היסעים ולפי נפ"קים (נקודות פיקוח) - אחראי לזה מי שאחראי לזה שהצבא לא התגייס והמלחמה נפתחה בהפתעה. כתוצאה מזה שהמלחמה נפתחה בהפתעה, וכתוצאה מזה שזהל קיבל פקודה להתגייס בשבת לפני הצהריים, וכתוצאה מזה שהבעיה היתה להתערב בקרב בערב, אם תחיל המלחמה, - אתה יכול לראות אותי כאחראי, כי אני ארגנתי שיטת גיוס והזזת כוחות לחזיתות בדרך לא קוננוציונלית ולא לפי התורות, אלא בדרך מאולתרת, שכל סנק וכל חייל שמגיע לימ"ח מהר רץ לחזית, בלי לחכות לפלוגה, בלי לחכות להיסעים. זאת הסברתי. במקום 96 יעות, שזו הדרך המסודרת, הוסלו כל העוצבות של צהל למערכה תוך 36 שעות. לכן זה לא יכול היה להיות לפי גראף ההיסעים והצורה המסודרת.

אותה חסיבה שדיברנו עליה קודם, שכמקרה היתה אותה חסיבה שעשתה תרגיל גיוס, גויסה בשבת בצהריים. ב-12 בלילה באותה שבת כבר היתה בקרב וכבר נהרגו בה אנשים והושמדו סנקים שלה. לפי גראף היסעים, לפי פק"ל רגילות וכו', החסיבה הזאת לא היתה משתפת באותו לילה בקרב כרמת הגולן. הרי זה מה שעשינו: כיבינו שרפות. כל הגיוס הזה והובלת הכוחות לחזית בפרוש לא היו לפי שום חכנית, ולא לפי שום תרגולות מסודרות, זו היתה אימפרוביזציה גדולה סאלף עד תו.

י.טל.

בהחלט כן. הייתי מסליץ שמצב כוננות ג' מלא יהיה

מלווה אוטומטית בגיוס החלוצים לימ"חיים, בחימוש

וזיווד הסנקים בימ"חיים, והכנת הימחים לקליטת הצבא הגדול, אם יגוייס.

נבנצל.

כמה זה כרוך מבחינת כח אדם אם מכרישים על כוננות ג'

כלי שרוצים ליצור מצב של גיוס רחב?

י.טל.

אני עושה חשבון. זה כרוך בגיוס של כערך 5000 איש, אם רוצים

זה יהיה טוב. הצרה היא לא במסכר האנשים, הצרה היא שזה

אומר גיוס בכל הארץ, רעש בכל הארץ. הועדה שאלה אותי בישיבה קודמת ~~עצמית~~

והראתי שבקשיים רבים אולי אפשר לארגן גיוס חשאי של חטיבה אחת. זה ישנו במסמך

שהגשתי, אחרי שעשיתי מחקר בטביל לענות על השאלה. כלומר, לגייס 3000 - 5000

איש שהם לא ביחידה אחת, הם של כל רשת צבא היבשה, זה אומר לגייס ~~מכל~~ אנשים

בכל עיר ואיש בכל כפר.

נבנצל.

לזה לא ניתן למצוא חשובה?

י.טל.

אני חושב שכן, אבל צריכים להבין מה כרוך בזה, שהציבור

יהיה קצת מתוח שפה גיוס איש, שם גייסו איש.

נבנצל.

באופן בינלאומי זה יהפוך בגיוס ~~איש~~ ניכר?

י.טל.

כן. זה יהפוך בעולם בגיוס.

נבנצל.

וכוננות ג' בלי זה כמה היא כרוכה?

י.טל.

כוננות ג' לא כרוכה בגיוס.

נבנצל.

יש גיוס מסוים כחיל אויר.

י.טל.

זו החלטה אד הוק, זה לא הכרח. כוננות ג' היא טכל הצבא

הסדיר הוא בכוננות, הצבא הסדיר כמו שהוא, בהרכב שלו.

נבנצל.

אבל את זה משלימים -

י.טל.

בדרך כלל נוהגים לתמצן קצת את המודיעין, את הקשר ועוד,

כמה מאות אנשים בצבא היבשה.

ובחיל אויר?

נבנצל:

י.טל: זה תלוי, יכולים לא לגייס אף אחד בחיל אויר, אבל אם

רוצים שהכל יהיה סוכן למכה שלמה, מגייסים.

נבנצל: שאלה אחרונה בענין המובילים + האם היית את המדיניות

של אחזקת מובילים.

י.טל: כהחלט, יש מקום לרפורמה גדולה סאד. אפשר לפצות על הרבה

מהאילוצים שדובר עליהם עכשיו על ידי כך שיהיו רכוזי

מובילים צמודים לסנקים בצפון ובדרום, אפשר לחסוך ^{לפעמים} 12 שעות. ראשית, צריך

יותר מובילים, ואם המובילים יהיו פרושים בצפון ובדרום, כיסחים - ונים, בהחלט אפשר

לחסוך 12 שעות. אבל לשם כך דרוש רכש גדול של מובילים.

נבנצל: זה יקל על המצב בכבישים כי החנועה תהיה יותר מהירה?

מצד אחד החנועה של המוביל יותר מהירה משל סנקים על

שרשרות, אבל +שש+שש+ הוא חופס את הכביש פחות זמן, אבל מצד שני המוביל יכול

לזוז רק על הכביש ואילו הסנק יכול לרדת מהכביש.

י.טל: בראיה כוללת, זה מקל. אבל ישאילוצים נוספים שקובעים

שלא טוב שסנקים ירוצו על שרשרות. ברור שהמובילים

טובים מכל הבחינות. סנקים שבאים על שרשרות לא רק שהם נכנסים לקרב כאשר הסנק שחוק,

גם הנהג וגם הצוות שחוק. אין ספק שיותר בריא להביא סנקים במובילים, כך שזה עולה

בקנה אחד עם הנושא שאתה מעלה בקשר לזמן והמרחב. בענין זה יש מקום לרפורמה

גדולה, לדעתי, +שש+ להצטייד בהרבה יותר מובילים ולהחזיק אותם צמודים.

נבנצל: חודה רבה.

אחרי כן במ

לפני כן רשמה אא

ועדה החקירה - ישיבה קנ"ה

בפ

- 71 -

5.9.74 - אחה"צ

הער: אלוף (מיל) ישראל טל

לנדוי: בקשר עם אחת השאלות האחרונות של ד"ר נבנצל, אפילו

בתנאים של הפחעה גמורה כפי שהיחה, מדוע לא היחה

תכנית לפריסת הנפ"קים לפני כל דבר אחר? אם הכנתי אותך נכון הנפ"קים של

המילואים היו צריכים להתפרס כעבור 24 שעות, אמרת....

טל: ניחשתי.

לנדוי: בכל אופן הייתי אומר, בשכל הפשוט שלי, שכדי

למנוע את האנדרלסוֹיה הגדולה כפי שהיחה בצירים

המעטים שהיו בעיקר בחזית הדרום, הדבר הראשון הוא שאנשי הנפ"קים צריכים לחוש

למקומות ואפשר היה לעשות סידורים מיוחדים כדי שאלה יתגייסו כדחייפות. מדוע

זה לא נעשה?

טל: אני לא יודע. אני חושב שהיה הגיוני לעשות את זה.

לנדוי: זה היה ענין של חכנון מוקדם, לא?

טל: כשאני אומר שאני לא יודע אני אומר שאני לא יודע

את השיקולים אפילו, יכול להיות שאם היינו שואלים

אח ראש אגא היינו יכולים לדעת.

ידין: שאלנו.

טל: הוא אימח את ההנחה שלי, שלא גייסו, שזה תלוי

במערך המילואים?

לנדוי: יש נפ"קים, נדמה לי בצירים העיקריים, השייכים

לצבא הסדיר, למסטרה הצבאית הסדירה, אבל רוב הנפ"קים

הם מילואים.

טל: אז הוא אימח את ההנחה הזאת.

הער: אלוף (מיל) ישראל סל

לנדוי: כן. ואני שואל את זה מן הצד החכנוני ולא מדוע זה לא

נעשה ברבע האחרון. אם זה לא תוכנן מראש, שוב...

סל:

החכנון מראש הוא כזה, אנחנו תמיד חוזרים למחדל הגדול

שלנו. החכנון מראש הוא שאתה מתגייס באופן מסודר. בזמן

שהטנקיסטים ואחרים מצטיידים בימ"חים ומשליטים את הציוד שלהם ומועלים על סוכילים

בכדי לנסוע, בזמן הזה גם מתגייסים הנפ"קים. כלומר, גם את הנפ"קים גייסו באחר

זמן. היות וכאן לא היה הדרוג הזה של השלבים, אלא כל השלבים היו יחד, ממילא,

לפי דעתי, גם אם היו סגייסים את הנפ"קים ב-2,000 בצהרים, את המילואים שלהם,

היה קורה להם בדיוק מה שקרה לסנקים. זאת אומרת, יש מקום לחיקון בכיוון שאתה

מציע ע"י זה שגם לצרכי הפתעה וגם לא לצרכי הפתעה, ברור שברגע שמגייסים

עוצבות מסוריינות, ומגייסים אותן כיון שיכול להיות שהן תצטרכנה לנוע על

הכבישים, זה אומר אוטומטית לגייס גם נפ"קים.

לנדוי:

בודאי, עוד לפני זה. אולי עוד אפשר היה לעשות כמה

חכנונים כאלה למקרה הגרוע ביותר. פה באמת אנחנו

מדברים על חטאים לדמונים. נדמה לי שזה החטא הקדמון, שאפילו במצב הגרוע הזה

לא נעשה המכסימום מראש. כך זה על כל פנים נראה.

סל:

אני מניח שכאשר בשעה 2,00 פרצה המלחמה, אני מניח

שאף אחד במטה הפיקוד לא חשב על העורך ועל המרחבים

העורפיים שלו, איך לארגן שם היסעים, אני מניח שכולם התעסקו ב-ס.א.ו.ס. הזה

כאשר נפתחה מלחמה סוטלית.

לנדוי:

יש לי שאלה בקשר למה שנקרא "מריחת הפערים", אתה אומר

שזו מדיניות קיימת ואינני בא להתוכח על כך, אין לי

הנחונים לזה.

סל:

סליחה, אדוני.....

הער: אלוף (סיל) ישראל סל

לנדוי: את הביטוי הזה לא לקחתי סמך, אלא סאלוף אחר.

סל: אז האלוף הזה לא דייק, אני השתמשתי בביטוי "מריחה"

והשתמשתי בביטוי "פערים", לא חיברתי אותם.

לנדוי: מישתו אחר חיבר, לא אני.

סל: יש כאן ערכוב של מושג, כשאמרתי "מריחה" התכוונתי למריחה

החציב לשנה שאחרי זה...

לנדוי: לא, לא, טוב, נקרא לזה "הפערים המחוכניים מראש", אני

סקבל את זה בחור נחונף אם כי זה קשה מאד, האם נסקלה גם

ההשפעה הקשה מאד על המורל של החייל הפשוט, שיוצא למלחמה ופתאם מוצא את עצמו,

למשל, בלי נשק אישי. אנחנו קיבלנו עשרות מכתבים ותלונות על כך. האם לא היה

צריך להסביר את זה לפחות ~~אז~~ אם זה הכרח שלא יגונה?

סל: החשובה היא חד משמעית, אני גם דיברתי על זה לפני כמה

חדשים כאן כשהגשתי לכם נחונפים על נשק, במלחמת ששת

הימים - שם חטאנו, לא ביום כיפור. והלקח של ששת הימים היה שלא ייחכן להשאיר

יחידות מסייעות ומשרחות של עוצבות לוחמה בלי נשק אישי, כי במלחמת ששת הימים

היו לנו מקרים שמכונאי סנקים שתיקנו בעורף לאורך הציר או אנשי אספקה

ואחרים הוחקפו פיסית ולא היה להם נשק אישי להגן על עצמם, את הלקח הזה למדנו

במלחמת ששת הימים, כשלמדנו את הלקח הזה בפרוש זה הוכרז כלקח ומסקנה, שמוכרחים

לצייד את כולם בנשק אישי. יתר על כן, כתוצאה מהלקח הזה, לאחר ששת הימים, עשיתי

דבר בשריון שלא עשינו עד אז, לקחנו את כל פלוגות המפקדה של כל הפיקודים, לקחנו את

כל פלוגות האספקה של החטיבות, אז עוד לא היו גדודי אספקה, והעברנו אותם במיתקן

אי-500 שבוע ימים אימונים לכל יחידה בשימוש בנשק אישי, מסוחים, נסיעה

בשיירה תוך הכסחה וכד', הכל על סמף לקח של ששת הימים.

הער: אלוף (מיל) ישראל טל

אני רוצה להגיד בזה שלא רק במחשבה היתה מסקנה, אלא אני שאגתי שתוך שנתיים כל המערך של השריון באמת יעבור את זה, הדרגים המסייעים והמשרתים, את האימונים גם נגד מטוסים, גם נגד קרקע, גם הגנה היקפית על עצמם והפעלה נשק במטווחים עם אש חיה, כל עחידה כזאת התאמנה שבוע, והלקח של צה"ל היה שצריך נשק אישי.

כאשר אני הגשתי לכם את המסמכים לפני כמה חודשים הצגתי לכם במסמכים שהתכנית שלנו באמת מביאה בחשבון נשק אישי לכולם, אלא שבאוקטובר 1973 עדיין נלחם הצבא של מי שעשה את התכנית שלו קודם, לא הצבא שכתכנית הבאה. ופה, אם אתה תברוק את זה ("אופק א'") ופה יש פרוט על כל רובה, אתה תראה שאין בצבא הגנה לישראל חייל שאין לו נשק, אבל זה לא היה באוקטובר 1973.

לנדוי: פתי זה יהיה לפי התכנית הזאת, אם אפשר לדעת?

טל: התכנית הזאת מבוזעת עכשיו בקצה הרכה יוחר מזורז. אני חושב שזה כבר קיים, בגלל זה שקיבלו מהאמריקאים עשרות אלפים רובים, התכנית הזאת היתה מבוזסת - הרי לא ידענו שיקבלו סחנה מהאמריקאים - על אספקת עשרת אלפים רובים מהתעשייה הצבאית בכל שנה, כי זה המכסימום שהם יכולים לייצר, עם נשק שלל, וכתכנית הזאת זה מסביר את החלוקה לכולם, לא רק בעוצבות, גם במיתקנים של צה"ל וגם בישובים. התכנית הזאת אינה משאירה אף אחד, ללא יוצא מן הכלל, בלי נשק אישי, וזה לקח של ששת הימים. לדאכוני, באוקטובר 1973 זה עוד לא היה.

ירי: אנחנו גם שמענו הסבר אחר, שזה היה כההליך שאת החקנים

של הנשק באוגדות ובחטיבות הקטינו....

לנדוי: זה גורם אחר, אבל נוסף לזה דובר גם על פערים מחוכננים.

העד: אלוף (מיל) ישראל סל

ידין: שמענו הסבר שהכינו אה החקן של האנשים אבל אכא עוד לא

הספיק להקציב אנשים. ובזמן הגיוס בחטיבה שהיו צריכים להיות בה, נאמר, 4000 איש לפי החקן - באו 5000, בזמן שחקן היה רק ל-4000.

סל: זה אולי מסביר מדוע הפער היה אפילו יותר גדול ממה שהיה לפי התכנית. ובתכניות החדשות לוקחים בחשבון את מלוא המספר.

לנדוי: היו גם הרבה חלונות על מקלעים לטנקים, זה גם כן היה פתוכנן מראש?

סל: ענין המקלעים של טנקים זה ענין של כנות, שפשוט התעשייה הצבאית לא הספיקה ליצר את זה.

לנדוי: אבל הנשק היה.

מאז ידין: אם חטיבה 600, של טוביה, יצאה בלי מקלעים....

סל: על זה אני מדבר, היות וזה טנקים מ-60 היו צריכים לעשות להם כנות חדשות ולא הספיקו לעשות את זה, המערך הלוגיסטי לא הספיק להכין את זה.

לנדוי: שאלתי קודם היתה - האם במידה שצריכים להיות פערים, האם לא צריכה להעשות פעולת הסברה לחייל כדי שזה ברור, כמו שחברי קורא לזה, שזה לא סתם "שלומפראי", אלא שזה לא יכול להיות אחרת, עם ישראל הוא עם עני ואנחנו צריכים סד"כ גדול? האם זה נעשה אי פעם?

סל: לגבי טוראים - אני לא יודע, אבל בכנסי מפקדים - אין כנס של מפקדים שלא דובר על זה ממש כמו על ציונות.

לנדוי: אני רק חושב שהם צריכים להסביר את זה לאנשיהם, כי אחרת

המוראל נפגע וזאת אנחנו רואים מכל הספרות שקיבלנו כאן.

סל

ללא שום ספק, אני חושב שזה חסור מאד. אני מפנה את תשומת לבכם - הלקח הזה על הנשק האישי והמורל והחייל ומה שקרה בששת הימים, הלקח הזה הוא לקח חד משמעי שהופק ממלחמת ששת הימים, וזה בפרוש מחול של צה"ל שב-1973 זה עדיין לא הוקן. אבל כמידה שזה נוגע לתקופה שלי אני אוסר שאנחנו ניסינו לתקן.

לנדוי:

יש עוד דבר שאמרת אתמול והוא מטריד אותי, זה ענין התותחים, הנשק הכבד שהיה והוא לא נוצל. (יריין: ג.ס.) כן, התותחים הנייחים הסטאטיים (יריין: 90 מ"מ). כיצד זה ייתכן? מצד אחד אנחנו טובלים ספקרים בנשק, עכשיו יש לנו נשק במחסנים אז כפי שאני מכין החשש היה שהנשק הזה ייפגע ע"י האויב.

סל:

החשש היה שהאנשים ייפגעו.

לנדוי:

טוב, אני מכין, אבל איך זה יכול להיות, בשביל מה קנו את הנשק הזה? הרי זה אבסורד, זה נשק רב כוח שהיה יכול לעשות הרבה ברפת-הגולן. היכן כאן התכנון? כשאני שואל אותך אני שואל את זה מן הצד התכנוני, הרי זה לא היה צריך להיות ענין של אימפרוביזציה.

סל:

כתכנון זה סופיע.

לנדוי:

מדוע זה הוצא?

סל:

אני מציע שאתם השאלו את אלוף פיקוד הצפון.

יריין:

כן, אבל פה השאלה היא בחצי דלת פתוחה, אני שמעתי אתמול מה שאתה הסברת, אבל אני בכל זאת רוצה להבין, ואני אעשה

את זה עכשיו באופן פרובוקטיבי בוסה - אתה סגן רמטכ"ל, ראש אג"ם, אתה בדעה ש-200

הער: אלוף (סיל) ישראל סל

תוחחים צריכים להציב ברמת הגולן. אמר לך אלוף הפיקוד שהוא לא חושב כך. מה זאת אומרת? אתה בדרגה יותר גבוהה מסנו אתה צריך ללכת לרמטכל, להפוך את העולם, ואלוף הפיקוד צריך לקבל פקודה. אם כל דברנעשה לפי מה שאלוף פיקוד רוצה ולא לפי מה שהמטה חושב לא צריך את המטה כמעט, רק בחור מטה מתכנן.

סל:

המפקד, כל המסכת של מה שמכוחו ומה משקלו של ראש אגם

ומה מידת העבודה הישירה בין הרמטכל ואלופי הפיקוד ותכנון

מראש זאת מסכת שלמה בפני עצמה.

ידין:

טוב, אבל בקשר לזה. אתה אמרת שדרך אגב, אני לא זוכר

מתי, ב-15 בספטמבר או באיזה תאריך אחר, פגשת את חקה

והצעת לו. אבל כאן זו לא בעיה של דרך אגב, פה זה עניין יסודי ממדרגה ראשונה -

200 תוחחים אנטי סנקים ברמת הגולן זה כמעט כמו 200 סנקים במצב הגנתי, נאמר, או

כמעט. צריך ליזום, לבוא אל הרמטכל ולהגיד "תן הוראה לאלוף הפיקוד, הוא לא מכין

כלום, או נשים את זה במקומות אחרים, נשים את זה בישובים, נשים את זה כמחפורות".

סל:

אני אמרתי לרמטכל. אמרתי לרמטכל שהצעתי לחקה וחקה מהניסוח

הזה לא פתלהב.

לנדוי:

הכנתי שאתה בעד הזחלים, היית, בעד הזחלים ונגד הנגמש,

מפני שהזחלים היו ואת הנגמשים היה צריך לקנות, או היה

לזה גם סיבות אחרות.

סל:

אני הייתי בעד הזחלים ובעד אוהם הנגמשים, בכמות המצומצמת

אם שהחלטנו עליהם (ידין: 100 לאוגדה.), כן.

לנדוי:

האם הנגמש אינו נשק יותר מושלם מהזחלים.

סל:

הנגמש מבחינת ניידות הוא הרבה יותר טוב. אבל זה עוד

פעם ענין מורכב. הזחלים שלנו הוא עם מנוע כנזין. מנועי

הערך: אלופ (מיל) ישראל סל

כנזין כאלה כבר לא מייצרים הרבה זמן בעולם, ועומדים להיגמר חלקי החילוף. היו לנו מעל ל-200 זחלמים, 3000 זחלמים. אני באתי ואמרתי: אפילו מעצמה עשירה, על אחת כמה וכמה אנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו בבת אחת להיפטר מדי של 2000 - 3000 זחלמים. לכן ב-60 מליון לירות - והגשתי חכנית על כך - אנחנו יכולים להכניס פנועי דיזל מודרניים לזחלמים שלנו, וע"י הסכום הזה להציל צי של 3000 זחלמים, להציל אותו לעוד 20 שנה, לעוד 25 שנה. אמרתי שהיות והבעיה היא הובלת חיל רגלים וגם הגנה נגד רסיסים - הזחלם נותן לנו את זה. אצאָ וב-60 מליון גם כללתי הגה-כוח, מה שנקרא פאור-סטירינג, זאת אומרת שגם בדיונות ובמקומות קשים יותר קל לחסרן עם הזחלם.

י. טל:

זאת אוסרת, גם בדיונות ובסקומות קשים,
יותר קל לחסרן עם הזחל"ס, באתי ואסרתי, בוננו ונציל פלפ-של צי טל ולושת ילמים כלי
בארפן כזה נטקיע את המשאבים שלו בכנייה עוד אוגדות, את הנגמ"טים בססכר מצוטצם
קיבלתי, בשביל כונקציות שהזחל"ס לא יכול לשות, צריף להבין שמצח"ט רכוח
טל הנגמ"ט ביחס לזחל"ס שהוא בדיונות נוסע יותר טוב, אבל בכל יותר הבחינות
אין בו רבותא, אפילו לא מבחינת הגנה בליסטיות, כי רובה חודר את הנגמ"ט
מטווח של עשרה מטרים, ומטווח של 800 מטרים חודר אותו סקלע 05, בחזית, אפילו
סקלע 05 לא חודר את הזחל"ס, כלומר, אין בנגמ"ט רכותא מיוחדת, חוץ מהרופנסיקה,
יותר מזה, לא רצו להבין הנגמ"טי לא נבנו לחרמ"ט, אלא להובלה על ידי האמפינאים,
רק אחר-כך ייסמו אותם לחרמ"ט, לא בשביל להלחם אתם, אלא להובלה, והאמריקאים
עומדים להפסיק לייצר אותם, אז זמרחי - מה אתם רוצים להשקיע על צי העתיד שלנו
לכנות אותו על נשק העבר, לא בא בחשבון.

לנדוי:

שאלתי האחרונה, שוב בקשר לחרמ"ט - אם אני זוכר
נכון את העדויות, סלסעיה מפקדים לא העריכו
את אנשי החרמ"ט מכני שהם היו אנשי מילואים יותר זקנים, ולכן זאת אולי היתה אחת
הסיבות החרמ"ט לא נוצל, ראוי, א"א הורידו את האנטי מהזחל"טים והשתמשו בהם לכל
מיני מטרת אחרות.

י. טל:

בדיוק.

לנדוי:

האם דבר כזה עלה לדיון לפני המלחמה? טאמרו
פח"טים - בכילי החרמ"ט הזה לא קיים אני
לא אשתמש בו.

י. טל:

ככה לא אפרו, אבל בפירוט הענין עלה דרבה כעמים,
והיה ברור לנו להחרמ"ט אלה לא גייסות מעוליס,
כיוון שהם אנשי מילואים, ולא חשוב שהם זקנים, החשוב הוא מאיפה הם באו, הם=באו

כצבא הסדיר הם לא היו ביהירות המעולות על חיל רגלים. אלא הם באו מהטלמות גיוס, גיוס טלב ב' וכו'. אבל בענין הזה בשנים האחרונות עשו רפורמות גדולות מאוד, והזרימו, במקודה, את רוב המסתחררים מהצנחנים ומגולני חרמ"ש, והיתה תכנית שנקראה "ציעור", דמיונו, לעשות את החרמ"ש יותר צעיר מהלוחמים האלה. ובאמת כל הסיילות של טל ושריון נבנו מהאנשים האלה שהיו בצנחנים ובגולני. והתחיל הרליך רציני מאוד בתרמ"ש. כמקביל, תהליך מאוד רציני בסדיר. לכן, אני מאוד מזהיר את הועדה לא להיחמס להטעיה שאולי שוו לכם - שמדברים על החרמ"ש שלא השתחף בקרבות, תדנו לכם ולא מדברים על החרמ"ש הלא טוב, אלא על החרמ"ש שחטב קומנדו. מדברים על החרמ"ש - שהו. כבר פרי הרפורמה.

לנדוי: אז מה קנה פה? האם החרמ"ש הזה יכול היה

להועיל בחקירת הנ"ס הסביר?

י. טל: כן, כן.

לנדוי: מה קרה?

י. טל: לפי דעתי, המסקנים של החטיבות האלה בדרום

ומסקד האוגדה לא הפעילו נכון את החרמ"ש,

ופשוט גילו אצלת יד בדרום. אבל מה מדובר בדרום על החרמ"ש המעולה, לא הפחות טוב מגולני והצנחנים. זה כבר הנירות של הרפורמה.

היו"ר אגרנט: אני מודה לך על העדות שלך. תשלח לנו את

המסמכים שנחבקשת.

הישיבה ננעלה.